

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12 { చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 30-వ తేది గురువారము } No. 102
సంపుటము ౧౨ { శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస శుద్ధ నవమి ౯. } సంచిక ౧౦౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

న మ్మ క ము క ల్లి లే దు మోస ము లేదు

పై మూడు అంశములను చక్కగా గమనించ తగినవి.

నాగిమణులు, పురుషులు చేతికి ధరించు పలురకముల బంగారముగొలుసులు, ముంజేలి గడియారముగొలుసులు, సాదా
ఉంగరములు, రాళ్లఉంగరములు, వంకీలు, వడ్డాణములు, మోపులు అన్ని రకములచెండిగల మువ్వ సిద్ధముగానున్నవి.
తేనివి ఆర్డర్ చేసి సకాలములో తయారుచేసి యిచ్చెదము. పవనం బంగారము సీమచెండికి పూచీనిచ్చెదము.
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, 25 చైవా బజారు రోడ్డు, మదరాసు.

వెల్లింగ్ టన్ సి నీ మా

25-7-25 శనివారమునుండి 31-7-25 శుక్రవారమువరకు
సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 నిగి కూడ
ప్రవర్తనము గలదు.
పాలీస్ క్రొత్త శీరియల్
రూత్ రోలండు ఇన్
రూత్ ఆఫ్ రేంజి (కడపటి భాగము)
అత్యద్భుతము, తప్పక చూడతగినది.

మహాభారత యుద్ధనాటకము

అపూర్వ గ్రంథము. రసభరితము.
సంపూర్ణ మహాభారత కథనంతను వెల్లడించు ఉత్తమ
నాటక రాజము. వ్యూహపుర కైలిగల గద్యపద్యములును పాటలు
గూడ గలవు. ప్రదర్శించుటకు చాల అనుకూలమైనది. ఇందు
శ్రీ కృష్ణపాత్ర పోషణమునందు రాజ్యశ్రేష్ఠ ప్రవీణత బాగుగ
వెల్లడింపబడినది. రాయల్ ప్రైజ్ 101 పేజీలు, చక్కని అచ్చు,
చాల అందముగా నుండును. వెల రు 1-0-0 మాత్రమే.
వలయువా రిటుల గ్రంథకర్తగారి పేర వ్రాయవలెను.
కట్టా అచ్చయ్య, తెలుగు పండితుడు.
బి. బి. హెచ్. ఎమ్. స్కూలు, వేటపాళెం. (గుంటూరుజిల్లా)

Asiatic Government Security Life Assurance Co., Ltd.,
PERSONAL INVESTMENT SCHEME.
GRANTS LOANS OF Rs. 1000/- WITHOUT INTEREST.

On Personal Security to its Bondholders as decided by the next drawing for
granting such loans on 31st July 1925. Send application with Rs. 7/8 at once.

Wanted Agents everywhere on liberal terms. Apply for particulars to :—

V. Rangaswamy Esq, B.A., B.L.,
Secretary, Asiatic Buildings, Bangalore.

D. Rodgers Esq,
Chief Agents, Mysore Province, Mysore.

Messrs. **P. K. Rau & Sons,**
Chief Agents, Madras Presidency,
289, Thambu Chetty St., Madras.

2175 సవరపు బంగారు మల్లెమొగ్గ

పది అంజీనానమైన సొమ్ములకైనను అందముగనుండే సొమ్ము ఒక్కటి
యొనను తలకు అలంకారముగ నుండును. అట్టి "బంగారు మల్లెమొగ్గ" ఒకటి
పుడిపెన్తో వేరేగలే అక్కరలేదు. నిజమైన మల్లెమొగ్గులకు సమానముగనుండు
ను ఒకతూరి తెప్పించిమాచి తమ స్నేహితు లందఱును చూపగోరెదము
వెల 2½ అంగుళముల వెల్లుపుది రు 20-0-0. 2½ అంగుళముల 28-0-0.
ఇండియన్ జ్యూయలరీ మార్పు, నగరపేట,
తెంగళూరుజిల్లా.

బైందుచేసిన భారతి సంపుటములు

1924 జనవరి సంచిక మొదలు ఆటలు సం
చికల కొకసంపుటమువంతున మూడసంపుటములు
విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నవి.
గట్టి బైందు- సగముతోలు, సగము క్యాలి
కో గిల్లుపేరు- అందముగా నున్నది. ఒక్కొక్క
సంపుటము వెల రు 4-8-0.
లిపాలావ్యయము ప్రత్యేకము.
భారతి ఆఫీసు, 7, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ జూలై నెల 30-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

చనియాల బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
గుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	15 8 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	15 8 0	17 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,,	16 0 0	18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
సువ్వులు ,,	20 0 0	24 0 0

2. పశుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	12 8 0	13 8 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	11 12 0	12 4 0
పెసలు ,, డిటా ,,	14 0 0	15 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	15 4 0	16 8 0
ఉలలు ,, రు 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెనెస్తువులు

సువ్వులగూర బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
కొండా పురంజేరు సెనగపప్పుబా 1-కి	60 0 0	65 0 0
ఇతర ప్రదేశము ,,	55 0 0	59 0 0
వేరు సెనగనూనెగానగ బా 1-కి రు 136 మి.కొ.నూనె	132 0 0	
అమునము బా 1-కి	127 0 0	128 0 0

4. చిల్ల రవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	
కూరపసుపు ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మజుగు 1-కి రు	50,55	
కాళహస్తపాయకట్టు		70,75
తెల్లము బా 1-కి	85 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి	40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

పటారకం బా 1-కి	80 0 0	81 0 0
చదరం ,,	80 0 0	82 0 0
రవుండు ,,	80 0 0	40 0 0

6. లోహములు

పెండి 100 తులం	71 0 0	74 0 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 10 0	21 12 0
సవరము 1-కి		18 6 6
ఇత్తడి బా 1-కి	268 0 0	264 0 0
రాగి డిటా ,,	285 0 0	288 0 0
అస్కాచక్ర 226 పౌండ్ గలవి	81 0 0	81 8 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీల	72 0 0	
తొట్టికృష్ణము డిటా ,,		
సింహం డిటా ,,		
గుర్రం డిటా	70 0 0	

8. దూది

బోంబే బూరువ 1-కి	రు 800 0 0	
ఎల్నాదు దూది ,,	215 0 0	

9. నూలు

కోయంబూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	4 12 0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
నూళియేనుగ నెం 20	9 8 0	
జపాన్ నెం 20	9 8 0	
,, నెం 40 వ లేబిలు అయినను	12 0 0	
వడ్డాక్ నెం 24½	10 0 0	
14½ క్విల్ పక్షి	7 8 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె	10 8 0	
నెం 22 ,,	10 12 0	
నెం 12½ బెన్ని పర్క దు	8 0 0	
నెం 14½ ,,	8 12 0	
నెం 12½ అలైన్సు	7 4 0	
నెం 12½ కొయిలుపట్టి	7 4 0	
నెం 22½ రంగవిలాసి	9 10 0	
నెం 14½ రాదాకృష్ణము	7 4 0	

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

మణిలసంస్కరణముల గోరు తీర్మానము

ఇతర తీర్మానములు

కలకత్తా, జూలై 28 — వంగరాష్ట్ర శాసనసభయొక్క ఆగష్టు సమావేశము 12వ తేదీని ప్రారంభించి 6 రోజులు నడచును. మాడుదినములు ప్రభుత్వకార్యనిర్వహణమునకు మాడుదినములు ప్రతినిధుల కార్యనిర్వహణమునకు నుపయోగింపబడును. సభ్యులచే గుమారు 100 తీర్మానములు పంపబడినవి. కాని కాలసంబంధమున 20 తీర్మానములు మాత్రమే చర్చించబడును. గుమారు 50 తీర్మానము లప్పడే జేటబడినవి. తీర్మానములన్నియు రాష్ట్ర ప్రాముఖ్యములయినవి. కాని దేశమున కంతకును సంబంధించిన రాజకీయ ప్రాముఖ్యముగలిగినవి వియునులేవు.

మొదటిదినమున శ్రోతసభ్యులు ప్రమాణములను గైకొనినట్లు, నూతనాధ్యక్షుల నెన్నుకొనుటకు ప్రారంభింతురు. 7 వందల యావపదవి కభ్యర్థులని తెలియుచున్నది. కాని ప్రభుత్వనిర్ధారణ మింకను గాలేదు.

ప్రభుత్వము నాలుగు బిల్లులనుంచును. హరారావంత్ న బిల్లు, బెంగాలు పెద్దకోడ్ బిల్లు, హక్క్-ఎ-స్వబిద్దాలయపు సవరణ బిల్లు, వంగరాష్ట్ర స్థానిక స్వపరిపాలనపు బిల్లులందు నియోజిత విధుల శాఖల చింత సవరణ ప్రభుత్వముచే నుంచబడును.

అనధికార కార్యనిర్వహణమున నుపయోగించు మాడుదినములను 9 బిల్లులును, యింకననేక తీర్మానములును చర్చించుటకు నుపయోగింపబడును.

డా॥ హెచ్. డబ్లియూ. మారినోగారు వంగరాష్ట్ర పూర్వ బిల్లు (అవులను జంతు నోకపద్ధతి) వంగరాష్ట్రపు పశువుల బిల్లు, వంగరాష్ట్రపు పుల్లరి బిల్లు, కలకత్తా యద్దల సవరణ బిల్లు ప్రతిపాదించురు.

వంగరాష్ట్ర ధర్మనిధి బిల్లు, కలకత్తా మునిసిపల్ బిల్లు దేవి ప్రసాదు కైటానుగారు ప్రతిపాదించురు.

ఇవిగాక సయదుల్ హక్క్ గారు వంగరాష్ట్ర స్థానిక స్వపరిపాలనా చట్టము, సభ్యుల కోర బెనెక్టి గారు సెన్సుల సవరణ బిల్లు, రాయచౌరేంద్రనాథ చాదరీగారు వంగరాష్ట్ర గ్రామ స్వపరిపాలనా చట్టమును ప్రతిపాదించురు.

చిట్టాగాంధీ కాకాశ్రయము నభివృద్ధి చేయుటకు రు. 50 లక్షల కొరకు కొక తీర్మానమును, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము నందు ప్రత్యేక విద్యాసౌకర్యములు కలిగించుటకు మాడులక్షల రూపాయలు కొరకు నొక తీర్మానము ప్రతిపాదించబడును.

వెనుక మంత్రివరదిన నలంకరించి పనిజేసినవారికి వారదొంగము చేసినంతకాలము జైలుమిచ్చుటకు 9 వందల సభ్యులు తీర్మానము నంపిరి. భానుభాజీ హరదాస్ హక్క్ గారు రాష్ట్ర మందు మరల సంస్కరణములను పునరుద్ధరించి, మంత్రిల సేవ అంది, దత్తకాఖిలవారి కప్పించుట కొక తీర్మానమును రాజకీయ నిర్బంధితులను వెంటనే వదిలివేయుటకును ప్రతిపాదించురు.

ప్రాతినిధ్యము వహించిన సభ్యులకంటే సమావేశపడి భారతదేశమునకు తగిన ప్రజాశాసన తయారుచేయు ప్రయత్నములు సలుపవలయునని సర్ పి. సి. మిత్రుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించురు.

ప్రభుత్వముగూడ చాల సబ్లి మెంటరీ గ్రాంటులను గోరుచును. (అ. ప్రె.)

పుదుక్కోటకు రైలువేయుటకు ప్రయత్నములు

పుదుక్కోట, జూలై 28: — పుదుక్కోటను తిరుచునాపల్లి రైలుతో గాని లేక తంజావూరు రైల్వే నుతో గాని కలుపవలసినదని దివాను పి. కె. కున్హున్నీ మినసుగారు అధికారులతో సంప్రదించుచున్నారు. దివానుగారి కోరికయొడ అధికారులు సుముఖులుగ నున్నారు. 1926-27 సంవత్సరములో ఆరంభింపబడి మన మధుర రైలుమార్గమును నిర్మించుటకు మదరాసు దొరతనముతో సంప్రదించి రైల్వే బోర్డువారు శాంక్ష నుజేసిరి. 1928-29 సంవత్సరములో పుదుక్కోటకు రైలువేయబడును. రైల్వే బోర్డు గూఢప్రకారము జరిగినయెడ చాలకాలమువరకును పుదుక్కోట

రైలుకొరకు నిర్మించు మండలయును. సంస్థానముందు మేగ్నెటిక్కు యనుపరజము విస్తారముగ గలదు. యానభాకర్యములు లభించినగాని గనియు క్క ఉ ప యో గ ము గ నిన్చి చదు. రా క పో క లు (ట్రా ఫి కు గ్) విస్తారముగ నున్నవని 1924 వ సంవత్సరముందు విచారించిన ట్రాఫిక్కు సర్వేయలన తెలియుచున్నది. కాబట్టి ఆర్థికదృక్పథమును బట్టి చూడ రైల్వే లాభకరముగనుండును. చెట్టి నాడునకు బోవు మేలు మార్గము పుదుక్కోటమీద వెళ్లుచున్నది. తంజావూరు, తిరుచునాపల్లి పుదుక్కోట, కాకై కుడి, దేవకోట, మధుర మధ్యలందు దిరుగుచున్న మోటారుబస్సులు ట్రాఫిక్కు విస్తారముగ గలదని తెల్పుటకు ప్రబలింపవలయును. కాబట్టి ఆ రంటింగి-మనమురై రైలుమార్గమునకు పూర్వమే పుదుక్కోటకు రైలు వేయవలసినదని సంస్థానము గోరుచున్నది.

పుదుక్కోటయందు నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య

చిత్తచట్టము తయారైనది
పుదుక్కోట, జూలై 28: — పుదుక్కోట సంస్థానముందు నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య ప్రవేశపెట్టుటకు చిత్తచట్టము తయారుచేయబడినది తెలియుచున్నది. సెప్టెంబరు 5వ తేదీ యందు సమావేశము గానున్న పుదుక్కోట శాసనసభయందు ది ప్రవేశపెట్టబడును. (అ. ప్రె.)

బి. సి. 99 లో గూడ తక్కిలి వాడుకలో నుండెను

తక్కిలి అనగా జంధ్యాల కదురుమీద క్రీస్తు పుట్టక మునుపుగూడ దారమును తీయుచుండిరి

“ప్రాచీన కాలమున అల్పములగు పనిముట్లతో ఘన కార్యములను నెఱవేర్చుట గలదుండెడి. ఇప్పుడు పనిముట్లు బ్రహ్మాండముగా కనబడుచుగాని ఫలితము మాత్రము మిక్కిలి అల్పముగ నేయున్నది” అని సోమలు రీ జనరేషను అండు డిక్ అను నుప్రసిద్ధ గ్రంథమున ఆస్తిను శ్రీమనుగారు వ్రాసెను.

తక్కిలి (డిప్టాఫ్) అనబడు జంధ్యాల కదురు పై తీయబడు దారమును పెద్దపెద్ద యంత్రముల సహాయమున తీయబడు దారమును పోల్చిచూచిన యీసత్యము బాగుగా వెల్లడి కాగలదు. ప్రపంచమునందు దారములు తీయుటకు వాడబడిన ఉపకరణములలో తక్కిలి మిక్కిలి ప్రాచీనము. క్రైస్తుపుట్టుటకు ఒక శతాబ్దము వెనుకవరకును దీని యుపయోగము మిక్కిలి హెచ్చుగానుండెను. బి. సి 99 లో గేయములను వ్రాసిన యిటు తీదేశపు కవియగు కాటులనుగారు డిప్టాఫ్ (తక్కిలి) నుగూర్చి ఒక గేయమును వ్రాసెను. అప్పుడు వ్యవసాయదారులు స్వయముగా తక్కిలిపై నూలు తీయుచుండగా నతడు చూచియే ఆ గేయమును వ్రాసెను.

గేయము

“పాల నురుగులాగ బహు తెల్లగానుండు నూలు చుట్టినకదురు ఎడమ చెయ్యందు | ఉండగా దానిలోనుండి సన్నా మైననూలు కుడిచేతితో బాలుగాతీసి | పొంకమా వ్రేళ్లతో పురిని యొక్కించుచును | ఉండుంకి ఒక పట్టువడుపుగా పట్ట | గిర్రవని ఆకదురు గిరులుగిరులు తిరిగి | నేలనంటగ బోవ శేలనందు కొన్ని పురి కొన్న దా రాన్ని పుల్ల శే మట్టి | కొనను కొనముంటికే తగించిమరల | పంటకాపులు పాలము పనిలేనియపుడు | ఉన్నధారము తీతు రూసులాడుచును”

అనుగేయము వా కవివ్రాసెను. ఈపనిముట్లు మిక్కిలి చిన్నదయినను దానిఉపయోగము మాత్రము అమాల్మ్యమైనదే. డక్కావంగరమునందలి సన్న దారపు పనివాండ్రి జంధ్యాలకదురు మీదనే 500 సంబరు సన్న దారమునుగూడ చక్కగా తీయగలుగుచుండిరి. ఇప్పుడు గొప్పగొప్పయంత్రముల సహాయమున తీయబడుచున్న దారము వెనుకటి సన్న దారమునకు సరిపోలాల కుండనేయున్నదిగాననే “ఇప్పుడు మిల్లులలో సన్న దారముతీయు పెద్దమేస్త్రులుగూడ సన్న దారమునుతీయు విషయమున వెనుక డక్కాలో కదురుమీద సన్న దారమును తీయుచుండిన పనివాండ్రివద్ద పనితనము నింకను నేర్చుకొనవలసియేయున్నది.” అని జార్జివాట్సుగారు నుడివెరి. (ఎంగ్లయుండియా)

వేల కుమందు వెల సీసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చరకమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగునట్లు అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

పత్రికానిర్వాహకుల సంఘము

నూతనాధికార నిరసనపు బిల్లు

మంజూరు చేయవద్దని తీర్మానము

బొంబాయి, జూలై 29:—భారతదేశములోని పత్రికానిర్వాహక సంఘము ప్రభుత్వము నూతనముగా చట్టముగా నేర్పబడబోవు యధికార తీర్మానముపై తీవ్రముగా యాత్రేపణశీయుడు ప్రభుత్వమునకు దెలియజేసింది. ఈ చట్టము ఏనుక ఫిబ్రవరి కేంద్ర శాసనసభయందు చురుకైనది. దాని నిష్పాదన చట్టముగా చేయు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. కేంద్రశాసనసభవారు జోక్యముకలిగించుకొని యిట్టి సంపూర్ణముగ స్వాతంత్ర్యమును బెట్టివేయునట్టి చట్టము నామోదించుట కవసరమేర్పడలేదని సంఘమువారు తలచుచున్నారు. ఈ శాసనము వాక్యాంతర్యమునకు, లేఖనా స్వాతంత్ర్యమునకు, భావప్రకటనా స్వాతంత్ర్యమునకుగూడ సంపూర్ణముగ భంగము కలిగించును. అది చాల యధ్యంతరకరమగు శాసనము. ప్రభుత్వము వెంటనే దానిని వదలుకొనవలయుననిగూడ సంఘమువారు దెలిపిరి.

రాబోవు భారతశాసనసభ

రాజకీయ శిక్షితులను వదలివేయుటకు తీర్మానము

పాట్నా, జూలై 29:—రాబోవు శాసనసభలో తా నీక్రింది తీర్మానములను బ్రతిపాదించునని భానుబహదురు నవాబు సఖ్ రాజ్ హుస్సేనుఖానుగారు తెలియజేసిరి.

ఒకతీర్మాన మిట్లున్నది. (1) దౌర్జన్యమునకు గాకుండ నితరకారణములచే శిక్షింపబడినట్టి రాజకీయ శిక్షితులను, నిర్భంధింపబడి విచారింపబడని వారిని వెంటనే యిట్టి వరతులు లేకుండ వదలివేయుట. (2) కేంద్రశాసనసభనుండి యెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులలో నిర్దణును, ప్రభుత్వనియమితు నిర్దణును గలసి సంఘముగా నేర్పడి వారిచే సిఫార్సుచేయబడినట్టి రాజకీయ శిక్షితుల వందఱను వదలివేయుటకు (3) భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము సంపాదించు నుద్దేశ్యముతో విప్లవోద్యమములందు చేరి విదేశములందున్న వారిని ప్రభుత్వము సమచితమని యూహించిన వరతులపై వారిని స్వదేశమునకు రానిచ్చుటకును,

రెండవతీర్మాన మేమన ఓకేన్నరాజధాని పాలకృత్రింద నున్న ఓడ్రదేశమును మిగత యోడ్రదేశముతో గలపి యొక పాలనముక్రిందకు దెచ్చుప్రయత్నములు వెంటనే జేయుటకును.

మూడవ దేమన వెంటనే నానాజాతి సమ్మేళనమునకు, వివిధజాతీయ కార్మికసభకు మొదలగు సంఘాతీయ సంఘటకు ప్రతినిధులను బంపునపు డీకేంద్రశాసనసభనుండి యెన్నుకొని బంపుటకును.

తారకేశ్వర సత్యాగ్రహము

అప్పీలులోకూడ రిసీవరు నుంచుటకే

నిర్ణయింపబడెను

కలకత్తా, జూలై 29:—తారకేశ్వరపు దేవాలయము నకు 1922 లో నేర్పబడిన రిసీవరుకు దేవాలయపు టాక్సిని వప్పగించెట్లుట ప్రస్తుత మాపుచేయవలసినదని మహాంతుతరపున నీ య బ డి న నిర్ణయమును నేడు ప్రధాన న్యాయస్థానమున న్యాయమూర్తులు న్యూబోల్ట్, గ్రాహముగార్లు కొట్టివేసిరి.

దావా ప్రజలందఱు తేబడినది. దేవాలయపుధనము ప్రజల విరాళములపై ప్రోవుబడినది. కావున మహాంతుతరపుననుండి యాస్తిని డిప్పించుటకు దావాచేయబడినది. దావాజరుగుమండగనే సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడి, మహాంతుకాల్గెను వారితో దరిమిలను సమాధానము జేసుకొనెను. ఆరాజ్కాగిత ము న్యాయాలయమందుంచబడగా హుగ్గీజిల్లా న్యాయమూర్తి నిని నిరాకరించెను. వెంటనే రిసీవరును నియమించెను. ఆ తీర్పునకు వ్యతిరేకముగ ప్రస్తుతపు నిర్ణయమును మహాంతుత్పీలు చేసి సంపాదించెను.

రిసీవరుండుటచే శాంతిము నెలకొల్పబడునుగాన ను హంతు సంపాదించిన నిర్ణయమును న్యాయమూర్తులు రద్దుచేసిరి.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

పురపాలక సంఘశాసనసవరణ చట్టము

ఉపసంఘము నియమింపబడుట

కమిషనరుయొక్క అవమర్యాదకరమగు

ప్రవర్తన

సామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు రాబోవు శాసనసభయందు సగరపరిపాలన శాసనమును సవరించుటకుగాను ప్రవేశపెట్టునున్న సవరణచట్టమును చర్చించుటకుగాను, నిన్నటిదినమున కార్పొరేషను అవసర సమావేశము జరిగెను. రాల్ బి. ఓ. తణిశాచలంశెట్టిగారు రధ్యక్షత వహించిరి. కమిషనరుగూ డి. బి. జె. వెంకటనారాయణనాయుడుగూడ హాజరుండిరి.

కమిషనరు అవమర్యాదకరముగ ప్రవర్తించుట

డా. రామకామతూగారు కార్యక్రమ పట్టికలోని విషయమును చర్చించుటకు పూర్వము ఒక అత్యవసరమగు విషయమును సభవారి యెదుటకు దెచ్చిరి. ఈ సందర్భమున ఆర్థిక స్థాయిసంఘమువారు, ఆరోగ్యస్థాయి సంఘమువారి బాధ్యతలను తామనలించింది ఆక్రమముగ ప్రవర్తించి, ఒకరేటుపేయరును ప్రాసిక్యూటుజేయుటకు పుత్తరువొసగిరి.

అధ్యక్ష:—ఇది అత్యవసరమగు విషయముగాదు.

డా. కా:—ఆప్రాసిక్యూషను రేపటిదినమున కోర్టులో విచారణకు రానున్నది. దానిని నిలిపియుంచవలెనని మాత్రమే నేను కోరునది

అధ్యక్ష:—ఈ విషయమును గురించి కమిషనరునకు దెలియజేయుదు.

డా. కామతూగారు:—క్రొత్తకమిషనరు గారికి నిన్ను ఈవిషయమును గురించి దెలిపియుంటిని. కాని, కమిషనరు నావిషయమున సాధారణముగ మర్యాదతోనైన ప్రవర్తించలేదు. ఈప్రాసిక్యూషనును సంబంధించిన మైనును పరిశీలించి ప్రాసిక్యూషనును నిలిపి యుంచవలెనని కోరుచు కాగితముపై కమిషనరునకు వ్రాసి ప పిలిచి. ఆవిషయములను తరకాలమున, తగు ప్రదేశమందు, తగురీతిని దెలుపుకొనవలెనని దెలుపుచు నాజాబును నడిపి అవతలి పార్శవైచి గుమాస్తా ద్వారా ఆ పార్శవైచిన కాగితమును వాకంపెను. నేను చాలమంది యూరపియను కమిషనరులను, ఇండియను కమిషనరులను గూడ జూచి తినిగాని సభ్యులయెడల ఎవ్వరు నిట్టివిధమున ప్రవర్తించలేదు. ప్రజల కష్టములను దెలుపుటకు ఎట్టిసమయము లందైనను సభ్యులకు హక్కుగలదు.

అధ్యక్ష:—మియాగోవణలు పెద్ద అధికారులకు సంబంధించినవి. మీరు ఆగోవణలను తగు రూపమున సభవారి యెదుటకు దేవలెను. ఇట్టి ఆగోవణలు ఆధికారుల ప్రతిష్ఠకు భంగకరములు. వానికి సమాధానముల నొసరుటకు సాధనముగ నవకాశ మొసగకయే ఆక్రమముగ నిట్టి విషయముల సభలో ప్రవేశపెట్టి వీలులేదు. అందుచే కామతూగారు ప్రవేశపెట్టిన విషయము సక్రమమైనది గాదని నిర్ణయించి త్రోవీవేయుచున్నాను.

వఫీ మహమ్మదుగారు:—కామతూగారు సభయెదుటకు దచ్చిన కోరికను చర్చింపరాదని మీర్ణయమా!

అధ్యక్ష:—అవును. అది నానిర్ణయము.

వ్యాసరావుగారు:—ప్రాసిక్యూషనును నిలిపి యుంచెదరా?

అధ్యక్ష:—(కమిషనరుతో నాలోచించి) ప్రాసిక్యూషనును నిలిపి యుంచబడును.

డా. కామతూ:—కమిషనరునుండి నేనెట్టి మర్యాదలను గోరుటలేదు. రేటుపేయగ హక్కులకొరకు పోరాడుటకు నేనిచ్చటకు ఎచ్చుతిని. అవిధులను నిర్వహించువపుడు ఎవరెట్టి అవమర్యాదగ ప్రవర్తించినను వానివలన నేనెట్టి న్యాయతన భావించను.

పురపాలక సంఘశాసన సవరణచట్టము

డాక్టరు విజయరావులుగారు, సభవారియెదుట నుంచబడిన, చిత్తుచట్టమును గురించియు, వేర్వేరు స్థాయిసంఘముల వారు గావించిన సూచనల గురించియు, విచారించుట కొక యుపసంఘమును నియమింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, చిత్తుచట్టమును సూచింపబడిన వానిలో కొన్ని సవరణలు చాల వాంఛనీయములని అంగీకరించిరి. కాని సవరణల గురించి చాల వివరముగ చర్చింపవలసియున్నది. వ్రాసిని ఉపసంఘమున చర్చించుట

బాగుగనుండును. ప్రస్తుతమున్న సవరణ పట్టికయందు కొన్ని సవరణ విరుద్ధములగు సవరణలును, ఒకే సవరణలు రెండినీ మార్లు గాన్పించుచున్నవి. స్థాయిసంఘములవారు కలసి గాక వేర్వేరుగా చర్చించు సవరణల సూచించుట ఇందుకు కారణముగావచ్చును.

డి. బి. జి. నారాయణస్వామిశెట్టి శెట్టిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, ముందుగా సీసవరణల సుపసంఘమువారు చర్చించునెడల సీసభయందు దీర్ఘ చర్చ తప్పవని నుడివీరి.

సామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు:—ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, స్థాయిసంఘములవారికి తన సవరణ చట్టమును మూడు నెలలకు పూర్వమే అందజేసితినినియు, వారు బాగుగ చర్చించి సూచనల నొసర్చినయ్య, అందుచే తిరిగి ఉపసంఘమును నియమించుటవలన కాలహరణము తప్ప ఎక్కువ ఫలితములు గలుగబోవని నుడివీరి. సవరణల ఏర్పాటు సరిగ లేదన్ననో, శాసనసభయందు నియమింపబడు ఉపసంఘమువారు ఆ పనిని ఎక్కువ సామర్థ్యముతో నిర్వహింపగలరు.

ఈ సవరణల్లను శాసనసభయందు దీగమావేశమున ప్రవేశజెట్టనిచో, తిరిగి క్రొత్త శాసన సభలు వచ్చువరకును ప్రవేశజెట్టుటకు వీలుండదు. అందుచే తొందరపడవలసి యున్నది. ఉపసంఘమును నియమించినయెడల, వారు చర్చించి నివేదికనంపుటకు కొన్ని నెలలు బట్టును. అందుచే నెట్టి సత్ఫలితమును గలుగజాలదు.

ఆర్. మదనగోపాలు నాయుడుగారు:—వెంకటాచలంశెట్టిగారు దెలిపిన ఇబ్బంది కొక నివారణోపాయమును సూచించిరి. ఉపసంఘమువారు సవరణల చర్చించు లోపల నిష్పాదు, సవరణచట్టమున కవసరము గలదనియు ఈ చట్టమునందలి ముఖ్య సిద్ధాంతముల నామోదించుచున్నామనియు తీర్మానింపవచ్చును.

వి. చక్రవర్త్యుశెట్టిగారు:—ప్రస్తుత శాసనమునందు చాల ముఖ్యములగు సవరణలు అవుసరమనియు, ఇంచుమించు శాసనమును పునర్విమర్శింపవలసి యుండుననియు సవరణ బిల్లును సుపాదించుచున్నారగాన ఇప్పుడు కార్పొరేషను కెక్కువ యధికారమునుగూడ గోరదగిన సమయము వచ్చినదనియు నుడివీరి.

కె. వ్యాసరావుగారు:—శాసనమును పూర్తిగ పునర్నిర్మాణ మొనర్చుటకు అవుసరము రాలేదని తెలుపుచు, ప్రస్తుత స్వరాజ్యపక్ష అధ్యక్షుడగు ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారే అడ్డకేటు జనరలంగనుండియు, సర్. రాజగోపాలా చారిగారు, మొదలగు ప్రతిభాశాలురును ఈ శాసనమును తయారుజేసి రనియు నుడివెను.

చక్రవర్త్యు శెట్టిగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, స్వరాజ్యపక్ష మిప్పుడున్నదిగాని, పురపాలక సంఘశాసనము రచియింపబడినపుడు లేదనియు, క్రొత్త సమయములు వచ్చినప్పుడు క్రొత్త అభివృద్ధులవసరమనియు నుడివీరి. విజ్ఞానము, వెనుకటి వారొక్కరిసాక్షుమాత్రమే గాదు. అందుచే ప్రస్తుత మెక్కువ మార్పుల నొసర్చుటకు గోరవచ్చును. కమిషనరు నెన్నుకొను సాధికారము కార్పొరేషనున కుండుట అట్టి ముఖ్య సవరణలలో నొకటి.

తరువాత విజయరావులుగారిచే నుపపాదించబడిన ఈ క్రింది తీర్మాన మేగ్రీవముగ నంగీకరింపబడెను

ప్రస్తుత పురపాలక శాసనమును సవరించుట ఆవసరమని యీ కొన్నిలు వారు తలచుటచేత, ప్రస్తుత శాసనమునందలి లోపముల సర్దుబాటుజేయుటకును ఆ సందర్భమున పనిమంది కొన్ని లరులచేత గావించబడిన సవరణల సూచనలను సర్పించి, సరిగ నేర్పాటుజేయుటకుగాను, కార్పొరేషను స్థాయిసంఘముల అధ్యక్షులును, ఉపపాదకుడును, సామి వెంకటాచలంశెట్టి, డా.స్వామినాధను, వి. చక్రవర్త్యు, బ్రాను హమీదుఖాన్, మీనాక్షి సుందరం పిళ్ళ, పిట్టి కుమారస్వామిశెట్టి, కే. వ్యాసరావుగార్ల నొక యుప సంఘముగ నియమించు చున్నాడు. సభ్యులైనవైన సవరణల సూచింప గోరునెడల నీ సంఘమువారికి దెలియజేయవలెనని గోరుచున్నాడు.

బొంబాయి ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యత్వములు

బొంబాయి, జూలై 29:—వర్తకసంఘమువారు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహకవర్గమందు వచ్చిన రెండుఖాల్లీలకు నొక్కస్థానమునే పూర్తిచేయవలయునని గోరినది. ఇట్లు చేయుటవలన ఖర్చు శక్తింబునూత్రమా చరలోనికి దెచ్చుట యవసరం

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము

కాంగ్రెసుజయము ప్రభుత్వ అజయము

జస్తిసుపక్షజయము ప్రభుత్వ విజయము

ఆగస్టు 8 వ తేదీని

6. ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

11. సావకూరుపేట

సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు

13. ట్రివెలిన్ బేసిన్

ఎం. సింగారవేలుశెట్టిగారు

30. మైలాపూరు

కె. భాష్యంగారు

* * * *

ఆగస్టు 15 వ తేదీని

2. తండ్రియార్ పేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులునాయకర్ గారు

8. కొత్తాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు

20. ఎగ్గూరు

డా॥ వ. లక్ష్మీకృతిగారు

* * * *

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీని

10. ఏనుబావులు

గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు

14. ఎన్స్లెన్డే

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

21. కీక్ పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

* * * *

ఆగస్టు 8 వ తేదీ రానున్నది!

ముత్యాలపేట దేశమునకెల్ల మార్గదర్శకము గా వలెను

* * * *

ముత్యాలపేట కాంగ్రెసు సభ

ఆగస్టు 8 వ తేదీ జరుగనున్న కార్పొరేషను ఎన్నికలకు ముత్యాలపేట కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థియగు శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచుటకు నిన్నటి సాయంత్రము శ్రీ యమ్. కే ఆచార్యగారి అధ్యక్షతక్రింద తంబుచెట్టి వీధియందు సభ జరుపబడెను.

యమ్. కే. ఆచార్యగారు

తమిళభాషలో నుపన్యసించుచు సభాసమావేశ ఉద్దేశమును ప్ర. మునున రియలైజుచిరి. గత వత్సరము కొందరు స్వరాజ్యవాదులు కార్పొరేషనులో ప్రవేశింపగలిగిరి. తిరిగి రానున్న ఎన్నికలలో 10 స్థానములకు పదుగురు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు నిలచియున్నారని వారికి ప్రత్యక్షముగ పడుగురు జస్తిసుపక్షమువారును నిలచియున్నారు. ఈరెండు పక్షముల యందును ఏపక్షము యుక్తమైనదో, ఏ పక్షాశయములు ఉన్నతములో, స్వాధీనాధిపత్యప్రజాసేవ, దేశభక్త్యాదిగుణ

ము లేవనవేయునది మిగుల మిక్కిలి నూత్నముగ విచారింపి మి వోటు నొసంగవలెను. ప్రభుత్వోద్యోగములు జేయువారెల్లరు ప్రజలకు సేవజేయువారుగాని యజమానులు గారు. ప్రజలపై యధికారమువహించి స్వలాభములకొరకు పాటుబడుపక్షము జస్తిసుపక్షము. సేరునకుమ్రలేమే న్యాయపక్షము. ఇక త్యాగవిషయములో జూచిన కాంగ్రెసువారు దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకై యెరసాలలందు ప్రవేశించి పలుకట్టము లనుభవించిరి. జస్తిసుపక్షమువారు గావించిన త్యాగములలో ప్రాముఖ్యములు నేలకువేలు జీతములు దీయుట, దివాన్, రావు, బహదూర్ బిరుదములపడయుట మదరాసు రాజధానిలో గత 5 సం॥ ల నుంచి చట్టసభలో గావించబడిన ప్రజావిరుద్ధకార్యములు. దేశారిష్టకార్యములకు భాద్యులు జస్తిసుపక్షా! కార్పొరేషనులో కమిషనరుగారికి వేతనమొసంగవలసినది కార్పొరేషనువారు. ఉద్యోగిని ఏర్పాటు జేయునది ప్రభుత్వమువారు, అట్టిస్థితిలో కార్పొరేషనుపరిపాలనకొరకై నియమింపబడిన ఉద్యోగి కార్పొరేషను సభ్యుల కెట్లు భాష్యతగ నుండగలదు! అందులో చెన్నపురికార్పొరేషనులో జస్తిసుపక్షము కమిషనరుగారి జీతమును తగ్గించుటకును సమ్మతించెరై. మదరాసు పౌరులు అత్యంతదేశభక్తిగలవారైనచో కాంగ్రెసుపక్షమునకే వోటుజేయుటయే దృష్టాంతము!

కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు

“జస్తిసుపక్షము అన్యాయపక్షమెట్లు” అని సభ్యులందొకరు ప్రశ్నింప అందులకు సమాధాన మిడుచు ఒకజాతికిగాని ఒకకులనునకుగాని గాక దేశజను లెల్లర క్రేయమును గోరుచు దేశస్వాతంత్ర్యమునకు బోరాడువారు స్వరాజ్యపక్షమువారు. దేశక్షేమమును పాటించక తమ స్వపక్షమునకు ప్రభుత్వాదరమును గోరి ఉద్యోగములకు బిరుదులకు పాటుబడువారు జస్తిసుపక్షమువారు. అందుచేత స్వరాజ్యపక్షము న్యాయపక్షము. జస్తిసుపక్ష మన్యాయపక్షముని పట్టిరి.

చెన్నపురి కార్పొరేషను విషయములను గురించి మాట్లాడుచు లెక్కలను వివరించుచు కమిషనరుగారికిని వారి సిబ్బందికిని వారి మోటారుబండ్ల ఖర్చులకును సం॥ కామెత్తముమీద రు 66,000 లు ఖర్చుచేయుటను మున్నవి లెక్కప్రకారము రుజువుపరచిరి. ఇతర పట్టణములలో కార్పొరేషను కమిషనరుకు రు 1500 లు వేతన మొసంగుచుండ చెన్నపురి కార్పొరేషను కమిషనరుకు రు 2,500 లుకు తక్కువకాని జీతమేల యొసగవలెను! మాడిలి కల్యాణల్ క్ల మెన్ షు గారల ఒడంబడిక విషయము వివరించి కార్పొరేషను ద్రవ్యము లెల్లదొరల కెట్లు అక్రమముగ చెల్లింపబడుచున్నదో తెలియజెప్పిరి. శిశుసంరక్షణ శాఖకు సం॥ 1 కి 1 1/2 లక్ష రూప్యములు ఖర్చుచున్నవి. కాని ఫలితములు మిక్కిలి విహీనముగ నున్నవి. పురవీధులు తారువేయుటకును, సిబ్బందికిని 5 లక్షలపైగ ద్రవ్యము వ్యయమగుచున్నది. తారు రోడ్లు మోటారుబండ్లకు అవసరమైనవి శ్రమంతులకు దప్ప జనసామాన్యమునకు మిశ్రం ఉపద్రవకరములు కావున పాదచారులు బీద జనభాహుళ్య సౌఖ్యమునకు కార్పొరేషనువారు పాటుబడిరా? ఇట్టి అక్రమవిషయము లెక్కకు మిక్కుటముగ గలవు గావున ఇట్టి అన్యాయ చేష్టితముల నాపుడల జేయవలెననిన ఇదివర కధికారము వహించియుండు జస్తిసుపక్షమునకు నెలవొసంగి ప్రజాసేవ త్యాగములే ఆశయములగగల కాంగ్రెసు పక్షమునకు వోటు జేయవలెనని పట్టిరి.

రా॥ బి తణికాచలంశెట్టిగారు తాము కార్పొరేషను అధ్యక్షపదవికి ప్రయత్నించునమయమందు శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి గృహమున కరుణించి స్వరాజ్యవాదులెల్లరు కార్పొరేషనులో తమకువోటుజేయవలసినది కోరిరి. అందులకు శ్రీనివాసయ్యంగారు తణికాచలంశెట్టిగారు మంత్రిపదవుల కాశింపకుండునట్లు వాగ్దానమొనరించినచో అటులనే స్వరాజ్యవాదులెల్లరు తమపక్షమున వోటుజేయుదురని సమాధానమొసంగిరి. కాని రా॥ బి శెట్టిగారు రెండుల కంగీకరింపరై. పిదప జస్తిసుపక్షము వీడిన ను వోటుజే సెదమని శ్రీనివాసయ్యంగారు పట్టిరి. కాని అందులకును రా॥ బి తణికాచలంశెట్టిగారు రంగీకరించక తాము జస్తిసుపక్షమును వీడజాలమనిరి. అట్టివారు నిన్న నేడు ఎన్నికలకొరకై డివిజనులోని వోటురులలో తాము జస్తిసుపక్షమునందు జేరలేదని జెప్పుచున్నారట తాము నమ్మున జస్తిసుపక్షమునకు సభ్యుడనని జెప్పుకొనుటకు భీతియేలో కావున పౌరులవిషయములెల్ల గమనించి తమ న్యాయ, సత్యాభిమానముల చెల్లడింతురని నమ్ముచున్నాను.

పిదప స్వామినాథయ్యరుగారు బుర్రా సత్యనారాయణగారి అభ్యర్థిత్వమును బలపరచినపిదప అధ్యక్షుని ఆర్యోపన్యాసములో సభ ముగింపబడెను.

దేశబంధు దాసుగారు

ఒక అమెరికాదేశీయుని ప్రశంస

“బందేంద్రకృతము దాసుగారు కలకత్తా న్యాయవాదులలో ప్రధానస్థానమును వహించియుండిరి. న్యాయవాది వృత్తి వలన వారికి సాలుకు 50 వేల రూపాయలు ఆదాయము వచ్చుచుండెను. కలకత్తాలో నొక దివ్యభజనమును కట్టించి అందు నివసించుచుండిరి. పిమ్మట మహాత్ముని ఉపదేశములు దాసుగారిని వశపరచుకొనెను. వాలుగేండ్లనుండి ఒక్క దావానైనను దాసుగారు పట్టి యెరుగరు.

ఎనిమదిలక్షల రూపాయల స్థూల్యముగల తమ సొత్తునంతను దేశమునకు దానముచేసి ధర్మకర్తలను నియమించిరి. స్త్రీలకు విశ్వవిద్యాలయము నేర్పరచుట మున్నగు ధర్మకార్యములను ధర్మకర్తలు జరుపవలెనని కోరిరి. పిమ్మట అద్దైతకుండ నొకమిత్రు డొసంగిన చిన్నగదిలో నిరుపేదలై నివసించుచు చనిపోయిరి. ఆయన చనిపోవుసరికి కలకత్తా నగరపాలకసంఘాధ్యక్షుడు (కార్పొరేషను మేయరు) గను భారత స్వరాజ్య సంఘాధ్యక్షుడుగను గూడ నుండెను.

అసహాయోద్యమ కాశిన్యమును సడలించునట్లుల రెండేండ్ల క్రితము దాసుగారే మహాత్ముని ప్రోత్సాహపరచిరి. శాసనసభకు వెల్లి లోపలనుండి ప్రతిఘటనమును సలుపునట్టి పార్టీలుగారి పద్ధతిచే దాసుగారు రవలించిరి. ఆందువలననే వంగ - మధ్య రాష్ట్రములలో ద్వంద్వపరిపాలనము విఫలమైనది. వంగశాసనసభలో హెచ్చుమంది దాసుగారి ననుసరించిరి. మంత్రుల జీతములను నిరాకరించిరి. ద్వంద్వపరిపాలనమునందు అముఖ్యములగు శాఖలను భారతీయులకు మంత్రులకు వశపరచునట్టి యేర్పాటు కలదుగాని మంత్రులకు సర్వాధికార మియ్యబడలేదు.

గతమార్చి నెలలో మంత్రుల జీతముల బిల్లునుగూర్చి వంగ రాష్ట్ర శాసనసభలో ఓట్లు పుచ్చుకొనినపుడు దాసుగారి పలుకుబడి బాగుగా చెల్లడియెనది. దాసుగారి పక్షమువారిలోనే కొందరు సంశయగ్రస్తులుగా నుండిరి. జీతములబిల్లు ఆమోదించబడుననియే చాలమంది తలచిరి. దాసుగారికి జబ్బుగానుండెను కాని వైద్యులమాటలను లెక్కచేయకుండ దాసుగారు శాసనసభకు వెళ్లుటకు సిద్ధమయ్యెనుగాని ఆయనకు నడుమటకుగూడ శక్తిలేకుండుట చేడోటీలో కూర్చుండ బెట్టి శాసనసభాభవనములోని కి తీసికొని వెల్లిరి. డోటీమోసినవారిని గూడ లోనికిరానీయమని బ్రిటిషు ఉద్యోగులు తెలిపిరి. ఆ ఉద్యోగులు చాల భీతితోందియుండిరి గాన శాసనసభ్యులగు స్వరాజ్యపక్షమువారే దాసుగారిని డోటీలో లోనికి తీసికొని వెల్లిరి. అందువలన దాసుగారి పక్షమువారికి దైర్యముకలిగి చట్టమునకు వ్యతిరేకముగా ఓట్లును యిచ్చిరి. చట్టము పిగిపోయినది.

దాసుగారుగూడ నూలు వడుకుచు ఖర్చు కట్టుచునే యున్నారని స్వపరిపాలనావిధాన వివరములందే దాసుగారి కాసక్తిమెండు. రాజనీతిజ్ఞతయందు దాసుగారికి మహాత్ముడు గూడ తీసిపోవుననియే చెప్పదగను. మేనెలలో జరిగిన వంగరాష్ట్రసభలో దాసుగారుపన్యసించుచు “దొరతనము వారు కొంత స్వాతంత్ర్యమును దేశీయుల కిచ్చినచో దేశీయులు ముఖ్యముగా సహాయము చేసెదరు. దొరతనమువారు సద్భావమును చూపి స్వరాజ్యమును త్వరలో నొసంగుటకు పూచీ పడవలెను” అని దాసుగారు నుడిపిరి. ఆంగ్లేయు లటుల చేయుదురా?

రాజకీయాధికారమును బడయుటకు పాశ్చాత్య నాయకులు భౌతికభోగములను పరిత్యజింప నంగీకరింపరు. మహాత్మునకు వలెనే దాసుగారికి గూడస్వార్థపరత్వ మేమియునులేదు. కావున ప్రాగ్దేశనాయకుల వాక్యములు ప్రాచీనకాలపు ప్రవక్తల ఆదేశములవలె ప్రజలను సులభముగ వశపరచుకొనగలిగియుండును. పాశ్చాత్యదేశీయులు తమ నాయకుల వాక్యముల కట్లు నకులగుదురా?

“సత్యముకొరకును న్యాయము కొరకును సర్వసమర్పణము గావించుటకు మీరు సంసిద్ధులైనచో అందువలన కలుగు లాభమును మీపుత్రప్రాతాదు లనుభవించెదరు” అని దాసుగారు భారతీయులకు బోధించిరి. అట్టి ఆదేశమునే పాశ్చాత్య నాయకులవలె నొసంగినచో పాశ్చాత్యులమను మనము దాని నాదరించెదమా?

దాసుగారు కోరిన ప్రకారము త్యాగముచేయుటకు భారతీయులు సంసిద్ధులైనచో భారతదేశము ప్రపంచమునకు శ్రేష్ఠముగ నాగరికత నొసంగగలుగును గాన పాశ్చాత్య నాగరికత ఊజించుచున్నదని మనము వగవ నవసరముండదు. (న్యాయార్థు నేమను)

నామోత్సవమునకు ముందుగా

మునిస్వామి నాయుడుగారి అధ్యక్షోపన్యాసము
రామనాథుల జిల్లా సామ్రాజ్యంలో యూనెస్కో 26 వ. తేదీన జరిగిన దక్షిణ కమ్మమహా సభకు అధ్యక్షులగు మునిస్వామి నాయుడుగారి క్రిందివిధముగా సుపన్వనించినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని దక్షిణ భాగము.

విద్యాప్రాముఖ్యము

విద్యాపాండిత్య శక్తి ముందు మన వర్ణమువారు ఇతర వర్ణములకు చాల వెనుకబడియున్నారు. అందు పరిశ్రమ చాల చేయవలసియున్నది. కమ్మవారి బాలి విద్యాసౌకర్యము లందు నిమ్మజాతిగ పరిగణింపబడుట మిథును నాకునుగూడ సిగ్గుచేటుగ నున్నది. మనబాలి వ్యావసాయకత్వ పిత్రము జేయుచు బాల్యముకొరకు బాలికలయొక్కయు విద్యను పేక్ష చేసిరి. మనము పట్టణములలో గాక గ్రామములలోనుండుట వలన విద్య క్రొవకున్న నెక్కువ చదువు నేర్పించుటకు అనకాళము లేకపోయెను. ఈ మధ్యను చదువుటకు ఖర్చుగూడ నెక్కువయ్యెను. పెంకండరి పాఠశాలలో చదువుకొనుటకు పిల్లలను పంపుటకు చాల ఖర్చుగట్టచేత పిల్లలకు తరీదండ్రులు ఆ పనిని జేయజాలకపోయిరి. నేపకవృత్తియన్న సచత్వ మను భావము వ్యాపించియుండుటచేత చాలమంది తరీదండ్రులు తమ పిల్లలను ఉన్నతవిద్యకు అనకాళ విషయక బోయిరి. పిల్లవాడు చదువుకొన్న యెడల తండ్రియొక్క వృత్తిని ఎక్కడ చెడగొట్టునో, చదువుకొనగానే ఉన్నతవిద్యపరిణామ మలవడు ననియు భయపడుచుండురు. ఇట్టికారణము లేనేనిగలవు. కాని ప్రస్తుత మీ సంఘమువారు తమ వర్ణమువారికి లాభకరముగనుండు చట్టుల కొన్ని సంవత్సరముల తమబాల్యమున బాలికలకును లాభకరముగ నుండునట్లు విద్యా సౌకర్యముల జేసి, ఉచిత వేతనములనిచ్చి, ఆసుపత్రులను నిర్మించి, పాఠశాలలు లేనిచో వానిని నిర్మించి, ఈ వర్ణమువారు చాలమంది పిల్లలంతవరకు ఉన్నతవిద్య నభ్యసించి విదేశ విశ్వవిద్యాలయములకు చదువు కొనుటకు జోవుటకై సాయము జేయవలయును. ఈసభవారు తీర్మానములజేసి యంతటితో సంతృప్తి జెందియుండక యిందులకు గావలసిన నిధిని సిద్ధముజేయుట కొక ఉపసంఘమును నిర్మించవలసి నేను నమ్ముచున్నాను.

మతవిద్వేషము కూడదు

కొన్నివర్ణముల సంస్థలు ఉద్యోగములు తమ వర్ణముల వారి కీయవలయుననియు నిచ్చినపుడు ప్రభుత్వమునెడ కృతజ్ఞత జూపును తీర్మానముల గావించుటయు లేనపుడు అనన్యుతీ డెట్టుటయు ఆచారమైనది. అట్టి వర్ణభేదమును నేను కాదనను. కాని మనసంఘమువారి చేయి పరియేసంఘమువారిచేయి పరస్పరవిద్వేషములు అనూయములములేకుండ నుండవలెనని నేను కోరెదను. మన దక్షిణదేశములో డాక్టరు టి. యం. నాయరు, సర్. పి. త్యాగరాజుచెట్టియారుగారలచే స్థాపింపబడిన బ్రాహ్మణేతరత్వము ముఖ్యముగ ప్రజాపక్ష ఉద్యమమై ఒక్కజాతియే దేశపరిపాలనమునందు అధిక్యమును వహించి యితరజాతుల కనకాళ విషయకుండ జేయుపని నణచి వేయ సమకట్టినది. ఈయుద్యమము యిట్టి అసమానత్వము లుండునంతకాలమే యుండును. ఈ యుద్యమము నేవగింపుతో జూచుకాలము పోయి ప్రాణశక్తితో నుండుకాలము వచ్చినది. ప్రాతినిధ్యమును జూడ ఇది ఎదురుగ మరుకుగ నంటిన దని స్పష్టముగ తెలియుచున్నది. ఇకను మన యుద్యమము యొక్క మైనదని అంగీకరించి మన ప్రత్యర్థుల దృష్టి మారునట్టి కాలము రావలసియున్నది. కావున మన బ్రాహ్మణేతరలలో మనము పోట్లాడుకొనుటగాని ద్వేషముగాని నూడదు. ఏవర్ణమునానైనను సరే ప్రాతినిధ్యము లేనపుడు సాటికేమైన మేలు చేయబడి ప్రజలకు ఏ కొద్దిమాక్కు గగ్గనను మనము సానుభూతితో జూడవలయును గాని మన సంఘమునకు గాని యిట్టి మరియొక సంఘమునకు గాని ఆమెలు కలుగలేదని అనాయ బడరాదు. మనము వికలము గల్గియుండి మన సుప్రసిద్ధనాయకులు ప్రాచీనంబి చేసిన పనిని పూర్తిజేసిన యెడల త్వరలోనే విరళకాలమునండి యున్న పరాధీనత పోయి విశాలమగు ప్రభుత్వము స్థాపింపబడగలదు.

నే దేవుని భావములు స్థానికసంఘములయొక్కయు శాసనసభల యొక్కయు సన్నికల విషయమున గూడ వర్తించును. అన్ని భాతులను వారి నాయకులను సదసద్వివేకముతో ప్రవర్తించవలయును. మన సంఘము ను యిట్టి యితర సంఘములు గూడనుంచి ప్రతినిధిని

తెట్టి బలపరచవలయును. జాత్యంతరైర్వద్ధము లున్నయెడల పూర్వభృశియే వచ్చి ప్రజాప్రభుత్వస్థాపనము దూరమునకు పోవును.

సమాన భాతృత్వములు

సంఘము లనేకములు స్థాపించుటను మనము జూచుచున్నాము. వెలమనాయకసంఘము, నాదారసంఘము, ఆదిద్రావిడసంఘము మున్నగునవి గలవు. ఏదైన సంఘమున ముదయించినపుడు యీసంఘములు సమావేశమై అందరకును తృప్తి కరముగనుండునట్లుల పరిష్కరించుకొనవలెనని నేను గోరుచున్నాను. ఉన్నతజాతివారు పరియైన మార్గమున సద్భావముతో తక్కువజాతివారియెడ విశాలభావముతో నుదారతతో నుండి సమానత్వ భ్రాతృభావములను గల్గి ప్రవర్తించవలయును.

అస్పృశ్యత పాపము

ఈసందర్భమున అత్యంతమగు ముఖ్యసమస్యను గూర్చి స్వరాజ్యము రావలె నన్న పరిష్కారము గావలసిన సమస్యను గూర్చి చెప్పవలసియున్నది. అది అస్పృశ్యతాసమస్య. భారతదేశములో ఆరవవంతుమంది అస్పృశ్యులుగ పరిగణింపబడుచున్నారు. మతముపేర వారిని వెలివేసినారు. వీరు నిజముగా హిందూమతస్థులు. మనదేశపునే పూజించెదరు. తిరుపతి, రామేశ్వరము మున్నగు పూజాస్థలములకు భగవదారాధనకై పోయెదరు. కాని దేవాలయములవద్దకు రానీయరు. దూరముగ నుండి పూజింపుమందురు. వారిచ్చుదక్షిణాదులను మాత్రము తీసికొనవచ్చును. దేవాలయమునకు వినియోగింపవచ్చును. మిరాశీదారులనుభవించవచ్చును. వారు చాలమంది క్రైస్తవులగుచున్నారు. అప్పుడు స్పృశ్యులగుదురు. అధికారు లగుదురు. మనయిండ్లలోనికి వచ్చుదు. వచ్చావచ్చుదువారు వారితో గలసి వారిపిల్లలను తమ మతములోనికి ద్రవ్యకొని, పెండ్లిజేసికొన్నపుడు మనలను ముట్టుకొని మన యిండ్లలోనికి రావచ్చును. యూరోపియనుల యీ అస్పృశ్యులు వండిన అన్నమును తిందురు. యూరోపియను అధికారి పెద్ద ఉద్యోగియైతే మనము ఊహించు లెచ్చెదము. ఆదిద్రావిడులు చదువుకొని పెద్ద ఉద్యోగములు చేయుచున్నయెడల వారిపై అస్పృశ్యతాపాపము పోవును.

మత, జాతీయాధిక్యము యంతకన్న న్యూనతకు భోజాలదు. మనతోడిమతస్థులు ఆదిద్రావిడులను ముట్టుకొనరాదుగాని యితర మతస్థులను ముట్టుకొనవచ్చును. ఈ అస్పృశ్యత పుట్టుకనుగూర్చి అనేకసిద్ధాంతములు వెలువడినవి. కొందరు వర్ణాశ్రమ ధర్మానుష్ఠానాలు ఇది మత మంగీకరించినదని చెప్పెదరు. ఇంతకన్న ముక్తరత్వము వేరొకటుండబోదు. మన 'అర్హుడు' లు కొందరు అస్పృశ్యజాతివారు గారా? అరుంధతి ముదిగజాతిదిగారా? నందవారెవరు? ఆయన భగవంతునితో నైకమగాలేదా? ఆయన యెవరు? ఆదిద్రావిడి కాదా? మేలోకటలో సంవత్సరమునకు మాడుకో జాలు ఆదిద్రావిడులను దేవాలయములలోనికి రానిచ్చుటలేదా? రామానుజులవారు ఆదిద్రావిడులు భగవంతునియెదుట నేవల? ఇతర ఉన్నతజాతితో సమమైన వారనియు చెప్పలేదా? మనము మన పురాతన నాగరకలను గూర్చి గర్వపడెదము. కాని మన తోడిమతస్థులయెడల బహుమోటుగ ఆరాగరకులవలె ప్రవర్తించెదము.

మహాత్ముని సంస్తుతి

ఆదిద్రావిడులు గోమాంసమును తినెదరను కారణముచేత అస్పృశ్యులుగ నుంచవలెనని యొకకారణము జెప్పెదరు. వారు అవుమాంసము దిన్నయెడల మనము జాతిహిండువులము గొట్టెలు, మేకలు, పక్షులు, కోళ్లమాంసము దిందుము. మనలను బ్రాహ్మణులు అస్పృశ్యులవలె జూడనక్కరలేదా? బ్రాహ్మణేతరులలో చాలమంది మాంసమును మాని శాకాహారులుగ నున్నవారుగలరు. ఈ బ్రాహ్మణేతరులు మాంసభక్షకులను అస్పృశ్యులనవచ్చునా? నిజముగా నెవరైనగాని మాంసము దిన్నయెడల అహింసకు భంగము గలుగజేయుటయే యగును. అట్టితరీ ఆదిద్రావిడులకును నితరజాతులకును అస్పృశ్యతావిషయమున ఏదేద మేల?

ఇన్ని శతాబ్దములు గడచినపిదప ఇప్పటికైనను గాంధీమహాత్ముని ప్రయత్నములవలన అస్పృశ్యత యనునది పోయి, అస్పృశ్యులలోనే వివేకదయముగల్గి, తన్నివారూ ఆచరణ యోగ్యులైనది. ఈసభవారు ఈయుద్యమమునకు బలమొసంగి తమజీవితమునం దాచరణలో తెట్టుట ధర్మమై యున్నది.

* *

వోటర్ల సభ

శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి

ఉపన్యాసము.

సామ్రాజ్యలో దక్షిణ కమ్మమహాసభతో బాటు దక్షిణ ఆంధ్రమహాసభయు, వోటర్లసభయు గూడ జరిగెను. ఆంధ్ర మహాసభకు మధుర, రామనాథు, తిరునల్వేజిల్లాలనుండి తెలుగు మాట్లాడువారందరును వచ్చిరి. ఈసభకు శ్రీరామ మూర్తి పంతులుగారధ్యక్షత వహించిరి. ఈసభోద్దేశ్యము అందరును ఒకచోట చేరుటయే.

అంతట వోటర్ల సభ యొకటి శివకాశి తాలూకా బోర్డు యెన్నికలపుడు జరిగిన తగాయిదా మూలమున జరిగెను. ఈసభకు శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు కే. అలగిరిసామి నాయుడుగారు దీక్షోపన్యాసము నొసంగుచు సన్నికల బాధ్యతలను గురించియు, ప్రజాయ త్త ప్రభుత్వ య త్త కాఖిల ను గూర్చి యు స్థానిక స్వపరిపాలనమునుగూర్చియు విపులముగ చర్చించిరి. ముగిసిపలు పట్టణములకు శాసనసభలందు స్థానముల నిర్ణయమునుగూర్చి ఖండించిరి.

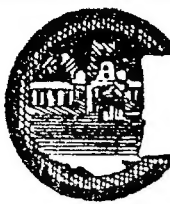
శ్రీనివాసయ్యంగారి ఉపన్యాసము

అంతట శ్రీమాన్ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు అధ్యక్ష స్థానమును వహించి యుపన్యసింపుచు ఆసభను యితర జాతులను భయపెట్టుటకుగాక మంచి కమ్ములగ నేర్పాటు జేసిరని నమ్ముచున్నాననియు, చెన్నపట్టణమునుండి బయలు దేరునపుడు సభనుగూర్చియున్న సందేహములు అలగిరిసామి నాయుడుగారి ఉపన్యాసమువలన పోయెననియుచెప్పిరి. గ్రామములలో నుండు ప్రజలయవసరములను పట్టణములలో నుండు శాసనసభల ప్రతినిధులు తెలిసికొని వానిని దీర్చవలయును. ఎన్నుకొనువారు అభ్యర్థులను పరీక్షింపవలయును. అభ్యర్థులు తా మేపక్షము వారో యేయేసిద్ధాంతముల ననుసరించెదరో వోటర్లకు తెలుపవలయును. శాసన సభలందుగూడ తమ యెన్నికదారులకు జేసిన వాగ్దానములు పరిపూర్ణము జేయవలయును. ఆయన అప్పుడు తన పార్టీయొక్క కార్యవిధానమును ఆవర్ణములను వివరించి తెల్పెను. ప్రస్తుతము ఫిలియోస్టాన్సులో ముందు చెలికొనవలయును. అప్పుడే దానిని బాగుజేయుటకు పిలగును. అన్నిపక్షములకును వృత్తులకును వ్యాపారమునకును కష్టములున్నవి. అన్నిటికిని పరమావధము స్వరాజ్యము. దీనిని బుధులు బహుదాభావించుచుండురు. ముఖ్యముగా నదియేదీ? దాని సారాంశమేమి? అందరును వికమత్వమునూట మాట్లాడుటయేగాని అందుకు పని జేసినవారెవరునలేరు. ఒక విధముగ ద్వంద్వవిధానము చంపి వేయ బడెను. ఇక ముందు జేయ వలసినపని యేమని ఆలోచింపవలయును. ప్రజలు సుఖముగ మంచిజీవనము గడవవలె నన్నను, వ్యాపారపరిశ్రమ, లభివృద్ధి గావలెనన్నను, పన్నులను తగ్గించి ప్రజల కధికారము గావలెనన్నను శాసనసభల నాక్రమింపవలయును. స్థానిక సంఘములందుగూడ స్వరాజ్యపక్షమువారికి వోట్లనిచ్చి నింపవలయును. జాతిమతవిభేదములజూడరాదు. రాజ్యతంత్రములను గాక సత్యమును ధైర్యమును అవలంబింపవలయును. గాంధీమహాత్ముని సలహా ననుసరింపవలయును. అంతట ఆయన స్వరాజ్యపక్ష నిర్మాణమును గూర్చి చెప్పెను. శాసనసభలందుగాని, స్థానికసంఘములందుగాని యికమీద సభ్యులను ప్రభుత్వమువారు నియమింపరాదు. అధ్యక్షులతోగూడ ఎన్నికలు జరుగవలసినదే.

అంతట శ్రీనివాసయ్యంగారు దయతో సభాధ్యక్షత వహించినందులకు కృతజ్ఞత తెలుపవలసి సభ మంగింపబడెను.

ఇండియాలో ఉద్యోగములు

బ్రిటిషువారికి మంచి అవకాశము
లండన్, జూలై 28:—ఇండియాలో బ్రిటిషు వ్యవస్థలు ఉద్యోగములకు బోవుటవరము. ఇండియాలో ఉద్యోగమును స్వీకరించిన, అతడు సమర్థుడగుచో ఏమియు భయముండదు. అతడు లేనిదే జరుగనట్లు జేయవచ్చుననియు ఇండియాలో సమర్థులగు బ్రిటిషువ్యవస్థలు అవసరమనియు ఇండియాలో పరిస్థితులు బాగులేవని భయపడరాదనియు బహుమతులను గ్రహించుమున సర్ ఆర్చర్డు హార్డుజులుగారనిరి.

మదరాసు వార్తలు

ట్రాంస్‌వేల్‌కరుల సంఘము:—మదరాసు ట్రాంస్‌వేల్‌కరుల సంఘసభ రేపు ఆర్డరాత్రివేళ 1/59 సామినాయక విధిలో నింతాద్రీపేటయందు జరుగును.

ఫుట్‌బాల్ పందెములు:—క్రైస్తవ యువజన సంఘము జూనియరు, సబ్ జూనియరు, ఫుట్‌బాల్ పందెములు ఆగస్టు 18 వ తేదీన ప్రారంభమగును.

ముత్యాలపేట డివిజను:—కాంగ్రెసు, కిలాభతు స్వరాజ్యముల యజమాన్యముక్రింద రేపు సాయంకాలము 7 గంటలకు రామస్వామి వీధిలో శ్రీ బుర్రా సత్యనారాయణ గారి అధ్యక్షిత్వము బలపరచుటకై బహిరంగసభ జరుగును.

హైకోర్టు క్రొత్త వకీళ్లు:—ఈదినమున ప్రధాన న్యాయమూర్తి స్పెన్సరు న్యాయమూర్తి సి. వి. విశ్వనాథశాస్త్రిలు గార్ల యెదుట వి. లక్ష్మీలరసింహం నాయుడు, పి. కున్దిమినను కె. శీతారామశర్మ, ఎన్. కల్యాణసుందర మొదలగు, ఎ. రాజప్ప మొదలయారు, ఆర్. సుందరరాజుగార్లు హైకోర్టునకీళ్లు గ జేర్చుకొనబడిరి.

రాకపోకలు:—ఇండియన్ రైల్వేసంఘ కార్యదర్శి సి. వి. బ్లిగుగారు అలహాబాదునకు, ఆర్. ఎ. నీదాముగారు, నుదయలూరు, ప్రధానాధ్యక్షుడు మార్వాడీలరువు నిన్నరాత్రి నుదరాసు విడిచిరి.

సాట్టకలెక్టరు, సి. హెచ్. మాస్టరుమనుగారు టెలిగ్రాఫికు ఇంజనీరింగు డైరెక్టరు డి. థెనర్జి గారు, ఒలింపుకు ఆటల లో భారతీయప్రతినిధి సి. కె. లక్ష్మణుగారు నేడు చెన్నపురి వచ్చిరి.

కేంద్ర వరదల సహాయనిధి సంఘము:—ఈ సంఘము కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ 24 తేదీన జరిగెను. మురుగపట్టికి రూ 100,000, నేలమునుకు రు 2000, లేబరు కమిషనరుగారు కుపారులో సహాయకార్యముల జేయుటకు రు 2,300, మాయవరమునకు రు 2000, ఉదయరుపాల్యంతాలూ కాకు రు 10,000 పంపుటకు తీర్మానింపబడెను.

పై సంఘమువారు నిలుపుజేసియుంచిన సభ తిరిగి రేపు 5-15 గంటలకు క్రైస్తవ యువజనసంఘ మందిరము నందు జరుగును.

క్రొత్తకమిషనరు చర్య:—క్రొత్తకమిషనరుగారి చర్యనుగూర్చి చర్చించుటకుగాను యాదిగవ అంశమునుబట్టి ప్రత్యేకముగ నొక సభను సమావేశపరచవలసిన దని గోరుచు కొందరు కార్మిరేషను సభ్యులు అభ్యుత్థానకు వ్రాసిరి:—

“28 వ తేదీన కాన్పిలు సభామందిరమున కమిషనరు గారికి ఒకసభ్యుడు చీటినివ్వగా దాని నులిమి దిగువ పారవైచి, దానితీసి కాన్పిలరున కందీయమని విసుగుకొనుచు జబాబుచెప్పిన చర్య కమిషనరుపవనికి తగియుండలేదని సభవా రాలోచించుచున్నారు.”

ఇట్లు:—అట్లులు హమీదుఖాను, ఎన్. వెంకటాచలం చెట్టి, వి. రామకామకు, ఎన్. ఎ. హఫీ మహమ్మదు, వి. చెక్రయ్య చెట్టి, బి. ఎన్. మల్లయ్య, వి. భీమేశ్వరయ్యనాయుడు, కె. వ్యాసరావు, టి. పి. మినాక్షి సుందరం పిల్లే. కె. శ్రీరాములు నాయుడు.

ఆంధ్ర విద్యార్థి సంఘము:—ఆంధ్ర విద్యార్థి సంఘము స్థాయి సంఘ సభ 27 వ తేదీన ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమునందు జరిగెను. వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు సభా కార్యక్రమమును ప్రారంభించిరి. క్రొత్త సంతకమునకు కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట ముందుగ జరిగెను.

గా॥ వే. రఘుదాసుపంతులుగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. ప్రధానరు పి. సుబ్రహ్మణ్యంగారు, ఎం. వెంకటరామయ్య గారు, ఎన్. గురుస్వామిచెట్టిగారు వకీలు, పురాణపండా కామేశ్వరరావుగారు ఎం. ఎన్. అడ్వకేటు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. లా కాలేజి విద్యార్థులు వి. లక్ష్మయ్య, కె.

విశ్వనాథ శాస్త్రిగార్లు, పచ్చయప్ప కళాకాలవారుగ ఎ. రాను మూర్తి గారు కార్యదర్శులు గ నెన్నుకొనబడిరి. లా కాలేజి విద్యార్థి పుల్లెల సీతా రామయ్య గారు కోశాధిపునిగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఈ దిగువవారులు ప్రతినిధిసంఘము ఏర్పరపబడెను:—ఎన్. రంగరావు, ప్రెసిడెన్సీకాలేజి, టి. రామచంద్రరావు, క్రిష్ణయనుకాలేజి, ఎన్. కనకం లాకాలేజి, సి. హెచ్. హను మంతరావు, లయోలాకాలేజి, కె. సత్యనారాయణ, గవర్న మెంటు చేకీయ వైద్యవిద్యాలయము, వి. సుబ్రహ్మణ్యం, మెడికలుకాలేజి, సి. రామరావు రాయపురం మెడికలుస్కూలు. వి. సత్యనారాయణ, ఆయుర్వేద కళాశాల, డి. వి. సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, ట్యుటోరియలు కాలేజి. ఇతరులను చేర్చుకొనుటకు యీసంఘమువారి కధికారముగలదు.

నాటకప్రదర్శన విషయములందు శ్రద్ధవహించుటకై ప్రత్యేకముగ నొక యువసంఘము నియమింపబడెను. ఎన్. కనకం, ఎల్. ఎన్. శర్మ, ఎం. వి. శేషగిరి రావుగార్లు సభ్యులు పి. కామేశ్వరరావు ఎం. ఎల్. గారు అధ్యక్షులు.

సభ్యత్వపుచందా సంతకము నకు రూ గా ని శ్చయించబడెను. కాలేజి ప్రతినిధిద్వారాగాని లేక కార్యదర్శి, కోశాధిపులకు స్వయముగా గాని ముందుగా చందా చెల్లించవచ్చును.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభవారు యీసంఘముయొక్క నాటక సాహిత్య పరిలమల జరుపుకొనుటకు తమ సభామందిరములో తావొంగవలెనని కోరుటకు తీర్మానింపబడెను. మరియు దేశోద్ధారక కె. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు తమ పత్రికలో అప్పదప్పడు విద్యార్థి అనుబంధమును ప్రకటించుటకు సంఘమువారి కనుమతి యొసంగవలెనని గోరుటకు తీర్మానింపబడెను. ఆ యనుబంధము ప్రారంభమగునపుడు లాకాలేజిలోని జి. వీరరాఘవయ్యగారు సంపాదకత్వము జూచుచుందురు.

న్యాయస్థాన వార్తలు

భార్యను హత్య జేయ నెత్తించుట

ముద్దాయికి 5 వత్సరముల కఠినశిక్ష

(హైకోర్టు)

వరకే వీరన్నదొర అనునతడు తన భార్యను హత్యజేయ నెత్తించెనను నేరాశోపణయందు నెవనుజడ్డి తీర్పుమీద ముద్దాయి హైకోర్టునకు గావించుకొనిన అప్పీలునందు న్యాయమూర్తి దేవదాసు, న్యాయమూర్తివాలరుగా క్లిదినమున తీర్పు చెప్పిరి.

ముద్దాయి, విశాఖపట్నంజిల్లా పెదసుమ్మలూరు గ్రామ కార్తవ్యుడు వరకే వీరన్న అను నామె, అతని భార్య 16 వత్సరముల వయస్సు. పురమునకువచ్చి కొలదికాలముమాత్రమే అయ్యెను. 1924 సం॥ జూను 2 వ తేదీ రాత్రి 12 గం॥ ప్రాంతమున వీరన్న తనగదిలోనుండి “చచ్చితి” నని శోకలుజేసెను. ఆగదియం దారాత్రి ఆమెయు భర్తయు తప్ప మరెవ్వరును లేరు. ఇతెలో కొంతమంది వచ్చిచూడగా నామె చాల అపాయకరముగ చాలగాయములతో బాధపడుచుండెను. ఆమెను వెంటనే వైద్యులకు గొనిపోబడి వైద్యసహాయ మొసగబడెను. ఆమె భర్తయే, ఆమెను చంపుటకుగానా గాయముల కలిగించెనని ప్రాసిక్యూషనువాదన. విశాఖపట్నంజిల్లా సెషన్సుజడ్డి ముద్దాయి నేరసుడనియెంచి 10 వత్సరముల కఠినశిక్షను విధించెను.

అప్పీలునందు ముద్దాయి తరపున బుర్రా సత్యనారాయణగారు వాదించుచు, ముద్దాయి నేర మొనర్చెనని యెంచుట కనుమానము తప్పస్పష్టముగ ఋజువులేవనియు, ఆసందర్భములో శిక్ష చాల తీవ్రముగ నున్నదనియు చెలిపెను. న్యాయమూర్తి లావాదన నంక్షకరించి నేరమును ఖాయపరచి శిక్షను 5 వత్సరములకు తగ్గించెను.

నీటి గండము

కలకత్తా, జూలై 20:—ఓడయొక్క వాయువార్తా యంత్రమున నడపువాడు ఆకస్మాత్తుగా బారి సముద్రములో పడి నిన్నున చనిపోయెను. ఓడ అప్పుడు కిద్దరుపురంరేవునందు గలదు. చనిపోయిన గిట్టర్లుథాంపుసన్న యింకను గనిపించలేదు. (అ. ప్రె.)

దేశబంధు దాసుగారి జీవితచరిత్ర

శ్రీయుత పృథ్వీశచంద్ర ఠాయిగారు వ్రాయబూనిరి

వెనుక బెంగాలీపత్రికకు సంపాదకుడుగానుండిన పృథ్వీశచంద్ర ఠాయిగారు పెక్కుసంవత్సరములనుండి దాసుగారిని బాగుగా తెలిసియున్నారు. ఇటీవల దాసుగారు డార్జిలింగు వెల్లివడిమొదలు దాసుగారి మరణ కాలము వరకును ఠాయిగారు గూడ నచట వారి సముఖమున నుండే యుండిరి. కాన వారు దాసుగారి జీవచరిత్రమును వ్రాయ సమకట్టిరి. ఆగ్రంథము రెండుసంపుటములుగా ముందువత్సరమున ఆంగ్లదేశమునం దొక సుప్రసిద్ధగ్రంథప్రకాశకసంఘమువలన ప్రకటింపబడును. ఆగ్రంథములలో చిత్రపటములు విస్తారముగా నుండును. ఠాయిగారు దాసుగారిజీవితమును నిష్పాక్షికముగను నిరతిశయవాక్యముగను సహజముగను వ్రాసెదరు. రాజకీయ సాంఘిక సారస్వతాదులగు అన్ని శాఖలనుగూర్చియు గూడ వారు వివరించెదరు. 25 ఏండ్లనుండి వంగరాష్ట్రచరిత్రగూడ దాని యందవిమిడియుండును. సందర్భానుసారముగ నితరదేశీయవాయు కులజీవితములుగూడ దానియందు సంగ్రహముగా విదిత మగుచుండును. (న్యూఐఓపెరు)

చైనాదేశపు దురవస్థ

మహాత్మునికి చేరిన లేఖపై మహాత్ముని వ్యాఖ్యానము

అహమ్మదాబాదు, జూలై 20:—కాంగ్రెసు జాతీయ ప్రభుత్వముయొక్క విదేశాంగ సభ్యునివద్దనుండి మహాత్ముని వచ్చి లేఖపై యంగుండియాలో మహాత్ముడిట్లు వ్యాఖ్యానము చేయుచున్నాడు.

“చైనాదేశమువారి యీకవ్వదశయందు భారతీయుల మెట్టి సహాయము చేయగలమో తెలియదు. మనమే సహాయ మజేక్షించుచున్నాము. మన వ్యవహారములందు మనకేమాత్ర మధికారమున్నను చైనానుండి వచ్చినవార్త దెలిపినటులు నిజమగుచో వారిసట్లు యెలుకవలె మాడ్చుటకు హైందవ నైతికు లొనర్చిన దానిని సహించి యూరకుండరాదు. మనము చైనావారిని వారికవ్వములనుండి తప్పించమని భగవంతుని సర్వ దా ప్రార్థించుట మాత్రము చేయగలము. చైనా వాసులు గూడ దౌర్జన్య రాహిత్య ములభింపమని సలహా నిచ్చెదను”. (అ. ప్రె.)

రిచరుసూలరుగారి యాగమనము

బెంగళూరు, జూలై 20:—రెఫ్రీ సెంటు జనరలు, ఆనర బుల్ సర్ రిచర్డుసూలరుగారు కె. సి. బి. కె. సి. యమ్. జి. డి. యస్. ఓ. కార్పొరేషన్ మాస్టరు జనరలుగా రిచటికి వచ్చిరి. శని వారమురాత్రి వజ్రకు రెసిడెన్సీలోనే యుందురు. వచ్చే మూడురోజులలోను నైతిక వసతులు నైతిక వైద్యాలయములు మున్నగునవి డరీక్షింతురు! (అ. ప్రె.)

బక్రీదు: తత్ఫలితము

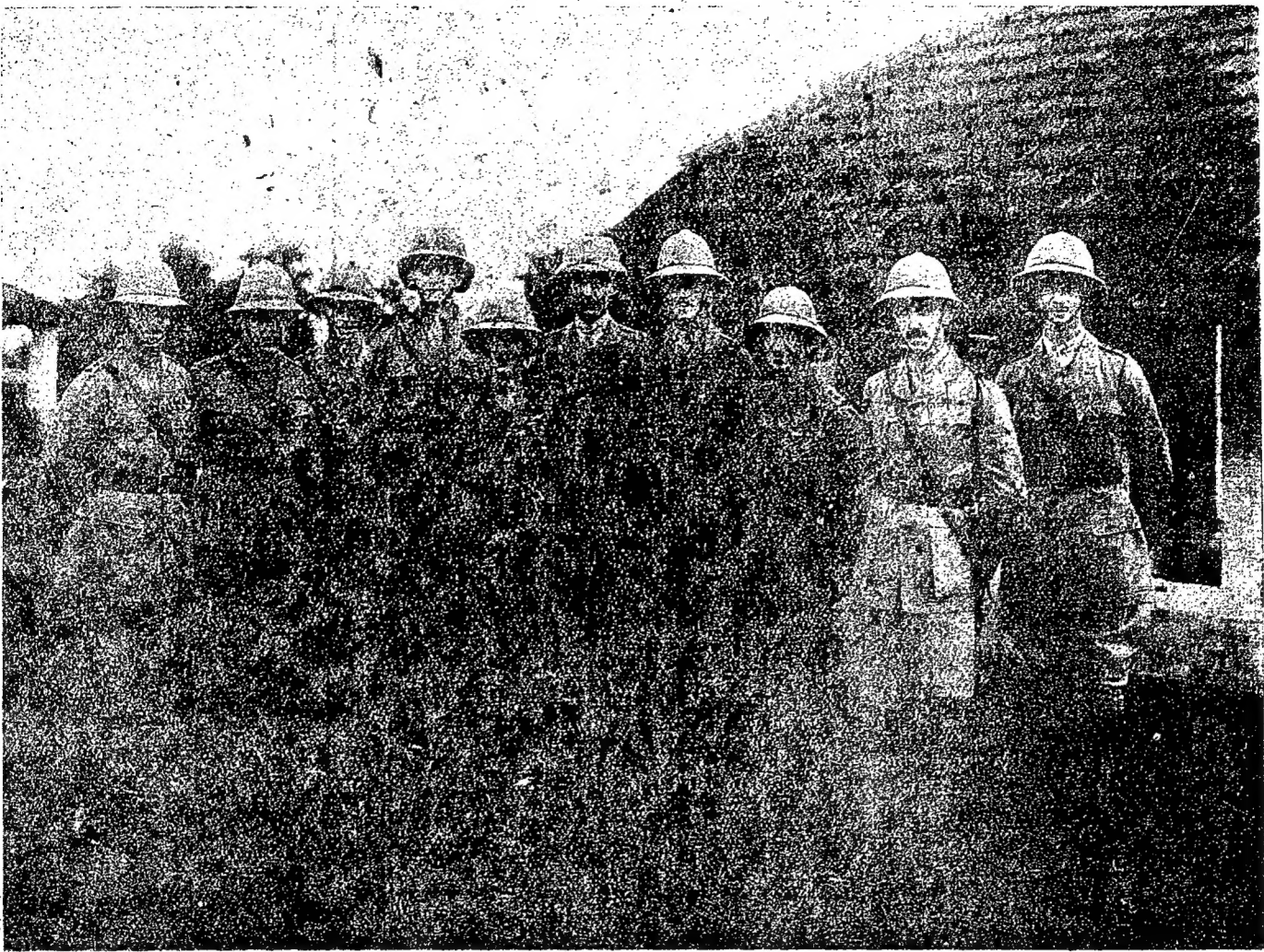
ఛౌదరిలో తగ్గ సింగుగారు

రిమాండునందుంచబడిరి

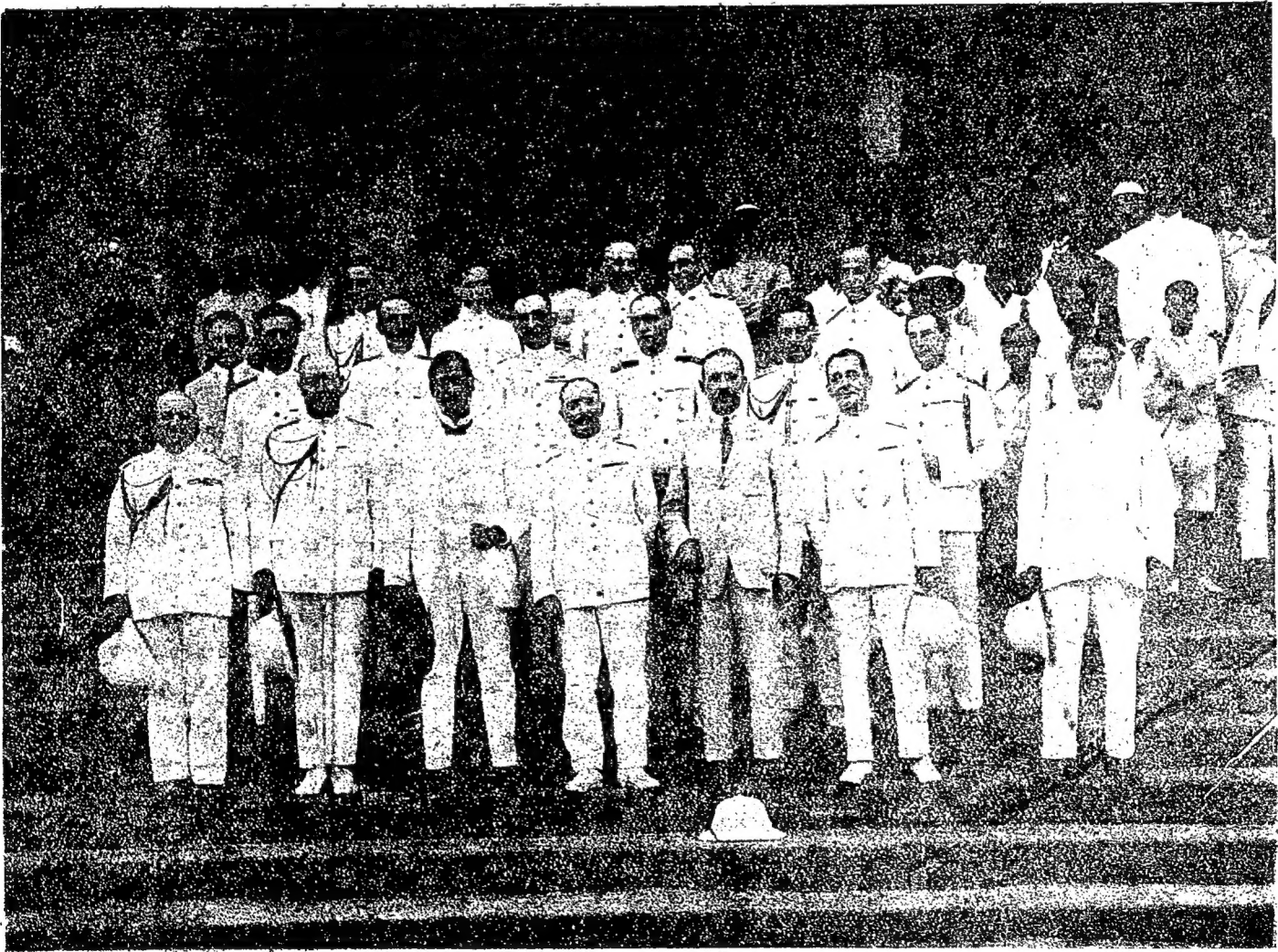
ఢిల్లీ, జూలై 20:—బక్రీదుపండుగయందు గావించబడిన ముందు కాపురలప్రయత్నములందు క్రిమినలు ప్రాసీజరుకోరునందలి 107 సెక్షను బ్రకారముగ అరెస్టుచేయబడి జూబాను మీద విడుదలకాబడిన ఛౌదరిలో తగ్గ సింగుగారు, మరి అయిదుగురును తిరిగి మీనుయాయవలయునని దొరతనముగోరగా ముక్తాయిలు అట్లు గావించనందున పారలు రిమాండునందుంచబడిరి. (అ. ప్రె.)

కెయిజరీ హిందూయంత్రములందు సమ్మె

బొంబాయి జూలై 29 కెయిజరీ హిందూయంత్రాలయములందు సుమారు 2000 మందికి 500 మంది పనివారలను హని చేసిరి. వీరందఱు నుగ్గములవద్ద వేసినోయువారే. తగాద్దూరూలి నిర్ణయించుటయందు వచ్చినది. (అ. ప్రె.)

భారత ప్రధాన సేనాధిపతియగు సర్ క్లాడు జాకబుగారు కాలికట్టునకువచ్చి వెస్టుహిల్లువద్దనున్న సైన్యముల దర్శించిరి.
ప్రధాన సేనాని కాలికట్టునందున్న సైనికవటాలముల పరీక్షించుచుండుట

కాలికట్టునందున్న వటాలముల అధికారులు వారిమధ్య సర్వసేనాధిపతి.

మారకపు పద్ధతి

బొంబాయి హైందవ వర్తక సంఘాభిప్రాయము

కేంద్రప్రభుత్వారి కసభ్యుడు
సరిగా గ్రహింపజాలకపోయెను

బొంబాయి, జూలై 29:—భారత ప్రభుత్వముయొక్క యార్థికశాఖకు బొంబాయిలోని భారతీయ వర్తకసంఘము మొక యుక్తరమప్రవాసము. సంఘసభ కార్యకసభ్యుడు వచ్చిన పుడు' సంఘాధ్యక్షుడు సుడివినదాని సార్థికసభ్యుడు సరిగా వర్తముజేసికొనలేదు. విలువనుబట్టినిర్ణయమును మారకపుపద్ధతిని గూర్చి యార్థికసభ్యుడు పొరబాటబిప్రాయమునబడెను. సంఘము వెంటనే మారకము 15 6 పెల చొప్పున మారకమునుబట్టి

కంగీకారము నూచించెనుమాటయం దాధారములేదు. సంఘమువారు కోరినదేమనగా నొకయేటిక్రింద వంగరాష్ట్రమువారు గోరినటులే మారకమువిలువనుబట్టి మారునట్టివదిగా నుండుటను సరముని, సంఘమువారు కాగితపునోట్లు చెలామణి కేట్టిభంగము లేకుండగను, తుదకు నిర్ణయముచేయకబోవు మానమున కేట్టి భంగములేకుండగ వొకపద్ధతినీగూడనూచించిరి. ప్రస్తుతము నిర్ణయింపబడిన మానమును సంఘవారామోదించుదురు. ఈమానము మాడ కేంద్రశాసనసభలో సంఘప్రతినిధిసూచించినదే. అదే చన యుద్ధమునకు పూర్వమున్నమానము. రూపాయికి 1 5 4 పె. కాని యీమాన మెన్నటికిని మాత్రము నిశ్చయములేదు. భారతదేశ శ్రమ న రూపాయి యే ప్రమాణముగానెము. దానివిలువ కేట్టిభంగమును వాటిల్లగూడదు. అటు చేయుటలను ముప్పదివందలమూల లోపలనున్న వ్యవహారస్థలందఱును భంగ మొనర్చినట్లుగను.

(అ. ప్రె.)

రాచపుండు నివారణ

ఉన్నిని క్రిమిలేకుండ శుభ్రపరచుట

లండన్, జూలై 28:—కామస్యసభలో రాచపుండును నివారణతేయు విషయమై ప్రస్తావించిరి. ఉన్నిని క్రిమిలేకుండ ద్రావకములతో శుభ్రముజేయుటకు జీవీనాలో ఏకగ్రీవముగ ఒడంబడికను జేసికొనుటకు సర్వీన ప్రయత్నములను, ఇండియా ఆఫ్టేరియావారు దెప్పిన ఆక్షేపణలను దెలియజేసిరి. డోమినియనుల సమావేశమును గావించుట నిష్ప్రయోజనమునని. ఈ తీర్మానమును వారు ఆలోచించుటకు సంసిద్ధులుగారేని ఒడంబడికను జేసికొనుట అసాధ్యమని జోయిన్సన్ హిక్కుగారనిరి. చర్చముల సర్వములతో పనిజేయు పనివాండ్ర త్రేమమునుగూర్చి చర్చను జేసికొనవలె ననిరి.

శ్రీమాన్ గోపాలస్వామి

అయ్యంగారు

తలవారు ఐ. సి. ఎస్. వరీక్షలో

మొదటివారుగా నెగ్గిరి

మీరు మన్నాడుగడిలో నిండేకళాశాలలో చదివి

బి. ఏ. వరీక్షలో కృతార్థులై పిమ్మట

ఐ. సి. ఎస్. వరీక్షకు వెళ్లిరి.

కలకత్తా పురపాలక సంఘము

కలకత్తా జూలై 29:—బుధవారమునాటి సభయందు నీటి సరఫరా సంఘమునా రోజు యాంక్షయింజనీరింగుకంపెనీ వారిచే ఎత్తువ బాడుగ నమూనాచేరిగిన మజరాయిన నలవవని కోరిన 324 పా 4 పి. 6 పెనీలను నిరాకరింపవచ్చునని చేసిన నూచనపై కొంతచర్చ జరిగెను. ఆ నూచన కార్యచేపను సభలో నామోదము నొందవలయున్నది. తీర్మానమును ఫెల్లువు గా రాక్షేపించిరి. అంత గొప్ప యాంక్షయిన రక్తసంస్థ నిజము కానియెడల నట్టికోరిక గోరవని నుడిచిరి.

మేయరు—అదియే భారతీయ వర్తక సంస్థ యునునో నబద్ధ మాదు నందురా?

ఫెల్లువుగారు—అదిదు, మర్యాదగల యేవర్తకసంస్థ యును, భగవంతుని యందు భయముగల యేవర్తక సంస్థ యు నట్లు చేయవని నే నంటిని.

ఆ తీర్మానమును సభవారి సమ్మతి కుంజకముందు మేయ రిట్లునుడిచిన: “ఈ తీర్మానము నెగ్గవో నాయాంక్షయిన వర్తక సంస్థ మోసబుద్ధిచే నట్లు చేసినపుడు నపార్థ మెన్నటికిని గాదు. కార్యచేపనువారి కట్టియూహాకూడ లేదు. ఇది కార్యచేపను వారికి కంపెనీవారికి నొకవిధమున కంట్రాక్టు. ఆ కంట్రాక్టుమర తుల నర్థము చేసికొనుటలో కార్యచేపనువారోక విధ ముగా నూహించిరి. కంపెనీవారు మరొక విధముగా నూహించిరి.

తీర్మాన మామోదింపబడెను. (అ. ప్రె.)

సిక్కు—గురుద్వారాచట్టము

మనగిన్నూర్తిగ అనులునందు బెట్టవలయును

లాహోరు జైలునందున్న ఆకాలినాయకుల

తీర్మానము

లాహోరు, జూలై 29:—లాహోరు కోటయందు విచారణమిట్లమై యిరువురుచేయబడిన ఆకాలినాయకులు యీ దినవ ప్రకటించిన తీర్మానమును గావించి శిరోమణిగురుద్వారా ప్రబంధక కమిటీ కంపెనీని నమ్మదగిన వర్తమానము జెలుపు మన్నది:—

“సిక్కుగురుద్వారాచట్టముందు స్వల్పలోపము లున్నను సిక్కుజైలును విడిచినను విడువకున్నను, చట్టమును మనగిన్నూర్తిగ అనులునందుబెట్టుటకు పంతు పూనుకొనవలయునని మేము విన్నవించుచున్నాము.” (అ. ప్రె.)

ఆర్. కృష్ణవిల్లగారు

తిరువాన్కూరు మహారాణిగారిచే క్రొత్తగ

నియమించబడిన దేవస్వపు కమిషనరుగారు

అల్వారు ద్వారానము

భారతకాంగ్రెసు కార్యసభలో చర్చ

కలకత్తాలో జరిగిన భారతకాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభలో యాంక్షస్థానమునుగూర్చి విచారణ చేయుట కొక ఉప సంఘము నేర్పరుపవలెనను తీర్మానము నేటుయమునా లాలు బజాజుగారు రుపపాదించిరి. సంస్థాన వ్యవహారములు కల్పించు కొనకూడవని కాంగ్రెసువారి దివివరము నిశ్చయించి అటులనే జరిపించు చున్నారు. అదియే ఉత్తమమార్గమని నిశ్చయింప బడినందున బజాజుగారు పట్టుపట్టలేదు. దీనినిగూర్చి యీ పత్రికలో నా అభిప్రాయమును వెల్లడించెదనని నేనపుడు తెలిపితిని. ఇట్టి పద్ధతి ప్రస్తుత స్థితిగతులలో అవసరము కావు ననే కాంగ్రెసువారు దీని నవలంబింప వలెనని మాత్రమే నేను తెలుపను. బ్రిటిషు యిండియాలోగూడ కాంగ్రెసువారి పలుకు బడి సాగుట కవకాశము చాలస్వల్పమే. సంస్థానములలో ఆ మాత్రముమాడలేదు. కావున అచట కాంగ్రెసువారు కల్పించు కొనుట దోషము కాకపోయినను వ్యర్థమును నిశ్చయము గాన మిన్నకుంటుంటే వివేకమునను. అంతేగాక ఆందు సద్భావము కూడ నున్నది. కాంగ్రెసువారు సంస్థానాధిపతులకు తోడ్పడ గోరెదరుగాని యిట్లు చులను కలిగింప గోరరు. వారి పరిపాలనమును సంస్కరింప గోరెదరుగాని నిర్మూలించగోరరు. అందులకు నిదర్శనముగానే తా టుస్థమును బూనియున్నాడు,

అటులని బ్రయత్నముగూడ మానివేయరు. సంబంధము కలవారు తమపలుకుబడిని వినియోగించెదరు. స్థానికసంఘములు సంస్థాన ప్రభుత్వములచేరింపకుండ బాధితులకు సహాయము చేయుచుండువచ్చును. వ్యక్తులకు కాంగ్రెసువారు చేయుకార్యము లనుగూర్చి కాంగ్రెసువారు చర్య జరుపరు. అట్టివారు పనిచేసిన పుడు వ్యక్తిమాత్రముగనే పనిచేయవలెను. కాంగ్రెసుపేరు తో పనిచేయకూడదు. కాంగ్రెసుకు యిట్లుదీని కలిగింప గూడదు.

అటులే సంస్థానముల ప్రజలు జాతీయసంస్థయగు కాంగ్రెసువలన సహాయము నపేక్షింపకూడదా? అని అడిగినచో కొంతవరకటులేనని నేను చెప్పకలేవ్వుడు. ప్రత్యక్షముగా కాంగ్రెసువారు సహాయముచేయజాలరు. గాని పరోక్షముగా చేసెదరు.

కాంగ్రెసుకు బలముపెచ్చుటనుబట్టియే సంస్థాన ప్రజలస్థితియు మారుచుండును. కాంగ్రెసుయొక్క నైతికాధికారము మాత్రము సంస్థానములలో గూడ వ్యాపించుచునేయుండును. కావున కాంగ్రెసువారు ప్రత్యక్షముగా సంస్థానప్రజలకు సహాయముచేయజాలకపోవుటకు కారణము శక్తిలోపమేగాని అయిష్టముకాదని వారు గ్రహించుచుగాక.

(మో. క. గాంధీ—ఎంగుయిండియా 28-7-25)

శ్రీ శ్రీ పెద్దాచ వెంకట్రావుగారు

ఆత్మహత్య జేసికొనిన ఆంధ్రవిద్యార్థి

వైపట్టునందు నిలువబడినవారిలో, మృత్యు నున్నవారు

జేబురుమాలను చేతబట్టిరి

టారిఫుబోర్డు విచారణ

పి. వెల్లుగారి సాక్ష్యము

రైల్వే వేగను పరిశ్రమకు రక్షణముగోరుట

కలకత్తా, జూలై 29:—బరన్ కంపెనీ, ఇండియన్ స్టాండర్డుకంపెనీ ప్రతినిధులకు జె. డి. బాల్కరు పి. వెల్లుగార్లు రైల్వే దిగువ చట్టము పరిశ్రమకు రక్షణము నీయవలయునని గోర్తును టారిఫుబోర్డు యెదుట నేడు సాక్ష్య మిచ్చెను. పెద్దరైలుమార్గముపై రు 1250 లును, చిన్నరైలుమార్గముపై రు 700 లును, ప్రతిచట్టమునకును ప్రభుత్వ మియవలయునని సాక్షిచెల్పెను. న్యాయమున ధర రయిల్వే వేగనులను నిర్మించుటకు భారతదేశమందు తరాయము లులేవనియు, చక్రములు, యిరుసులు, శ్రేణులుచప్ప భారతదేశమందు మోగమునకు క్షాపింపిన రైలువేగనులలో సగము యీ దేశమందు తయారేయవచ్చుననియు సాక్షిచెల్పెను. అమలునందున్న టాంటేజరులందు మార్పుగావలయుననియు, దిగువచట్టములు సంపూర్ణికాగనే వాని విలువయందు నూటికి అరువది రూపాయలు ఖాంట్రిగానీయవలయుననియు, 21 దినములలో బిల్లులకు సామ్యుదీయవలయుననియు సాక్షిచెల్పె. పోటీదరలో మిక్కిలితక్కువధరకు సంవత్సరమునకు నాల్గువేలవేగనులను దీసి కొనుటకు దొరతనముగా రంజినియవలయును. (అ. ప్రె.)

కాగితపు పరిశ్రమ

టారిఫుబోర్డు రిపోర్టు శనివారమునాడు

వ్యచురింపబడును

రిపోర్టునందు గావించబడిన సిఫార్సులపై

దొరతన మభిప్రాయము జెలుపలేదు

సిల్వా, జూలై 29:—కాగితపు పరిశ్రమకు రక్షణ మియవలయునని ధరఖాస్తుజేయ అందువిషయమై టారిఫుబోర్డు విచారణ గావించెను. టారిఫుబోర్డు రిపోర్టు శనివారమునాడు ప్రకటించబడును. విక్రయమునకు రిపోర్టు అగట్టు రి-ప లేదీనుండి దొరకును, రిపోర్టునందు టారిఫుబోర్డు గావించిన సిఫార్సులపై దొరతన మెట్టి అభిప్రాయము నింకను బ్రకటించలేదు. (అ. ప్రె.)

బుడలు

బొంబాయి, జూలై 29:—“నార్కరీకా” యొడ లండను 28 వ లేది తపాలుతో బయడేరి పోర్టునెట్టు రేపు 29 వ లేది రాత్రి 12/80 గంటలకు చేరినాడే తెల్ల పాగురుమును 4-80 గంటలకు బయలుదేరెను. (అ. ప్రె.)

గుత్తి అదనపు పోలీసు

ప్రభుత్వ ప్రకటన న్యాయమా?

టి. శివశంకరంగారు 24 వ తేదీన యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:-

ప్రభుత్వమువారు మే 12 వ తేదీన గావించిన ప్రకటన ప్రకటనలో 27 గ్రామములు గుత్తితాలూకాలలో మూడవవంతు నాక్రమించి గుంటకలు పెంకుటూరు రైల్వేస్టేషనుకు తూర్పుగ నున్నవనియు, "అరాజకస్థితియందుండుటచే; అందలి ప్రజలు, కొన్ని తెగలవారి ప్రసరన వాగు లేకుండుటచే అధికముగ పోలీసు వారిని నియమించు అత్యవసరము" ప్రకటించిరి.

పి. కేశవస్వామి రీసమీక్షారము సరిగాదనుటచే ప్రత్యేకము విచారణసలిపిరి. కొట్టిగారివిచారణయందు దిట్లు చెలిపిరి: "ఇతర గ్రామములలో నెచ్చటను అశాంతిభయ ములేలేదు. ప్రభుత్వమువారు పేర్కొనిన గ్రామములలో నైనను, ఒక్క చింతలచెరువునందు తప్ప వేరెచ్చటను ప్రమాదకరమున పరిస్థితులు లేవని చెలియవచ్చును. జిల్లా అధికారులకుగాని, పోలీసు వారికిగాని యిట్టి అభిప్రాయము లేదు."

ఈ అభిప్రాయము క్రొత్తగనున్నది. లాఆర్డరు కాఫీధికారులు యీ విషయమును, ఇంతవ్యయము తేసిరికార్డులన్నియు వెదకి చూచి ప్రత్యేకోద్యోగిగారు చెలియజేయువరకు కనుగొనలేకుండుట వింతగనున్నది.

ఈ విషయము ముందుగ తెలిసియుండినచో ప్రభుత్వమువారు 26 గ్రామములను శిక్షార్హములుగా పేర్కొందురా? ఎదోయొకప్పుడు తిమ్మారెడ్డిపక్షముననో, చిన్నారపక్షముననో చేరి, అచ్చటచ్చట కేటాయింపుగా నివసించుచున్న కొలదిమంది ప్రత్యేకవ్యక్తులు, "శిక్షార్హులగు ఒకతెగ లేక సంఘమువారిగా" నెంచుటకు వీలు లేదని ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొనుటకు ప్రత్యేకోద్యోగివిచారణ కావలసివచ్చెనా? ఆ ప్రత్యేకవ్యక్తులందరిలో శిక్షార్హులగు ప్రవర్తన గలదో లేదో చెలిసికొనిరా? ఈ విషయములన్నియు అనవసరమయి యుండునా?

ప్రభుత్వమువారు కార్మిగారి రిపోర్టును అమలుజరుప నెంచెదరు. అట్లయినచో వెంటనే 26 గ్రామముల ప్రజలపై యీ అదనపు పన్నీలతోలంపరాదు? అన్నిగ్రామములలోని ప్రజలను యెంచి జూచి, యెవరు యేపక్షమునకు చెందినవారో నిర్ణయించి పిమ్మట మిగిలినవారిపై పన్ను తోలగించమనిజిల్లా కలెక్టరుగారి నేలగోరవలెను? సరాసరి తోలగించిన మర్యాదలోపమగునేమో? ఇట్టిపద్ధతి మర్యాద నెట్లు హెచ్చించునో తెలియకున్నది.

ఈ ఉత్తరువునలన పరిస్థితు లెట్లు మారునో చూచెదము. తిమ్మారెడ్డి ధైర్యముగ నుండవచ్చును. ప్రమాదములేకుండనే ఫలమనుభవించవచ్చును. ఆతని కుమారుడు 30 లేక 40 వందల బడ్డూ పీల వెంటగొని తిరుగవచ్చును. వానికేత్రపును ప్రభుత్వమువారు కట్టియుంచుదురు. ఎన్ని కూనీలేని జరుగవచ్చును. ఆతను యెన్ని నేరములేని చేయవచ్చును. కాని ఆతను తప్పించుకొనును. పోలీసువారి కాసంగతి తెలిసినను వారేమనరు. కాని చిన్నారపక్షరెడ్డియే ప్రమాదకారి. రయితులకు యిబ్బందులున్నచో ప్రభుత్వోద్యోగులవద్దకు బోక తనవద్దకు వచ్చి చెప్పుకొనునట్లు చేయలేదా? అది యొక నేరమే. అతినిచేత తుపాకి యుండినను యితరులు తన్ను కాల్యుచున్నపుడు చేరువనున్న ప్రభుత్వోద్యోగివద్దకు బోయి చెప్పుకొనక తిరిగి తుపాకి ప్రేల్చుట ఒక తిప్ప. తిమ్మారెడ్డికి నష్టదాయముగ ఎన్నికలలో పాల్గొన్న కేశవస్వామిగారికి సహాయముగ నుండుట వేరొకతిప్ప.

చింతలచెరువునద్ద యిరువురు పోలీసు జమానుల నుంచిన సరి. వారచ్చట నిదివరకే యుండినచో నింతగందరగోళము జరుగక పోయియుండును. పేదప్రజలపై యీ అదనపు పోలీసు పన్నుండకపోవును. అనవసరముగా యీవిచారణకై యిన్ని పేలు ఖర్చుండకపోవును.

పోలీసు చట్టములో 18-వ సెక్షను గలదు. దాని ప్రకారము పోలీసుసహాయము గోరువారికి శిక్షలు పెట్టకొనిన పోలీసుదళ మొనంగవచ్చును. తిమ్మారెడ్డిగారు తమభూములను సాగు చేసికొనుటకు పోలీసుసహాయ మవసరమని కోరుచుండుటచే వారిని ఖర్చుపెట్టు కొన గోర వచ్చును. వారి వలెనే భయపడుచుండిన హంపయ్యను గూడ ఖర్చులు భరించమనికోరవచ్చును. జిల్లానూపర్మెంటుగారు నెలకు రెండు సారు లచ్చటకుబోయి తణికి జేయుచుండవచ్చును.

ఇట్టినిర్బంధచర్యలనలన ప్రజలలో నుత్సాహ మెంతయనిపోవునో గుర్తింపకున్నారు. ప్రజలు తమయిబ్బందులను గూ

హైందవాంగ్ల సంఘసభ

మహాత్ముని హితోపదేశము

హైందవాంగ్లములకూడ భారతీయులని గ్రహింపవలయును

కలకత్తా, జూలై 30:-నిన్న సాయంకాలము హైందవాంగ్లసంఘసభ జరిగెను. దానియందు మహాత్ముడు హృద్యమమగు నుపన్యాసమిచ్చెను. అధ్యక్షుడు మహాత్మునాహ్వనించుచు హైందవాంగ్లములకూడ భారతీయులే యనుకొనుటకు గర్వపడుచున్నారని చెలిపెను. వారి యభ్యుదయమంతయు నిచ్చుటనున్నది. వారిజన్మభూమి యిది. భారతదేశములోని యితరజాతులతో; బాటే వారు నన్నివిధముల భారతీయుల భాగస్వాములు నయియున్నారు. ఇంతకుపూర్వమువలెనే నికముందుగూడ వారి యభ్యుదయమంతయును ఫారతజాతులతో; బాటేయని గ్రహించిరి. ఇట్టిసంఘమునకీ దేశమున నితరసంఘములతో; బాటనుభవించుటకేదైన గౌరవవృత్తి గల్పించ, మహాత్ముడు నుడువునని యాసించుచున్నాము. కాని మహాత్మునికొక్కటి మాత్రము స్మరణకు దెచ్చును. ఎట్టియభ్యుదయకరమగు యభివృద్ధులు భారతదేశమునకు గలిగినను, సమయమున బాలించుచున్న ప్రభుత్వమునకు మాత్రము సర్వదా భక్తికాపువారమని గ్రహింపవలయును. మాసంఘక్షేమమునుగూర్చి యెందరెన్ని విమర్శనలను హితోపదేశములను జేసినను, రాజభక్తిని మాత్రము విడువమని యధ్యక్షుడ వహించి డా|| మారినోగారుపన్నసించిరి.

మహాత్ముని హితవు

మహాత్ముడు పిమ్మట నిట్లని యుపన్యసించెను. "రాజభక్తిని గూర్చి మీరు నుడివిన వాక్యముల యర్థమును నే గ్రహించితిని. ఒకానొకప్పుడు నేనుగూడ నిట్టి వాక్యములనే యనుమండెడివాడను. కాని గతించిన యారునవత్సరములనుండి రాజభక్తినిగూర్చి మాటలాడుటలేదు. రాజద్వేషమును గూర్చియు మాటలాడుటలేదు. ఏవిషయమునందు ద్వేషబుద్ధి నాకులేదు. కాని యసత్యమందు నాకు సంపూర్ణ ద్వేషముగలదు. చెడ్డయందు నాకు ద్వేషముగలదు. రాజభక్తి నాకాచరణీయ నూత్రముగ దీసివేసికొంటిని. ఒకానొక సంఘ దేశక్షేమమును గమనించి నంతకాలము, భక్తియుతుడనయియుండును. ఎప్పుడూ సంఘక్షేమమునకు మాటుగా నిరోధమును గల్పించుచున్నదో వెంటనే నేను దానిపట్ల ద్వేషబుద్ధి వహించును. అయ్యది నా విధికి ప్రస్తుత ప్రభుత్వమునకు నేను భక్తియుతుడనని తెలుపుటకు వీలులేదు. ప్రస్తుత ప్రభుత్వమునకా తద్విధానము, భక్తిలేదు సరిగదా, భారతదేశముయొక్క పౌరుషమును నాశనముచేయుచున్నట్టి భారత పీఠ్యమును దినివేయుచున్నట్టి యీ దుష్టపద్ధతిని నాశన మొనర్చుటకు ప్రయత్నములు సలుపుచున్నాను.

హైందవాంగ్లముల భారతీయులని

గ్రహింపవలయును

నాకు గొందరి హైందవాంగ్లలో నేమిహముగలదు. హైందవాంగ్లములకూడ భారతీయులలో తాముకరని గ్రహించుటలేదు. మీరు దక్షిణాఫ్రికాగాని, ఆస్ట్రేలియాగాని, న్యూజిం లండుగాని, యాంగ్ల దేశముగాని పోవునెడల నల్లవారుగానే పరిగణించబడుదురని మీరు గ్రహింపవలెను. అట్లు లగునో మీగతియ్యి. అందరూని ఫలమున కాసింతురా? లేక మీ స్వస్థానమును మీరంగీకరింతురా? మీ దేహమందలి ప్రతి

ర్విప్రభుత్వమువారికి చెప్పుకొన అనవసరము లేకుండనే సర్దుకొనగ్గినచో నది గొప్పవిషయమే. స్వయంసహాయము జేసికొనుచున్నారన్నమాట చిన్నారపక్షిగా రట్టియత్నములను జేయుచున్నపుడు వారిని ప్రోత్సహించవలెనేగాని, ఆక్రమణిగా నిందింపరాదు.

ప్రభుత్వమువారు గుత్తితాలూకా న్యవహరములగూర్చి చాలకాలమునుండి చింతించుచున్నామనిరి. అట్లయినచో నేమి శర్యుదీసికొనిరి. అచ్చట శాంతిస్థాపించుటకు పోలీసువారు సమర్థులుకాకుండినచో నాజిల్లాలో పోలీసువారికి ప్రభుత్వోద్యోగుల వేతనము లెచ్చించమని యేలశిఫార్సుజేయవలెను. ప్రభుత్వోద్యోగులు, చింతలచెరువు అల్లరులకు కారణములగు పరిస్థితులను అక్షర్దగ పరికించుచుండ వారి నేమనక, కేశవస్వామిగారి అనుభవజాలన ప్రజలకును వీల నిందింపవలెను?

భాగము భారతీయులు. మీరు భారతీయుల మనుకొని, లేక ములోని ప్రజలంతటో బాటు భాగస్వాములగునో మీకు నాశగలదు, నాకు నాశగలదు. మీరు భక్తియుతుల మనుకొను ప్రభుత్వమునకు నాశగలదు. అప్పుడు మీరు భారతీయులకు నాంగ్లయులకు మధ్యవర్తులుగనుండి వారిరువరకెట్టి కష్టములు గలుగకుండ, నిరువురకు సంతోషముగలుగునట్లు సుబంధమేర్పరచినవారగుదురు. కాని మీరా యున్న తాపవృత్తి యెదురు చూచునో నది యప్రాప్యమగును. మీకు కష్టము. భారత దేశము నకుగూడ దైన్యార్థమేగలుగును. భైర్యనంతులు, బుద్ధిమంతులు, మంచివారుగల నొకానొక ప్రముఖులగు సంఘమున భకారకూపమున బడిపోవుచున్నది. కారణమేమన లభ్యపదార్థము కొరకానించి తమవిధిని నిర్వక్తింతుట మనుకొనుచున్నారు. నేను మిమ్ములనుగోరున దేమన దేశమున కిట్టి సంధిగృహసరమున మలేదయో యొకటి నిశ్చయము జేసికొనుడు. ఆ నిశ్చయమును భైర్యముతో నాచరింపుడు. మిమ్ముల నప్పు డాంగ్లయులనుండి సంపూర్ణముగా విడిపోయి, మీకు క్రొత్తగా దోచుచోదుస్తులను మార్చుచు నికోరను. కాని ప్రజాశయములతో నేకీభవింపుడు. వారికొక కాలాచింపుడు. వారి నుద్ధరించుటకు మీరు సాధనభూతులుగుండు. ప్రపంచమునకు భారతదేశమున వివిధజాతులున్నను వారందరు బుద్ధులై యొకమత్యముతో మెలగుదురని యాదర్శప్రాయముగ జూపుడు. ప్రతివారూ తమ వృత్తిత్యమును రక్షించుకొనుచు, మిగత సంఘములతో గలయుటకు తనలో నిది కొంత సదలివేయుండవలయును. అది మీ రాచరింప వలదినచో నాభాగ్యము మీయది.

హైందవాంగ్లములపట్ల నితరజాతుల బాధ్యత

ఈ హైందవాంగ్లములపట్ల భారతదేశములో నధికసంఖ్యాకులగు నున్న యితరజాతులవా రెట్లు ప్రవర్తింపవలెనను విషయమున నేను రాజప్రతినిధి పదవియందుండునచో (యెన్నటి కట్లు జరుగునని యూహించుటలేదు.) స్వల్పసంఖ్యాకులకే ముందు సౌలభ్యములు కల్పించి, వారిని నిర్దక్షిణముచేయలేదను బుద్ధి కలిగింతును. కావుననే వారిని బాగములలేదు. వారికి న్యాయముగ రావలసినదే వారికిత్తును. కాని వారు స్వల్పసంఖ్యాకులగుటచే ముందు వారిని బిలిచి, వారికే సౌలభ్యము గల్పింపవలయును. కాని యాసౌలభ్యములు కాసనములవలన జేసినచో మన మెన్నటికి నొకజాతి కాలేము. అప్పుడెప్పుడును జగదములు పెలుగుచుండును. మధ్యమతే యొక రాత్రుగా యిదాలను పెంచవలెనని యే జూతురు. వారికి గావలసిన చంతయు నిత్తును. కాని కాసనముల మూలకముగా మాత్రము గాదు. అధి:సంఖ్యాకులగు జాతులవారియొక్క న్యాయబుద్ధి గలుగునంతవరకు నీస్వల్పసంఖ్యాకులగు వారి రక్షణము నాకు నాసంఘమునకును వేరే ప్రత్యేక యొడంబడిక వలన వారి హక్కులు రక్షింపబడుచుండును. (హరన్న)

పిమ్మట మహాత్మునికి కొంత నిధిని గూర్చియిచ్చిరి. ఆతడు పోవునపుడు సభ్యులందరూ హర్షమును వెల్లడించిరి.

(అ. పే.)

మంగళ గిరి

(స్వకీయ విలేఖరి)

జూలై 29:-మా డిప్యూటీ రిహాబిల్టారు శ్రీయుత కె. కామశాస్త్రిగారు ఇచటనుంచి సత్తెనపల్లి డిప్యూటీ తాల్దారుగా బదిలీకాబడిరి. స్థానే శ్రీయుత మంతా కోటిశ్వరరావుగారు నియమింపబడిరి. వీరు రె దినముల క్రిందటనే చార్జీ తీసుకొనిరి.

పోస్టాఫీసుల యిన్స్పెక్టరుగారిచట పోస్టాఫీసును తనిఖీ చేయుటకై రెండుదినములక్రిందట యిచటకు వచ్చియున్నారు.

రాజీనామాలు

పంచాయతీ కోర్టువిషయమై యీమధ్య జూరీకాబడిన తాఖీరు ననుసరించి, శ్రీయుతులు పణిచెపు శ్రీమన్నారాయణ, కోనూరు కోటయ్య, అవ్వూరు బాల వీరన్నగార్లు తమ పంచాయతీ కోర్టు సభ్యత్వములకు రాజీనామాయిచ్చిరి. మొదటి యిరువురు యీనియనుభోధలో కూడ సభ్యులుగా నుండుట చేతను, చివరవారు రాజోవు యూనియను ఎన్నికలలో సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడుటకును రాజీనామాల నిచ్చినట్లు తెలియచున్నది.

యూనియను మీటింగు

ఈనెల 30 వ తేదీన జరుగనున్న యూనియనుబోర్డు మీటింగులో కీ|| శే|| చి త్తరంజనదాసుగారి ఆకాలమరణమునకు చింతిల్లుచు, సభవారి సానుభూతిని తెలియజేయు తీర్మానమును శ్రీయుత రామదేవు పానకాలుశర్మగారు (యూనియను సభ్యుడు) ఉపపాదించుమని నోటిపిచ్చినట్లు తెలియచున్నది.

తత్వసర్వరాజ్యము

బిట్టము సామ్రాజ్యపు లేబరు సమావేశము వారు, హిందూ దేశమునకు స్వరాజ్య ప్రాప్తి త్వరలో చేకూరవలయునను తీర్మానము నామోదించిరి. ఇట్టి తీర్మానము గావించినందుకు లేబరు సమావేశమువారు వందనీయులే. భారత దేశపు హక్కును వీరు సిద్ధాంతమునం దయినను అంగీకరించిరి. కాని యీ తీర్మానమువలన ప్రస్తుతోపయోగ మంతగలేదు. లేబరు పక్షమువారు పరిపాలనాధికారము వహించక ముందు హిందూ దేశమునకు స్వయంనిర్ణయాధికారము నొసగవలె నని కోరిరి.

చేజిక్కిన పిమ్మట,

ద్వంద్వ ప్రభుత్వ

యనని హిందూ

సమాజమునందు, లేబరు

పక్షమువారికిని కన్సర్వేటివులకును భేదము గనుపించదయ్యెను. లేబరు పక్షముపై భారతీయుల విశ్వాస మడుగంటెను. హిందూ దేశమునకు సంబంధించినంతవరకు, బ్రిటీషు పక్షములన్నియు నొక్కరీతిగ ప్రవర్తించు నను భావము ప్రబలసాగెను. లేబరు పక్షమువారు రధికారమునం దున్నపుడే, బెంగాలు ఆర్డినెన్సుచట్టమును నిర్మించుటబట్టి, నిర్బంధవిధానముపట్ల నయితము వీరు విశాలముగ ప్రవర్తించలేదని తేటతెల్ల మయినది. లేబరు పక్షమువారు, పార్లమెంటు సభయందు అల్పసంఖ్యాకులుగ నున్నను, తమ ప్రత్యేకస్వత్వమును గనుపరుపవలసి యుండెను. అందు

పరిపాలనాధికారమును

తత్వ సర్వరాజ్యపు

జలకు విశ్వాసము

సమముల గావించి లాభములేదు.

ఆ తీర్మానముల సాఫల్యము నిమిత్తము లేబరు పక్షమువారు శక్తివంతము ధారణోపవలయును. హిందూ దేశసమస్యను తమ కార్యక్రమములో ముఖ్య భాగముగ జేర్చవలయును. ఎన్నికలలో నీ యంశమును వోటురులయెదుట ప్రధానముగ నుంచవలయును. తా మధికారము వహించిన కాలములో హిందూ దేశము గూర్చి శ్రద్ధవహించితిమని, ముక్తిగ నుండిన రాష్ట్ర మాక్లా నాల్గు గారు సూచించిరి. మాక్లా నాల్గు గారు రెటుల దలచినను, భారతీయులు వీరి వాక్యముల నామోదించజాలరు. హిందూ దేశముపట్ల వీరు నిరాదరణ జూపి రనుటకు వలెయము లేదు. గతజల సేతుబంధనమువలన ప్రయోజనము లేదు. ఇకనయినను, లేబరు పక్షము వారు తమ వాదనములను చెల్లించ బ్రయత్నించినరా? ఇంగ్లండునం దీవిషయమై ఆందోళన

నలిపి, ప్రస్తుత కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమును సరియగు మార్గమునకు దెచ్చెదరా? సమ్యక్మంతగ గుదురుట లేదు. కార్మికనాయకుల దృక్పథము విశాలముగ గనుపించదు. వీరు హిందూ దేశమునకు తోడ్పడినను తోడ్పడకున్నను, ప్రజలు స్వరాజ్యసంపాదనపట్ల దృఢనిశ్చయ మునుచో, పర్యవసానమనుకూలముగ పరిణమించును. భారతీయులు ఆత్మవిశ్వాసము జూపి పని జేయనిచో, వెలుపలివారు రక్షించుట దుర్లభము. లేబరు పక్షమువారు హైందవ స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడుచో, ఇంగ్లండుకు మేలొనర్చిన వారగుదురు. బ్రిటీషు ప్రతిష్ఠయు గౌరవమును నానాటికి ఊచించుచున్నవి. బ్రిటీషువారి ఇంపీరియలిస్టు పద్ధతులపట్ల, ఏవగింపు గలుగుచున్నది. వ్యవహారము మరింతదృష్టికి రాకముందే, లేబరు పక్షముమేల్కొని మిగిలిన పక్షములలో ప్రబోధము గలిగించుట యుక్తము.

ప్రొద్దుటూరు: హిందూ మహమ్మదీయ వైషమ్యము

మతములు, ప్రేమను ధర్మమును పెంపుజేయుటకు మారుగ, కోధమును వైషమ్యమును పెంచుట మిగుల శోచనీయము. ఇది మతముల లోపమని ఎంచజాలము. మతముల ఆంతరంగిక భావమును గ్రహింపక, వై వై చిహ్నములకొరకు తగువులాడుటచేతనే, ప్రస్తుత దృష్టి జనించుచున్నది. హిందువులును మహమ్మదీయులును తగవులాడుకుండ తమతమ మతధర్మములను నిర్వహించుకొన లేరని సమ్మతము. హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు సత్వర స్వరాజ్యసిద్ధి నడ్డగించుచున్నవనుటకు సందియములేదు. ఇయ్యది రాజకీయ రంగమునగూడ బ్రవేశించుచున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు, ఇవి యంత తరుచుగ జరుగకపోయినను అప్పడప్పు డిట్టి కలహవార్త లరుదెంచుచుండును. ఈమారు ప్రొద్దుటూరు నుండి మనస్తాపకరమగు వార్త వచ్చినది. మొహరంపండుగ సమయమున హిందువులు కన్యకాపరమేశ్వరి ఉత్సవములను జరుపనెంచుటచే, మహమ్మదీయులు యద్రోహమునకు లైరనియు, అధికారులు జోక్యము దీసికొనుటచేతను, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి ఉత్తరువుననుసరించి హిందువులు తమ ఉత్సవమును మానుకొనుటచేతను, అల్లరులు తప్పిపోయెననియు, దెలియుచున్నది. మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరు వెంత వరకు న్యాయ మయినను, వెంటనే జోక్యము దీసికొని అల్లరుల నాటకపరచిన అధికారులు వందనార్హులు. ఆంధ్రమహాజనులు మాత్ర మింతటితో తృప్తిపెంది లాభము లేదు. అధికారనిరోధము, తాత్కాలికోపద్రవమును తొలగించినను, హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య శాశ్వత సఖ్యము గుదుర్పజాలదు. ఆంధ్రనాయకు లిట్టి సఖ్యమును గుదుర్చుటకు ప్రయత్నించవలయును. సమాధానమువలన, ఇట్టి పోరాటముల సంతరింప జేయవచ్చును. ఉత్తర హిందూ దేశమును మలిన పరచుచున్న హిందూ మహమ్మదీయ వైషమ్యము లీ రాష్ట్రమున పెచ్చు పెరుగకుండ జూచుట, ఆంధ్రనాయకులవిధియై యున్నది. నాయకులు వెంటనే చర్య దీసికొననిచో, ఆంధ్రదేశమున గూడ క్లిష్టస్థితి జనింపవచ్చును.

ఆంధ్రవిద్యార్థి బలవత్ స్వరణము

పెద్దాడ వెంకటరావుగారి బలవత్ స్వరణవార్త, ఎట్టివారికయినను జాలి పుట్టింపకమానదు. వీరు కీర్తిశేషులగు పెద్దాడ సాంబశివరావుగారి కుమారులు. దైవభక్తిపరు లనియు సన్మార్గానుసారులనియు, వీరు పేర్గాంచిరి. వీరికి వ్యవహారపు చిక్కులయినను లేవు. ఇట్టివారు ఆత్మహత్య జేసికొనుట ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. ప్రపంచముపై విముఖత గలిగి వీరు త్వరలో శ్రీరాముని పాదపద్మములను నేవించుటకై జీవయాత్రను చాలించియుండురు. ఇతర కారణములు గనుపించవు. వీరి మరణవార్త విద్యార్థిప్రపంచమును ఉపాధ్యాయులను తదితరులను దుఃఖిసాగరమున ముంచెను. అయోలాకశాలను వీరి గౌరవార్థమై మూసివైచుట బట్టి, వీరిపై గల గౌరవము విదిత మగును. వీరు ప్రిన్సిపాలుగారికి వ్రాసిన లేఖలో నయినను వేరు యద్దేశ్యమును కనుబరువలేదు. “నేను ఆత్మ హత్య గావించుకొనుచున్నాను. ఇందుకు గృహకల్లోలము గాని, ఇతరుల ప్రోద్బలము గాని కారణము గాదు. భగవంతుని కొక్కనికే కారణము దెలియును. నన్ను నమ్ముడు. చనిపోవువారి నాల్కపై సత్య మధిష్ఠించియుండు” నని వ్రాసిన లేఖ జూచిన, మామూలు కారణములు మరణమును ప్రేరేపింపలేదని స్పష్టమగుచున్నది. నిన్నటిదినము దహన కర్మ జరిగెను. బంధుగులు విచ్చేసిరి. విద్యార్థులు పలువురు శ్మశానవాటికకు జని తమ సానుభూతిని దెలిపిరి. వెంకటరావుగారికి ఆ త్మ శాంతి చేకూరి వైకుంఠ ప్రాప్తి గలుగు గాక యని కోరెదము. వారి మరణము వలన దుఃఖినిమగ్నులయిన పినతండ్రులగు పెద్దాడ వెంకటకృష్ణారావు గారికిని, మేనమామ యగు డాక్టరు గురుమూర్తిగారికిని, బావగారగు ఈడూరి సత్యనారాయణగారికిని, ఇతరబంధుగులకును మిత్రులకును, మనఃస్ఫూర్తిగ సానుభూతిని దెలుపుచు, మాకుగలిగిన విచారము నిందుమూలమున దెలుపుచున్నారము.

సిక్కింగారి దుర్గతి

సిక్కి అను నతడు ముప్పియుద్ధమునందు అసమాన ప్రజ్ఞగలవాడు. ఇతడు శ్వేతేతరుడు. ఇట్టివారు పేరెన్నికగన్న కార్యంబులు అనుభ్రమించి ప్రవీణుని అతిసులభముగ నోడించి, ప్రపంచమునందెల్ల అద్వితీయుడని పేర్గాంచెను. తెల్లవారిని నల్లవారోడించుట, పలువురకు కంటకముగ నుండకమానదు. ఏదేశమునకు బోయినను, వీరితో పందెము జరుగకుండ, తెల్లవారు ఏర్పాటుజేసిరి. బ్రిటీషువారు వీరిని బహిష్కరించిరి. జర్మనీ బయటకు తరుమగొట్టెను. సిక్కింగారు శ్వేతస్త్రీని పెండ్లియాడిరి. అమెరికాకు బోయినపిమ్మట, సిక్కింగారి నెవరో పొడిచి పారిపోయిరి తెలిసినది. వీరిని వైద్యశాలకు గొంపోయిరి. వైద్యశాలలో నుండగనే మారువేసము వైచికొని పారిపోయిరి, రూటుదెలుపుచున్నాడు. సిక్కిగారిని పాశ్చాత్యదేశములలో బాధపెట్టిన విధము మిగుల అవమానకరము. సిక్కిగారు దుష్టవర్తనులనియు, అతనిని పొడచుట విపరీతము గాదనియు, టైము ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక సమరించుచు

న్నదిగాని, ఈవాదము సంగీకరించుట దుర్లభము. కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట పాశ్చాత్యప్రవీణుల నోడించిన స్క్రిగ్జాన్సనుగర్జిల్లు గూడ, తెల్లవారిటులనే ప్రవర్తించిరి. రంగభేదపు సమస్య మిగుల తీవ్రరూపము దాల్చిన అమెరికాలో మరింత అసహనము చూపబడుచున్నది. పాశ్చాత్యులుమాత్రమే, అన్నివిధ్యలలోను ప్రవీణులనియు తదితరుల స్థానము నాక్రమింపగూడదనియు ప్రబలినమూఢవిశ్వాస మింకను దొలగలేదని విదితమగుచున్నది.

రీడింగుప్రభువుగారి ప్లేటుమెంటు

కొంతకాలమునకు పూర్వము, ఇండియామంత్రియగు బర్క్ హెడ్డు ప్రభువుగా రేమని చెప్పెదరాయని హిందూదేశ మాతృరముతో నిరీక్షించుచుండెను. ఏదియో గొప్పప్రకటన గావించెదరని కొందరు పలుకుచుండిరి. తుదకు బర్క్ హెడ్డు ప్రభువుగారు తమ యుద్దేశ్యమును వెల్లడించుచిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమునే చేపట్టవలయునని భారతీయులకు హిత మొసగిరి. రీడింగుప్రభువు గారు వేరు విధముగ ప్రసంగించెదరా? హిందూదేశము విషయమై ఎట్టినిర్ణయ మింకను జరుగని మాట నిజమే. కాని ప్రధానసూత్రములను బర్క్ హెడ్డు ప్రభువుగారు ముందే సూచించిరి. ఆవిషయమెటులున్నను రీడింగు ప్రభువుగారు ఆగస్టులో గూడెడి సామాజ్యశాసనభలో, ప్రస్తుత స్థితిగూర్చి దీర్ఘప్రసంగము గావించెదరని తెలియుచున్నది. వీరు బర్క్ హెడ్డు ప్రభువుగారితో చాలకాలము సంప్రతించిరి. వీరిపుడు హిందూదేశమునకు పయనమయిరి. రాష్ట్రప్రభుత్వములతోను కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వములతోను సంప్రతించి, రీడింగు ప్రభువుగారు ప్లేటుమెంటు గావించెదరు. ఇది యయినను ప్రజలకోర్కెలను సఫలపరచగలదని నమ్మజాలము. అయినను, స్వరాజ్యపక్షమువారు రీడింగు ప్రభువుగారి ప్రసంగము వరకు వేచియుండిరి. గౌరవప్రదమగు సహకారమును గూర్చి తమ కర్తవ్యమును మున్ముందు నిర్ణయించెదరు. రీడింగు ప్రభువుగారు భారతీయులు తలపని విధమున, అనుకూలప్రకటనము గావించెదరా? ఏమిజరుగునో చూడవలయును.

దేశబంధుదాసు: న్యాయార్థునేషను

దేశబంధుదాసుగారి జీవితమును ప్రశంసించుచు, న్యాయార్థునేషను ప్రతిక వ్రాసిన వ్యాసము భావగర్భితమై తనరారుచున్నది. మహాత్మునిజీవిత మేమి, దేశబంధుజీవిత మేమి అమెరికాదృష్టి నాకర్షించుటకు కారణమేమి? పాశ్చాత్య ప్రపంచము అందు, ముఖ్యముగ అమెరికాదేశము, భోగలాలసత్వమునందు మునిగిపోయినవి. భోగానుభవమే వీరి ప్రధానాశయమయినది. అందుకొరకై ఎంతధనము లభించినను, ఎంతభూమి చేజిక్కినను సరిపోవుట లేదు. దాసు, మహాత్ముల జీవితములు భోగములను త్యజింపచుచున్నవి. త్యాగధర్మమును బోధించుచున్నవి. సత్యము యొక్క ఉత్కృష్టతను చాటుచున్నవి. హిందూదేశ నాయకుల సందేశము, భౌతికసౌఖ్యమును పెంపొందింపకున్నను, ఆత్మసంతృప్తి గలిగించుచున్నది. ఆత్మసంతృప్తి లేక పరితపించుచున్న పాశ్చాత్యప్రపంచమునకు, ఇట్టి సుబోధ యవసర మనుటకు సంది

యము లేదు. "హిందూదేశము ఇట్టి యాదర్శమును జేరగలుగుచో, పాశ్చాత్యనాగరికము తీరి చుచున్నదని, మనము చింతనొంద నక్కరలేదు. ఏలనన, ప్రాచ్యప్రపంచము మన కింతకన్నను ఎక్కుడు మంచిమార్గము జూపగలదని" న్యాయార్థునేషను ప్రతిక వ్రాయుచున్నది. దాసుగారి త్యాగ మార్గము భారత ప్రాచీన సాంప్రదాయములను పునరుద్ధరించుచున్న దనుటకు సందియము లేదు.

దత్తమండలములు : ఇరిగేషను సౌకర్యములు

ఇశ్చిమాంధ్రదేశమునందు, ఇరిగేషను సౌకర్యములను వృద్ధిజేయు నిమిత్తము, మద్రాసుప్రభుత్వమువారి కవిచారణసంఘము నేర్పరచిరి. ప్రస్తుత స్థితిగూర్చి విచారించి, విచారణసంఘమువారు తమయభిప్రాయమును వెల్లడిపలయును. చిన్న స్కీముల నింకను పరిశోధించుట యుక్తమో లేక తుంగభద్రస్కీము పేరుతో పెద్ద ఏర్పాటును గావించుట యుక్తమో, వీరు నిర్ణయింపవలయును. ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారు విచారణసంఘమున కధ్యక్షులుగను, డి. బి. పి. కేశవపిళ్ల, రా. బి. టి. యం. నరసింహాచార్యులు, కోటిరెడ్డి, రామేశ్వరరావు, రంగనాథమొదలియారు, శరభారెడ్డి, శివరావు, శేషారెడ్డి గార్లు సభ్యులుగను నియమింపబడిరి. ఇశ్చిమాంధ్రదేశము సంతతతామ బాధితమై, నీటివసతి లేక పెక్కువిధముల యిబ్బందిపడుచున్నది. ఈ ప్రాంతములకు ఇరిగేషను సౌకర్యములు ముఖ్యవసరము లనుటకు సందియము లేదు. ఇకనయినను కాలయాపన లేక, నీటిసౌఖ్యములను సమకూర్చుటకు ప్రభుత్వమువారు పాటుబడుట సమంజసము. విచారణసంఘపు రిపోర్టు త్వరలో వెలువడి, పనులు త్వరలో ప్రారంభ మగు గాక!

మిషనరీలు

కలకత్తాలో క్రైస్తవ మిషనరీలకు గాంధీ మహాత్ముడొసగిన హితోపదేశము చాలముఖ్యమయినది. మానవుడు స్వతస్సిద్ధముగ దుష్టుడనుభావము, అనుభవవిరుద్ధ మని మహాత్ముడు సూచించెను. హిందువులు పాపాత్ములనియు, హిందూ మతము సైతానుచే ప్రేరేపింపబడినదనియు బోధించుటతప్పని, మహాత్ముడు ఖండితముగ బలికెను. అన్ని సత్యములను సమరసదృష్టితో తిలకించి గ్రహించుట క్రైస్తవ మిషనరీల ధర్మమనియు, ప్రభుత్వమువారియండనుజేరి ప్రజలతో సంబంధము లేకుండుట పాడిగాదనియు, ఇతరులకు బోధించుటకన్నను వారినండి సత్యము గ్రహించుటకు మిషనరీలు సంసిద్ధులుగ నుండవలయునని, ఇతరులను తమ మతములోకి కలుపుకొనుట అంతముఖ్యమయినది గాదనియు, క్రీస్తువలె ప్రజాసామాన్యతేమమే తమతేమ మని వీరు భావించవలయుననియు, మహాత్ముడు చెలిపిన వాక్యములను సువర్ణాక్షరములతో లిఖింపవచ్చును. మతము యొక్క నిజభావమును గ్రహింపకపోవుటచేతనే, ప్రపంచమునందు మతి మనిన ఏవగింపు గలుగుచున్న దనుట నిశ్చయము.

హిందూమత భర్తాదాయ చట్టము

ఈచట్టము ఇండియామంత్రిగారి యంగీకారము బడసినని, అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువారు వెలుపుచున్నారు. మద్రాసు రాష్ట్రప్రజల మొరలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గాని, ఇండియా మంత్రిగారుగాని సఫలపరుప రయిరి. ఈ వ్యవహార మింతటితో బోదు. హైకోర్టులో వ్యాజ్యము దాఖలు జేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. హైకోర్టు నిర్ణయ మెటులుండునో తెలియదు. మతభర్తాదాయచట్టమునందు, ఆక్షేపణాంశములు పెక్కులు గలవు. దీనివలన లాభముకన్న నష్ట మధికముగ నున్నది. పెద్దయుద్యోగులు సిబ్బంది మున్నగు సట్టహాసము బలముగ నున్నది. దేవస్థానముల రాబడి, దేవాలయోద్దేశ్యములకు భిన్నముగ వేచ్చింపబడెడి యుపద్రవము ఎంతేని గలదు. వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయపు ఏర్పాటు, ఇందుకు నిదర్శనము.

అద్దెల శాసనసవరణ చట్టము

బొంబాయి శాసనసభయందు చర్చ

పునహా, జూలై 29:— నేటివిధ్యాభ్యాస బొంబాయి శాసనసభ తిరిగి సమావేశమయ్యెను. కొన్ని స్వల్పసవరణలు చట్టమందు జేర్చబడిన విదప బొంబాయి సహకారసంఘముల చట్టము శాసనసభయందు అంగీకరింపబడెను. తదనంతరము బొంబాయి అద్దెల శాసన సవరణచట్టము నందలి క్లాజా తరువాత క్లాజా చర్చించుటకు శాసనసభ ప్రారంభించెను. వారిమెనుగాని సవరణచే బయలుదేరిన చర్చయందు లెక్కసభ్యులు పాల్గొనిరి. 1926, 1927 సంవత్సరము లందలి అద్దెలను హెచ్చించుటకు గాని దగ్గించుటకుగాని పీలుగనుండుటకు వారిమెనుగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. నెలెట్టుకమిటి ఒప్పుకొనిన అభ్యివృద్ధియందు మొదటి సంవత్సరమునకు నూటికి 30 మొదలు 20 వరకును రెండవ సంవత్సరమునకు నూటికి రూ 40 మొదలు రూ 25 ల వరకును తగ్గింప వలయునని వారిమెనుగారు సవరణ ప్రతిపాదించిరి. గత పదిసంవత్సరముల నుండి అద్దె హెచ్చింపబడకుండ జేయబడుటచే నూటికి ముప్పది రూపాయలు హెచ్చుగ అంగీకరింపబడెననియు యిండ్ల యజమానులు ప్రజలను బాధించి పుచ్చుకొనకుండ యీచట్టము కాపాడుచున్నదనియు దొరతనము చెల్వెను. అయినప్పటికిని మామూలుగ అద్దె వృద్ధిగావించుటకు అభ్యంతరము లేనందున అద్దెకు యిండ్లను దీసికొను వారలను చట్టమువలన తమకుగల రక్షణమును లాభకరముగ సుపయోగించు కొనుటకు అవకాశము లేదు.

కొన్నిమార్పులు చేయబడి విచారించబడినపిదప మిగిలిన క్లాజాలు ఇట్టమందు చేర్చబడెను. 1916 సంవత్సరాంతమునుండి తీసికొన్న యిండ్లకు నూటికి రూ 10 అద్దె బ్రతిసంవత్సరమును హెచ్చుజేయుటకు గ్రాంటు చేయబడెను. సవరణ గావించబడిన చట్టమును దొరతనము బరిక్షించుటకుగాను కేపటివరకును అవకాశమియబడెను. అందుచే చట్టము సభయందు రెండవసారి చదువుటకు ప్రతిపాదించబడలేదు. చట్టము మొదటిపర్యాయము చదువబడగా దానిపై సవరణలు ప్రతిపాదించబడెను. అందుపై బయలుదేరిన చర్చ యింకను సంపూర్ణికాలేదు. అంతటితో నూటికి శాసనసభ నిర్ణయింపబడెను. కనివారము మొదలు మంగళవారమువరకును శాసనసభాసమావేశము నిర్ణయింపబడును.

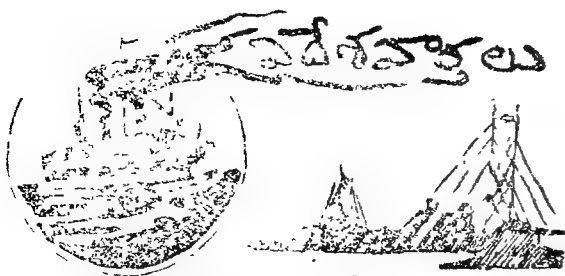
(అ. ప్రె)

ఛాంపియనురీపుగని
యందు కొండ బద్దలగుట

ఏడ్డురు మనుష్యులు చనిపోయిరి

ఓగ్రాము, జూలై 29:— ఛాంపియను రీపుగనియందు కొండ పగిలి యేడ్డురు పనివారలు చనిపోయిరి. ఒకనికి తీవ్రముగ గాయములు దగిలెను. ఇంతవరకును జనిపోయినవారిలో ఆగ్గురు శవములు దొరకెను. కార్మికులు పొరంగపు ముఖముందు కొండ బద్దలయ్యెనని నిన్నును రిపోర్టు చేయబడెను. అది సత్యము గాదు.

(అ. ప్రె.)

బొంబాయి క్రొత్త న్యాయమూర్తి

మహగోంకరుగారు

లండన్, జూలై 20:—గోవింద వినాయక మహగోంకరు గారు ఆగస్టు 29 తేదీన విరానుము జేదనున్న ప్రెటిగారి ఫ్లానే బొంబాయి హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగా నియమించబడిరి.

సిలోను మహాదీయులు

అబ్దుల్ గఫూరు, అబ్దుల్ కాదర్ గార్లు సార్వభౌమ దంపతులు దర్యాన మొసగిరి. సిలోను మహాదీయులకు సార్వభౌమ దంపతులు దర్యానమిచ్చుట ఇదియే మొదటిసారి.

పారిశ్రామిక ఆందోళనము

గనుల పనివాండ్ర వేతనముల తగవు

విచారణ సంఘమువారి డిక్రీ

లండన్, జూలై 28:—వేతనముల ఒడంబడికలో కనీ శత్రు వేతనముల మరతులను జేర్చనలె నని కార్మికులు కోరట న్యాయమే యనియు మొత్తముమీద బొగ్గు పరిశ్రమను అభివృద్ధిజేయుట కవకాశమున్నదనియు లాభములకు ముందు వీరి వేతనములకు ముందుగా ఏర్పాటుజేయవలెననియు, బొగ్గు పం చుటలో ఆనుకూలముగ ఏర్పాటులను జేసినచో ధరను తగ్గించు టకు వీలగుననియు, ఇరాకీ హెచ్చగల వనియు, ప్రస్తుతము మావస్థకు తగవులాడుచున్న ఇరుపక్షములవారును ఉత్తరవాదు లు గారనియు యుద్ధముచే గలిగిన ఆర్థిక పరిస్థితుల ప్రతిఫలము నియు విచారణ సంఘమువారు డిక్రీయజేసిరి. వీరు రాయల్ ట్రీ పద్ధతి కెత్తుకొనలేదు. బొగ్గుగిరాకి తగ్గిపోవుచు కారములు, విదేశీయులపాపే యనియు మనదగ్గర ఇంచనరకు కొనుచున్న దేశములందే బొగ్గును తయారుచేయుటయు చమురుతో నడుపు విదేశీయులవిప్రయము తగ్గుటయు ఆసిరి.

కొంతవర కీమత్తుబంగారు ప్రాంతము ప్రవేశజెట్టుటచే గల్గెననిరి. దీనివలన టన్నుకు ఒక పిన్లీం ధరలో న్యత్యాస మున్న దనిరి.

అంతర్జాతీయ గనుల పనివాండ్ర చర్య

ప్యారిస్, జూలై 28:—అంతర్జాతీయ గనుల పనివాండ్ర కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు ప్రయత్నముగ సమావేశమైరి. హెర్బర్ట్ స్పీత్తుగారు అధ్యక్షతన విహించిరి.

క్రీటుబ్రెజు, ఫ్రాంసు, జర్మనీ, బెల్జియం, హాలండు, జెకోస్లావియా ప్రతినిధులు వచ్చిరి. బొగ్గు పరిశ్రమలగుర్చి అంతర్జాతీయపరిశ్రమల నాలోచించిరి. బొగ్గుగనులను ప్రభుత్వ మువారు స్వాధీనము జేసికొనవలె ననియు, అంతర్జాతీయ బొగ్గు ఉత్పత్తిని ప్రభుత్వమువారి స్వాధీనములో నుంచవలెనని యు తీర్మానించిరి.

ఆగస్టు 1 తేదీన బ్రెజులులో గనులను ఆపుజేసిన అంతర్జాతీయ సంఘమువారి రందరను బోక్యము కలుగజేసికొనెద మనిరి.

తక్షణము ఆగిపోవుట తటస్థించినచో క్రీటు బ్రెజుకు కష్టములేకుండ ఇతరదేశములు తయారుచేయుటలు ఏర్పాటు జేసిరి.

బొగ్గుపరిశ్రమకు తాత్కాలికముగ హాత్రివర్గమువారు సహాయముచేయుట కాలోచించిరి తెలిసినది. బొగ్గుతగవును పరిష్కారముచేయుటకు అనేకమార్గములనువేదకిరి. కాని అంత్య తీర్మానమును జేసికొన లేదు.

కొన్నిమరతులతో బొగ్గుగనులవారు ప్రధానామాత్యుడు కోరుటచే నోటిసులను తీసేసెద రనుకొనుచున్నారు.

వైల్డెన్బెర్గ్ కోర్కెలు

వైల్డెన్బెర్గ్ కోర్కెవేతనములగుర్చి ప్రతిష్ఠంభనమేర్పడి నది. యజమానుల ఏర్పాటులనుపనివాండ్రునిరాకరించిరి యూనియను వ్యవస్థాపకుల సభాభ్యుదయ తోయజేసెను. ఇంతలో ఉపద్రవము రాదనుకొనుచున్నారు.

నిరాశజెందువరకు పోరెదము

అబ్దుల్ కరీంగారి ప్రకటనము

మేము నిరాశజెందువరకు పోరాడెదము. ముస్లిములు, సిల్లిలను జంపనిండు. తరువాత మేము రంగమున పోరాడెదము అని ఫ్రాంసు, స్పెయిను సమష్టిసమరము సల్పెన రని విని అబ్దుల్ కరీంగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరట.

సమష్టిసమరములు నిర్ణయింపబడెను. ఫ్రెంచిసేనలు తాజానుండి ఉత్తరముఖముగ బోవుచున్నయవి. స్పెయినుసేనలు పడమరగ మేల్కొల్పివెళ్ళుగ బోవుచున్నవి. రిఫురాప్రెమియలో ముగ్గురేరుటకు ఏంపులుజేసిరి. ఈలోపుగ ఇతరప్రదేశములు అలుసీమాన్సుండి బయలుదేరెదరు. ఫ్రెంచివారు షెచూనును ముట్టజించెదరు.

తాను చివరకు ఓడిపోయెనని అబ్దుల్ కరీంగారు గ్రహించి రని టైముస్పత్రికావిలేఖరి డెలువుచున్నాడు. తనసంఖ్య కంటే శత్రు సంఖ్య 10 రెట్లు ఎక్కువ యనిరి. ఆ ధునిక యుద్ధ పరికరములు లేవనిరి. వైద్యాలయములు లేవనిరి. తన ప్రజలు విస్తారము బాధపడుచున్నారట. తమరిని ఓడిమిటకుచుండు ఫ్రాంసు, స్పెయిను ఆర్థిక రాజకీయములందు నాశముగాంచెద రనియు ప్రపంచములో మర్యాదనుగూడ గోల్పోయెద రనియు డెలియ జేసిరి.

గొప్పనాయకుడు

మ్యూడ్రీడ్ కబుర్లను బట్టి ఆమీరు ఓరుదముతో హా మూలను అబ్దుల్ కరీంగారి కియ్యవచ్చునట. కాని ఆతనిని సంధిమరతులను గోరవలెననుటచే లెక్కచేయుచున్నారు. తనకు నిజమున సంధిమరతులను డెలుపలేదనిరట.

నిస్సందియముగ అబ్దుల్ కరీంగారు గొప్పనాయకుడు. ఆ అవనిజాతులపై అమృతమైన పలుకుబడి అధికార మున్నది. వారు స్వపరిపాలనమున కవుడే అర్హులుగారని తనకుతోచినను దురదృష్టముచే వారికి స్వాతంత్ర్యమును ఇచ్చెదనని వాగ్దత్త మొసగిరి. స్పెయినువారు మోసబుద్ధితో ప్రవర్తించుచున్నారని నిందించుచున్నాడు. ట్యూటనును ఖాళీజేయుటకు 1859 లో 750000 పౌనులు ఓసికొనియు మరల కొంతకాల మయిన పిదప ఆక్రమించుకొనిరట. ఈ సొమ్మును అబ్దుల్ కరీంగారు మరల ఇచ్చివేయవలె ననుచున్నారు. మరాఠోలోనున్న ఫ్రెంచి వైమానికదళముతో అమెరికనులు జేరుట తప్పని ఆక్షేపించుచు ప్రపంచ హంతకుల ప్రకటించు చున్నారు.

తంజీరును ప్రధాన కార్యాలయముగ ఉపయోగించు కొనకుండ జేసిన ఏర్పాటులు ప్రపంచమున కెంతయు ఆమోద ముగనుండునట. ఇది ముఖ్యముగ బ్రెజుకు సంబంధించినది.

తక్షణము పోరాటము

ను ఫ్రెంచివారు అబ్దుల్ కరీంగారితో నవ్వెదరనుకొను చున్నారు. నేడు క్రొత్త పరిస్థితులు ఏర్పడుచున్నవి సహాయ వైద్యములు గొప్పవి వచ్చుచున్నవి. పెటెయను సేనాని సహాయము జేయుచున్నాడని టైముస్ ప్యాపిరు విలేఖరి డెల్పు చున్నాడు.

ఇష్టుమున్నచో ఫ్రెంచి స్పెయిను సంధిమరతులను తెలిసి కొనవచ్చుననిరి అబ్దుల్ కరీంగారు డెలియజేసిరట. రెండు మర తులమీద అంగీరించెదనని అబ్దుల్ కరీంగారు రనుచున్నారు. మొదట రిఫులకు స్వాతంత్ర్యమునీయవలెను. రెండవది తంజీ రులో రాయబారులు ఒరుగవలెను.

కర్జన్ ప్రభుని ఆఖరువీలు

ప్రకటింపగూడ దనుట

లాయిడ్ జార్జి గారిని ఆక్షేపించుట

లండన్, జూలై 28:—ఉదయం 11-20. కర్జన్ ప్రభుని పిలును ప్రకటించరాదనిరి. ప్రకటించిన సంచలనము గల్గునట. దీనియందు లాయిడ్ జార్జిని తీవ్రముగ ఖండింఁదరు. సంధిబడం బడిక సభలందు ఆతడు విదేశాంగములపైదనిని వహించుట తప్పనిరి. వ్యవహారములను ఇతడు దివ్యముగ నిర్వహింపగల్గెనని చేసినప్రశంస ఆతడు లెగడనిరి.

కేవల ప్రభునిగూడ నిర్మోగమోటుముగ విమర్శించిరి. తాను రాజప్రతినిధిపదవికి రాజీనామానిచ్చిన సంగతులను డెలి యజేసిరి.

రీడింగు ప్రభువు

రాజప్రతినిధి పదివిని గడువనంతరమున మరల కొంత కాలము ఇన్వరని డెలియొచున్నది.

ఐ. ఎం. ఎస్. అవసరమే

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 29:—తానును, ఇండియా ప్రభుత్వము వారును జాగ్రత్తగా ఆలోచించి ఇండియను మెడికలు సర్వీసు శాఖ ఉండవలసినదే యుంటిమనియు ప్రభువులసభలో బర్నెట్ హెడ్ ప్రభువు తెలియజేసెను. అది ఉండవలసినదే యనిరి. సైనిక అవసరములకే వినియోగించెదమనిరి. కాని అందుగో ఎక్కువగ నున్నవారిని సివిలువైద్యాలయములకు ఎటువుఇచ్చెద మనిరి. కావలసినచో సప్లయజేసెద మనిరి.

బ్రిటిషు కామన్వెల్తు

కార్మిక మహాసభ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 29:—అధినివేశములలో భారతహాలీ ల పరిస్థితులగుర్చి జోసీగారు సభలో ప్రవేశజెట్టిరి. సామ్రా జ్యములోనున్న కార్మికయువ్యములనా రందరను క్రేడ్ యూనియనులలో భారత కార్మికులను జేర్చుకొనవలెననిరి. ఇ పుడు వారు బొందుచున్న అన్యాయమును తొలగించవలె ననిరి. ఏపనియందైనను జేర్చుకొనుటకు కామన్వెల్తులో జాతిచర్య విప త్తుత యుండరాదనిరి. ప్రతిశాసనసభయందును నియోజకాధి కారముండవలెననిరి. క్రేడ్ యూనియను సభ్యత్వపుహక్కులు న్యాయముగ నుండవలెననిరి. అన్నివిధముల నిర్బంధకార్మిక సేవ లను తొలగించవలెననిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికా వాస్తవ్యుడు వాల్టెస్ గారు ఇప్పుడు దక్షిణ ఆఫ్రికా పార్లమెంటులో ఆమోదించబడనున్న శాసనము టీజా ఆఫ్రికావారి ప్రత్యేకలాభము నిమిత్తమేయనియు, నేటా లులో రంగుజాతుల సంఖ్య శ్వేతముఖులసంఖ్యను మించియున్న దనిరి.

కనడా వాస్తవ్యుడు సింస్కా గారు తానును తనహా ద్యోగులును స్వదేశమునకు బోవునపుడు బ్రిటిషు కొలంబియా లోనున్న భారతీయులకు గూడ సంపూర్ణ పౌరసత్వమును రా జకీయ అధికారమును ఇచ్చునటుల శక్తివంచనలేక పాటుపడెద మనిరి.

ఈ సిద్ధాంతమును సామ్రాజ్యములోనున్న, అన్ని కార్మి కపక్షములవారును అపలంబించక పోవుట విచారకరమని చామ నలాలుగారనిరి. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో గూడ భారతీయుల దృష్టి తో జూచినవారికిగూడ సమానముగ సత్వముల నొసగవలెననిరి. సామ్రాజ్యవంతులు సమానసత్వములు, ఆనరగావలెనని మనము పోరాడుచున్నారము. ఆయభిప్రాయమును ఖాయపరుచుటకు ఒకసభ జేయవలెననిరి.

మరాఠో పరిస్థితులు

ప్ర్యాంక్ స్పెయిను సంధిమరతులను ప్రకటింప

వలెననుట

ప్రెంచి స్పెయిను శాంఘికవాదుల

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

ప్ర్యాంక్, జూలై 29:—ఫ్రెంచి స్పెయిను శాంఘిక వాదులు కర్జులు వెడ్జెఫుడ్ గారు ప్రెంచి శాంఘికవాదుల ప్రధాన కార్యాలయమున సమావేశమై మరాఠో విషయములో ప్రెంచి స్పెయిను సంధిమరతులను ప్రకటింపవలెనని తీర్మానిం చిరి. వీరికిని అబ్దుల్ కరీంగారికిని సంధిమరతులకు గల యభ్యంత రములను జాతీయమితివారికి డెలియజేసి పరిష్కారము జేయవలె ననిరి సంధి మదిరినచో అయ్యది రిఫులకు స్వాతంత్ర్యము నీయ వలెను. రిఫుల కనుకూలముగ మరాఠో సరిహద్దులను సవరణ జేయవలెననిరి.

విషమస్థితి ఏర్పడినది

లండన్, జూలై 29:—బొగ్గుతగవు విషమావస్థను వచ్చింది. బొగ్గునుగారు బొగ్గు యజమానులతో రెండు గంటలు మాట్లాడిరి. గనుల పనివాండ్రు పతినిధులతో మాట్లాడిరి కార్మికమంత్రివర్గమువారి కార్యాలయమున ఉభయపక్షముల తో సమష్టిసభను జేయుటకు ఏర్పాటు జేయఁబడ్డారు. ఒడంబడికను రద్దుజేయుచు నోటీసులను కొంతకాల మాపుజేయు యెడ బొగ్గునుగారు కొన్నివరతులను గనులపనివాండ్రకు తెలియజేయుటచే బొగ్గుయజమాను లంగీకరించిరి.

ఇండియాకు వైమానిక ప్రయాణము

కరాచీకి వారమునకొకసారి

లండన్, జూలై 26:—సంవత్సరములవరకు కంతారా కరాచీనడుమ, వైమానికప్రయాణమును ఏర్పాటుజేయుటకు కంట్లాట్టు జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనియు 500,000 పౌనులు తక్కువగాదనియు ప్రస్తుతము ఈజిప్టు ఇరాకుమధ్య బోవుచున్న వైమానిక తపాలు పక్షమున కొకసారి బోవుట ఆగిపోవుననియు అందుచే ఇరాకులోనున్న వైమానిక దళమును తీసివేసి ప్రభుత్వమున కెంతయో లాభముజేయుటకు పిలవననియు సర్ స్యాముయ్ హోరుగారు చెబుచున్నారు.

బ్యాటింగు సీకేగారు తప్పించుకొని పారిపోవుట

న్యూయార్క్, జూలై 28:—మెడమిద గాయముల తో వైద్యాలయమున బడియున్న బ్యాటింగు సీకేగారు రెటులనో తప్పించుకొని మోటారుబండిలో పారిపోయిరి.

ప్రిన్సిప్ వర్తకసంఘము

వాటాలు జర్మనీలోనే యుండుట

బెర్లిన్, జూలై 28:—ప్రిన్సిప్ వర్తకసంఘము వాటాలు జర్మనీలోనే ఉండేలాగున విక్రయించిరి.

దేవీకు హోమాపాసక శ్రీయుత రామచంద్రరావుగారు

శ్రీయుత రామచంద్రరావుగారు గుడివాడనుండి

వ్రాసిన లేఖలోని ముఖ్యవిషయములు

నిన్నటిరోజున గుడివాడనుండి వారు వ్రాసిన లేఖ నేడు టపాలో చేరినది.

ఆగస్టునెల 10 వ తేదీ వరకును గుడివాడలో నుందురు. పిమ్మట కైకలూరువెళ్లి అచట 15 దినము లుండురు. అటనుండి ఏలూరువెళ్లి అచట 10 రోజులుండురు. అటనుండి చింతలపూడి వెళ్లి అచట మాదారోజులుండురు. అటనుండి భీమడోలు వెళ్లి అచట 7 రోజు లుండురు. అట్లనుండి రామచంద్రవరము వెళ్లి అచట స్థిరావాస మేర్పరుచుకొన వలెనని వారియుద్దేశమై యున్నది.

శ్రీ కాకాబరీదేవి రామచంద్రరావుగారి యిష్ట దేశత. వారు నిత్యమును ఆముహూదేవిని కుర్చుమతోను పుష్పదులతోను లలితా సహస్రనామార్చన గావించి వచ్చినవారికి టోంగ్రహ పీఠములు కాంతింపజేయవలెనని భక్తి భ్రష్టముగా దేవిని ప్రార్థించి తీర్థప్రసాదముల నొసంగెదరు. అందువలన చాలనుండి కృతఃకీర్త్యులై సంతోషమును వెల్లడించుచు మాటయు నిజమే. కొరినవారికి రక్షణలను గూడ రామచంద్రరావుగారిచ్చుచున్నారు.

“నేను కొద్ది తీతగాడనగు ప్రభులొద్దోగిని. మోక్షార్థి ప్రభుగవదారాధనము చేయుచున్నాను. నేను ఆధ్యాత్మిక సాసాన పక్షిలో మొనటి మెట్టునందె యింకను యున్నాను. సాతాదండ్రుల ఆజ్ఞ యందు సంపూర్ణ విశ్వాసముతో వారు బోధించిన భగవదారాధనా విధానమునే అనుసరించుచున్నాను. ఇట్టి ప్రశంసకును ప్రకటనాదులకును తగిన అర్హత నాకు లేదు. నచ్చినవారికి పీఠాపరివార మగుమండవుకు జగదీశ్వరి నిర్దేశితకలయమైన కటాక్ష మే కారణముగాని వాప్రజ్ఞ లవలెకేళమున చేయ,” అని వారు వ్రాసిన వాక్యములవలన వారి వివరసంపదయును, వైంగ్యమును పితృజ్ఞా పరిపాలనానిరతియును, నిరుపనాగమున వైవర్ధియును వెల్లడియగుచున్నవి.

9.7-25 నెదురుముడి శేషగిరిరావు.

చెన్నపురి దక్షిణమహారాష్ట్ర ఇనుపదారి కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

మునుమాక ప్లాగ్ స్టేషన్

1925 సం॥ ఆగస్టునెల 8 వ తేదీ మొదలు మునుమాకవద్ద ఒక క్రొత్త ప్లాగ్ స్టేషన్ (460/14-15 మైలువద్ద నరసారాపుపేట-సంతమాగులూరు స్టేషన్ల మధ్య) తెరువబడును. ఈ స్టేషన్ నందు లోకల్ రైన్లకును, దీర్ఘప్రయాణములకును ప్రయాణీకులకు టిక్కెట్లు యివ్వబడును. పార్సెల్సు గుడ్డు తీసుకొనబడును. కాని వాగ్గాలు జంతువులుకు మాత్రము ఏర్పాటులేదు.

ఈక్రిందిబండ్లు స్టేషన్లో నిలుచు ఏర్పాటుగలదు.

నెం 46 బెజవాడ మిక్సెడ్

మునుమాకకు వచ్చుట: 16—25

,, వదలుట: 16—28

నెం 45 బెజవాడ మిక్సెడ్

మునుమాకకు వచ్చుట: 11—14

,, వదలుట: 11—16

హైందవ వాగెనుల పరిశ్రమ

బ్రిటిషు దేశీయుల పోటీ

టారిఫుబోర్డు యెదుట నీయబడిన సాక్ష్యము

కలకత్తా, జూలై 28:—భారతదేశముందు రైల్వే వేగ నులను సప్లయిచేయుటయందు భారతదేశపు వేగను నీర్వాహల యిబ్బందులను నేడు టారిఫుబోర్డు యెదుట జరిగిన విచారణ యందు జెన్నానరు కంపెనీ తాలాకు సి. ఐ. రాడిక్లగారు వివరించిరి.

1920-వ సంవత్సరముందు భారతదేశముందలి ఘరములు లాభమున వేగనులను, దిగువచట్రములను కంట్లాట్టుజేసిరినెల్ల తమకు గావలసిన ఆర్డరులను బ్రిటిషువస్తు నిర్వాహతెల్ల 1920-వ సంవత్సరముందు ఆర్డరులను బుచ్చుకొనిరో వివరించు అంశములను అంకెలను రాడిక్లగారు క్రోడీకరించిరి.

1921, 1922, 1923 సంవత్సరములందు జెన్నానరుకంపెనీకి ఆర్డరు కాని స్టేటు సహాయము లేకుండ వారి టెండరుల లండు లాభము లేకయే చట్రములకు కంపెనీ ఆర్డరు దీసికొనెదరు. తయారు కాబడిన ధరకంటె తక్కువపై స్టేటుసహాయము మీద వొక ఆర్డరు వేగనులకు దీసికొనబడెను. 1925 వ సంవత్సరములో యింకను ఆర్డరులేదు. 1920 వ సంవత్సరముండుండి బ్రిటిషు వేగనులగు విస్తారముగ దగ్గించబడెను. కాని యీసంవత్సరముందు మాత్రమే చట్రముల ఖరీదుయందు గొంత తగ్గించబడెను. ఇందులకు గారణము మారకపురేటు అని సాక్షి అభిప్రాయము. ఉక్కుపై విధించబడిన రక్షణ సుంకముచే చట్రములకు రూ 800 లు వడ్డము పెంచుచున్నది. కాని తక్కువకు నిజమైన కారణము దిట్టముగ బనిలేక పోవుటయు చట్రముల విలువ హేచ్చుటయు అని తోచుచున్నది.

సరకు తయారుచేయుటకును త్వరితగతినొక ముఖ్య మగు విషయము సంబంధించి యున్నది. జనవరియందును ఒక్కొక్కప్పుడు జూలైయందు టెండరులను దాఖలు చేయవలసినదని గోరుటచే సరిగ కంట్లాట్టులు యాయబడినను మూడునాల్గు మాసములు బనిలేక యుండవలసి నచ్చుచున్నది. జనవరినెలతో పరిపూర్తియగు టెండరు ఫీచేవరి నెలఖర వరకును బరిష్కారముగాదు. ఇంగ్లీషు పిట్టింగులు వచ్చుటకు ఆరు మాసములు బట్టును. సరకు కంపెనీకి బంపుట కొకనెల పట్టును అది నెట్టెంబరులో ప్రారంభమై మార్చి నెలవరకు సాగును. జూలై నెలలో టెండరులను దాఖలుచేయవలసి ఆగస్టునెలలో బరిష్కారముజేసి ముందు ఆర్థిక సంవత్సరములో సరకు బంపవలయునని నిశ్చయించినచో సరిగ సరకు తయారుచేయవచ్చును. అట్లు గా విందుటచే తట్టుబాటు చాలవరకు దగ్గను.

డా. మత్తాయిగారు:—భారత దేశముందు మొత్తము మీద బండ్లను చక్రములను యేమాత్రము గావలయునో మీరు చెల్లగలరా?

రాడిక్ల:—ప్రస్తుత మములనందున్న పొంటినిబట్టి 600 మొలలు 700 వరకు రమారమి గానలయును.

డా॥ మత్తాయిగారు:—చక్రములకును వేగనులకును పొంటి సయలుయనని గోరుటవలన కష్టములు తలపించుటకు దారి జూపుట. విస్తారమువేగనులను దయారుచేయుటకు పొంటిరూప మున రక్షణము మీకీయబడినయెడ, చట్రములకు పొంటి హెచ్చించుటవలన కష్టము కలుగదు. పరిశ్రమకు మొత్తముగా సంగక్షణ నిచ్చినచో చట్రములపై ప్రత్యేకముగ రక్షణ నీయుట విషయము ప్రాముఖ్యముగ నుండజాలదు.

రాడిక్లగారు:—మేముది అంగీకరించుచున్నాము. (అ.ప్రె.)

కలకత్తా రంగూను వాయు

నూర్గము

వర్తకులవ్యాపారమునకు సౌకర్యముగ నుండును

బెంగాలువాణిజ్యసంఘముయొక్క అభిప్రాయము

కలకత్తా, జూలై 29:—కలకత్తాకును రంగూనుకును వాయుమార్గమున టపాల సదుపాయము గావించబడుచున్న సందర్భమును బెంగాలు వాణిజ్యసంఘము కొంత సమాచారమును దెలిసికొనుటకు పోస్టులు టెలిగ్రాఫు శాఖ డైరెక్టరు గారిని గోరెను. స్వల్పకాలములో ఈ నగరములమధ్య వాయువిమానములు సదుపాయము యత్నములు మరుకుగ చేయబడుచున్నదియు లేనిదియు సర్. సెప్టను బ్రాక్సెరుగారు దెప్పినట్టి యంత్రములతో బరిశోధన జరిగించుటకు ఆలోచనలు జరుగుచున్నవాయని తెలిసికొనగోరెను. ఇటీవల గలుగుచున్న కష్టములను దొలగించుటకు యీ రెండునగరములమధ్య విమానములను సదుపాయముచే వర్తకసంఘమునకు మిగల సౌకర్యముగ నుండును. కలకత్తానుండి జపానునకు విస్తారము ఓడలపై సరకులు ఎగుమతి యగుచున్నది. సరకులకు సంబంధించిన డాక్యుమెంటులు అచటికి జేరుటకు పూర్వమే ఓడలు జపాను జేరుచున్నందున వర్తకులకు ఇబ్బందిగనున్నది. జపాను లైసెన్సెదలి బెక్కుఓడలు టపాను గొంపోవును. ఓడలు రంగూనునందు ఆగును. ప్రయాణ మగువరకును ఓడలు కలకత్తాయందు సరకు నెక్కించుకొనుచుండును. బ్యాంకలద్వారా డాక్యుమెంటులు పంపుసరికి వేళ మించిపోవుటచే ఓడలు రేవువిడిచి వెళ్లిపోవుచున్నవి. కలకత్తా రంగూనులమధ్య విమానమువలన రాకపోకలున్నచో టపాఓడలు కలకత్తానుండి వెడలిపోయినను రంగూనునందు డాక్యుమెంటులను విమానముమీద గొంపోయి ఓడలకందజేయవచ్చును. ఇట్టి యేర్పాటు వర్తకులకు చాల సౌకర్యముగ నుండును. వారి వ్యాపారము బాగుగ సాగుట కవకాశ మేర్పడును. (అ.ప్రె.)

మోసముచేసినను నేరముపై

జయరామయ్యగారు రెస్టు

చేయబడెను

బొంబాయి, జూలై 28:—నలునదిఆరు లక్షలరూపాయలకు వాడియా వూలయంత్రములను గొనినాడని వదంతుల మదరాసు నర్తకుడగు ఆర్. జయరామయ్యగారిని పోలీసు వారు అరెస్టుచేయుటచే బొంబాయి వర్తకులయందు సంచలనము గలుగజేసెను.

రూ 14,000 లు విలువగల బట్టలవిషయమై అయ్యరు గారు మోసము గావించెనని మదరాసు సెంట్రలు బ్యాంకి ఫిర్యాదు దాఖలు చేసెను. మదరాసు సిటిపోలీసు (బి. డివిజను) సబు యిన్స్పెక్టరు సాంబశివమిల్లెగారు వారంటుదీసికొని యిచ్చటకు వచ్చి జయరామయ్యరును అరెస్టుచేసెను. కేసు మదరాసు మార్శవలసినదని మేజిస్ట్రేటునెనుట అయ్యరును బెట్టి సబుయిన్స్పెక్టరు సాంబశివమిల్లెగారు గోరిరి.

ముద్దాయి సెక్యూరిటీ యిచ్చెదనని చెప్పటచే జామీను మీద విడుదలడెను. కేసు మదరాసునకు ప్రాస్పెక్టు చేయబడెను. (అ.ప్రె.)

భారత సేవకు జరిగిన అభివృద్ధి

(మంగళవారం జూలై 28)

పత్రికా శాఖ

డి. బి. సి. వి. విశ్వవిద్యాలయము భారత శాసన సభ్యత్వమున కొనసాగిన రాజకీయము గవర్నరు జనరలుగారి కిరీటించిరి.

మతశాఖ

భీమవరం తాలూకాలో ఆకిపీడునందున్న పాలకుడి ప్రమానందంనకు చేరియ కై ప్రభుల పెండిండ్లు సరిఫీకలు లాసంగ అధికార మొసంగిరి.

లాశాఖ

నెల్లూరులో జిల్లామునసబుగా నున్న ఎస్. రాజగోపాలయ్యగారిని ఎల్లూరు సబుజ్జిగా నియమించిరి. వడనపల్లిలో రా. సా. నీలం రామస్వామి నాయుడు గారిని స్పెషలు డెంచి మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి. కర్నూలుజిల్లా పురపాలకంలో సి. సంతోషరెడ్డిగారిని డెంచి మేజిస్ట్రేటుగా నియమించిరి. కృష్ణాజిల్లా నందిగామ తాలూకా పెనుగంచిప్రోలు గ్రామ పంచాయతీవారు డౌను న్యూసెంస్సు చట్టముక్రింద కేసులు విచారింప నధికార మిచ్చిరి.

రిజిస్ట్రేషన్

ఇ. హెచ్. ఎం. బహదూర్ గారిని మదరాసు రిజిస్ట్రేషన్ జనరలుగ నియమించిరి. ఎం. ఆర్. శంకరనారాయణయ్యగారిని బళ్లారి ప్రెజిడెన్సీ కలెక్టరుగ నియమించిరి. మ. కృష్ణమూర్తి అలసాని సామెబుగారిని గుంటూరు డిస్ట్రిక్ కలెక్టరుగ నియమించిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన శాఖ

మేజరు జేమ్స్ మాక్ గ్రెగరు స్పెషల్ గారిని రాయలపేట ప్రెజిడెన్సీలో సర్దుకను, మెడికలు స్కూలు ఇన్ స్పెక్టరు గను నియమించిరి.

డి. బి. జె. వెంకటనారాయణనాయుడుగారిని కార్వో రేషన్ కమిషనరుగ నియమించిరి.

ఎస్. పరీక్షాపాత్ర కర్నూలు జిల్లాలో సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

ఆరోగ్యశాఖ సలహా సంఘమునందు యీ దిగువవారిని సభ్యులుగ నియమించిరి. ఎస్. దేవేంద్రుడుగారు, రా. సా. సి. వి. గోపాలనగారు, జానబు టి. ఎం. మాయిదు సామెబు గారు.

అనంతపురం తాలూకాలో నందు ఎ. కొండప్పగారు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. జానబ్ యాదిక్ కృష్ణమూర్తి సామెబుగారు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. అనంతపురం జిల్లాలో నకు ఈ దిగువవారు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి:— జై. నారాయణరెడ్డిగారు, టి. వెంకటరెడ్డిగారు, ఎం. చిన్న వెంకటపతిగారు, ఎం. ఎ. యర్రమరెడ్డిగారు, పి. మస్తూరెడ్డి గారు, మొమినపల్లి సామెబుగారు.

ధర్మవరం తాలూకాలో నందు జి. చెన్న రెడ్డిగారు అధ్యక్షులుగను, ఆర్. వెంకటసుబ్బయ్యగారు ఉపాధ్యక్షులు గను ఎన్నుకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ

విశ్వవిద్యాలయము ఎకడమికు కొన్నింటిని యీ దిగువ వారు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి:— (1) మిను మరయము ఓమెనుగారు ప్రైవేట్ కై ప్రవేశకాల, మదరాసు, (2) లెఫ్. కర్న. సి. ఎ. ఎఫ్. హింగ్లనుగారు మెడికలు కాలేజి, మదరాసు (3) ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు ఇంజనీరింగ్ కాలేజి గిడి.

చిత్తూరు జిల్లాలో నుండి ఎం. బి. రామదాసప్ప నాయ నిమవారు, బంగళిపాలయము జమిందారుగారు సెనేటుసభ్యు లుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఎమ్. ఆర్. గురుస్వామిమొదల్యారుగారు, కె. బాల శుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు సెనేటు సభ్యులుగ రిజిస్ట్రేషన్ గాడ్య యేటులచే నెన్నుకొనబడిరి. డి. శుబ్రహ్మణ్య శర్మగారు ఎం. ఏకాంబరనాథయ్యగారును, ఆకడమికు కొన్నింటి సభ్యులుగ ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీనుండి యెన్నుకొనబడిరి.

వాతావరణ స్థితి

1925 సం. జూలై నెల 30-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	జూలై నెల 1-న రేడియేషన్ వర్షము	కురియన సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొత్తము.
గోపాలపురం	83.8	77.6	...	12.21	44.96
విశాఖపట్టణము	87.5	78.3	...	6.63	37.09
కాకినాడ	87.3	75.8	0.12	20.31	39.09
మచిలీపట్టణము	87.8	75.2	0.53	10.81	41.59
కర్నూలు	92.0	74.0	...	6.48	26.01
బళ్లారి	93.9	74.1	...	0.30	20.51
కడప	94.4	79.2	...	5.42	31.23
నెల్లూరు	97.1	80.4	...	4.03	37.98
మద్రాసు	97.8	77.2	0.50	4.00	50.74
కడపూరు	92.2	80.5	...	3.64	52.94
నీలము	98.4	74.9	...	4.75	39.30
కోయంబుత్తూరు	85.5	69.9	...	3.12	22.29
తిరుచునాపల్లి	102.1	78.3	...	4.40	33.18
నాగపట్టణము	96.1	79.0	...	1.04	54.98
మధుర	99.5	77.0	...	2.56	33.58
పాంబుల్	88.8	78.5	...	0.15	37.00
తిరునల్వేలి	1.64	28.34
తిరువేంగళము	83.1	75.1	...	12.26	64.51
కొచ్చిక్	84.5	74.2	1.02	38.93	114.51
కాలికట్టు	86.8	74.6	0.10	71.39	117.16
మంగళూరు	83.1	72.6	1.15	33.98	125.68
తెంగుటూరు	82.7	65.7	...	4.86	35.37
మెర్కార	68.0	61.8	0.75	70.29	125.46
కొడెకనాథ్	67.9	52.2	0.04	10.42	62.18

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో 0.53 వర్షించెను. కాకినాడలో 0.12 వర్షించెను. గోపాలపురంలో ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. తక్కిన చోట్ల మబ్బుగనున్నది. మచిలీపట్టణములో అర్ధత్రతక్కున. ఇచట రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలుతక్కువ. పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలుతక్కువ. గోపాలపురంలో 3½ డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్టర్:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. బళ్లారిలో పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నూలుకము:—మద్రాసులో 0.50 వర్షించెను. మేఘములు పలచగనున్నవి. కడపూరులో రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

శవనవీటిరముననే వర్షము కురియవచ్చును. తక్కిన చోట్ల ఎండగాయుచున్నది. కొంచెము స్థానికచినుకులు పడును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రా, వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

భారతదేశమునకు పాలనా ప్రణాళిక

బెంగాలీ ప్రతికసూచన

కలకత్తా, జూలై 30:—బెంగాలీప్రతిక 30 వ తేది సంపాదకీయవ్యాఖ్యానమునం దిట్లు వ్రాసెను.

“రాజనీతిజ్ఞత వెంటనే భారతదేశమున కొకపాలనా విధానమును దయారుచేయుటకు ప్రతినిధిసభ యొకటి సమావేశ పఱువవలయు నని వెల్లడించుచున్నదని యిదివఱకే మేమునూ చించియుంటిమి. దీనికొరకు వెంటనే యన్ని రాజకీయపక్షముల నాయకులను విలిచి వారితో ప్రతినిధిసంఘ ముండవలసిన రీతి ని గుఱించి, వారు చేయవలసినపనిని గుఱించి యాలోచింపవల యును. ఈ యిష్టాగోష్ఠి సభ చాల తక్కువమంది గలసిన సభగా నుండవలెను. ప్రతి రాజకీయకక్షముండియు ముగ్గురు నలు గురు నాయకులు, ఏ పక్షమునకు జెందక ప్రసిద్ధి వహించిన నాయకులను గలసి యిట్టి సభగా నేర్పడ వలయు నని మేము సూచించుము.

(అ. ప్రె.)

బొంబాయి యంత్రముల దుస్థితి

తగ్గుదలను కార్మికు లంగీకరింపకుండుట

బొంబాయి, జూలై 29:—బొంబాయి యంత్రాలయాధి

కారులు చేసిన తగ్గుదలను కార్మికు లంగీకరించునటు లగపడదు. కార్మిక నాయకులు సమాధానపరచుటకు జేయుప్రయత్నములు నిష్ఫలము లగుటయేగాక నాయకులపట్ల విరోధభావములనుగూడ బుట్టించుచున్నవి. కార్మికులు మామూలు వాదమునే స్వీకృతము చేసారు. ఏదన, మేమిట్లు దురవస్థయం దుండగా, యంత్రాల యాధికారు లై కృత్యమున తులతూగుచున్నారు. అట్టి సమయ మున మాకు భృత్యముల నిచ్చుటకు కినియుదురని కార్మికసంఘము లందు చేరుడని నాయకులుచేయు హెచ్చరికగూడ పనిచేయుట లేదు.

నేటి సాయంకాలము కార్మికు లందఱును సభగూడి ప్రభుత్వమున కొక విజ్ఞాపనమును, యంత్రాలయాధి కారులు తమ నిర్ణయము నమలులో బెట్టుకుండునటుల చేయుటకు ప్రా గ్నించుచు బంపిరి. కారణ మేమన వస్తువుల ధర లింత యధికముగ నున్నపుడు భృత్యములందు తగ్గుదల సహింపలేమనిరి.

కాని యంత్రాలయాధికారుల నిర్ణయమును బ్రచురించి యాప్రకటనలు ప్రతియంత్రాలయమునందు నతుకబడిన.

బొంబాయి శాసనసభయందు చర్చ

బొంబాయి శాసనసభలో కార్మికప్రతినిధియగు బోలు గారు బొంబాయి యంత్రములయందలి విపరీత పరిస్థితులను గూర్చి యాలోచించుటకుగాను సభాకార్యక్రమము నాపుజేయఁ గోరు తీర్మానము, ప్రభుత్వమువారి యిష్టము ననుసరించి తేవటి వఱకా పుచ్చేయబడినది.

(అ. ప్రె.)

జబలుపురం ద్రోహము

బారుగారి సాక్ష్యము

నాగపురం, జూలై 28:—దివానుబహదూరు జీవన దాసుగారు జిల్లాజడ్జియగు బారుగారి కీయవలసినని జడ్జిగారి బట్టరుగ యూసపునకు రూ 6000 లు యాయ, బట్టరు మోస ముచేసెనని తేబడిన కేసువిచారణయందు బారుగారిని దత్తు గారు క్రాసుపరీక్ష జేసిరి. యూసపు అను తనబట్టరు నమ్మ దగినవాడని బారుగారు చెప్పిరి. సాక్షికి యూసపు చెప్పి రూ పాయలిచ్చి రూపాయలుతిరిగి యిచ్చివేయవలసినదని సాక్షి రూపాయలను జీవనదాసుగారి కంపులోపున యూసపు సాక్షిని విడిచిపొలేడు అని బారుగారు చెప్పిరి. రూపాయలు ఇచ్చుటకు రెండుదినములక్రితము జీవనదాసుగారు సాక్షిని గలసికొనెను. కాని, గుఱుములను గొనుటనుగరించి జీవనదాసుగా రేమియు చెల్లలేదు. ఏవిషయమందును యూసపు తన్ను ప్రేరేపించలేదని బారుగారు నొక్కి వక్కాణించిరి. జీవన దాసు, మానింకులురాము మొదలగు యితరముద్దాలను బారుగారు గుర్తించిరి. వీరిలకు తాను సామ్యు దిగి యిచ్చితి నని బారుగారు చెప్పిరి.

జీవనదాసు సాక్ష్యము

ఒకజతగుఱుముల నింగ్లాండునందు గొనవలసినదని బారు గారికి జబలుపురం వాస్తవ్యుడగు డిల్ బి జీవనదాసుగారిచ్చిరి. దొంగతనము నొకదానిని జీవనదాసుగారు వ్రాసినట్లు బారుగారి యూసపుబట్టరు బారుగారిని ద్రోహముచేసెను. ఈసందర్భమున యూసపుప్రేరేపించిన క్రిమినలు కేసు విచారణయందు జీవనదాసు నేడు సాక్ష్య మిచ్చెను. బారుగారికి రూ 6000 లు ఇచ్చుటకు పూర్వ మివిషయ మెవ్వరికైనను చెప్పితివాదని జబలుపురం కమిషనరైన స్టాకాకుగారు జీవ న దాసును బ్రశ్నించిరి. ఎవ్వరికిని జెప్పలేదని జీవనదాసు జవాబిచ్చెను. కేసును గురించి విచారణ సల్పుచున్న పోలీసు కమిషనరును జీవనదాసు రెండుపర్యాయములు గలసికొనెను. తాను బారునకు రూ 6000, లు ఇచ్చుటకు పూర్వము యూసపున కీవిషయమై యేమియు చెప్పియదని చెప్పలేదు. కరంజీ మోట్ల నెంబరులు గమనింప లేదనియు, ఆరువేల రూపాయలను గురించి తన చిట్టాలందు బారుగారి కిచ్చినట్లు ఖర్చు వ్రాయలేదనియు సాక్షి చెప్పెను. ఆరువేల రూపాయలను తాను ఇచ్చుటకు బూర్వము జీవనదాసు బారుగారిని రెండు పర్యాయములు సందర్శించెను. గుఱుములను కొనుటను గురించి తాను బారుగారితో జెప్పలేదు. మార్చి 28 వ తేదీగల ఉత్తరమందు గుఱుములను గొనవలయునని వ్రాసినను తాను ద్వానిని ఏప్రియలు 7 వ తేదీన బారుగారికి చెప్పెను.

(అ. ప్రె.)

దాసులిట్టను రాయబారము

బెంగాలీప్రతిక నేరారోపణము

నేనుగుప్తగారి సమర్థనము

దాసుగారెన్నడును ద్వంద్వ ప్రభుత్వము సాగించ బూనలేదు

కలకత్తా, జూలై 28.— స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడును కలకత్తా మేయరును జే. యస్. నేనుగుప్తగారిని బెంగాలీ ప్రతిక వ్రాసిన వ్యాఖ్యానము లను గూర్చి యసోసియేటెడ్ ప్రెస్ నిధియనుగగా, నాయన బెంగాలీ ప్రతిక వ్రాసిన వట్టియబద్ధములని వ్రాసిరి. వ్యాఖ్యానకర్త యుద్ధేశ్యము మూడు భావములతో గూడుకొనినది. వంగరాష్ట్ర శాసనసభ యొన్నికలు జరిగినతరువాత దేశబంధుదాసుగారు ద్వంద్వ ప్రభుత్వము సాగించనూహించిరి గాని వారియనుచరులలో తీవ్రాభిప్రాయము కొందఱుభ్యంతరపడిరినియు, ప్రభుత్వముతో గౌరవమును సహకార మొనరించుచు రాజకీయ నిర్బంధితులను వదలుట ముఖ్యమున వరకుగా నేర్పబడలేదనియు, లిట్టను ప్రభువుకు దాసుగారికిని జరిగిన యుత్తర ప్రత్యుత్తరముల విషయమున స్వరాజ్యవాదులను బయటకు లాగి రహస్యమును బయలుపఱచునట్లు జేయుటకునై యున్నది. రహస్యములనేవియు బయలుపఱచునట్ల నొక్క విషయము యెల్లప్పుడును తాను రహస్యముగ నుట్లాడునపుడుగాని, బహిరంగముగ నుత్తర ప్రత్యుత్తరములు సలుపునపుడుగాని రాజకీయ నిర్బంధితులను వదలకుండ నెట్టి వరకులైనను గౌరవ సహకారమునకు దేశబంధుడంగీకరింపలేదు. ఫరీదు పురము యుపన్యాసమున దరిమిల నావిషయము దాసుగారు చెప్పిన వార్తపట్టి బూబకము, హేయము నై యున్నది. ఇక ప్రభుత్వముతో సహకారము చేయుట విషయమయి, తానెరిగినంతవఱకు, దేశబంధునకు తానవలంబించవలసిన పంపిణీయంతయు నిశ్చయమయియే యుండెననియు, దాని విషయమున నెట్టి సందేహము లాయనకు లేవు. ఫరీదుపురముందు కూడ నాయన యసహాయోద్యమమునకే పట్టుబట్టెను. వింతగా దోచినను ప్రతిష్టంభనము చేయుచునే యాతఁడు సహకారమున కనుకూలుడుగనే యుండెను. ఇక దాసుగారు గౌరవసహకారపద్ధతులు ఫరీదుపురలోపన్యాసమందుచూచింపబడెను. ప్రభుత్వము తనస్వబుద్ధినే యెల్లవేళల నుపయోగించి స్వబాధ్యతనేవహించి పాలించుట తగ్గవలెను వెంటనే రాజకీయశిక్షితులందఱును వదలవలెను. ప్రభుత్వస్వరాజ్యముకొరకు మాహక్కును సంపూర్ణముగాగ్రహించి సాధ్యమయినంతత్వరలో నట్టి స్వరాజ్యమునిచ్చుట కంగీకరించి వెంటనే తదనుగుణ్యముగ మార్గములను కొన్నిటి నేర్పరచవలెను. ఈవరతులు ప్రభుత్వమంగీకరింపనిచో నిదనరలో రెండు వత్సరములనుండియు జరుగుచున్న ప్రతిష్టంభనము సంపూర్ణముగా నడిపి, ప్రభుత్వము తమ హస్తములందున్న ప్రత్యేకాధికారములవల్లనే సాగించునట్లులు చేయవలయును. స్వాతంత్ర్యముకొనుట పోరు జనమునకు జాతీయ శాసనోల్లంఘనము తుదికార్యము. అట్టి స్థితికిగూడ ప్రజలను దయారు చేయవలయును. సమయము వచ్చినపుడు ప్రభుత్వము తమ ప్రత్యేకాధికారముల నుపయోగించి పన్నులను వసూలు చేయునప్పుడీయ షద్దనిగూడ సలహానీయవలెనని దాసుగారి యుద్దేశ్యము. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును సాగించుటకు దాసుగారి రెంతమాత్ర మిష్టపడలేదని దాసుగారి యుపన్యాసములనుండి గుప్తగారనేకోదాహరణములను బ్రమాణములుగా నిచ్చిరి.

స్వరాజ్యపక్షము దేశముయొక్క యంగీకారము లేకుండ ప్రభుత్వము నెన్నిటికిని రాజీచేసుకొనదు. కాని ప్రస్తుతిమట్టిదేదీ యును లేదు. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు యుపన్యాసమును గూర్చి బహిరంగసభలయందే చర్చింపఁబడును. ఒక్కటిమాత్ర ముచెప్పఁగలను. మంత్రిగారి యుపన్యాసము వాగ్ధోరణిగూడ భారతి రాజకీయము లవమానకరమని నుడువక లేవ్వని, నేనుగుప్తగారు నుడివెరి. (అ. ప్రె.)

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0
ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలుంటు రాలిపోవును దీనివలన చర్మము నలుపెక్కదు మంటయుండుదు. రోమములు రాలిపోవును. అమృతాంజనం డిప్, మదరాసు - బొంబాయి

ప్రాద్దుటూరు

మొహరంపండుగ అల్లరులు

నూరుమంది మహమ్మదీయుల

అరెస్టు చేయుట

(1)

మాపురమున వైశ్యసోదరులు మహమ్మదీయులపైన మొహరం పండుగయందు శ్రీ కాన్యకాపరమేశ్వరి దేవాలయములో వుత్సవములు జరుపుటకు ఆహ్వానముపంపినట్లు సీవి లుకోర్టులో దావాను తెచ్చివుండగా అట్టి దావాలో కడప సబ్ కోర్టువారిని డిక్రికాబెట్టి అట్టి డిక్రీపైన అపీలులో కూడా హైకోర్టువారి డిక్రికాబెట్టునున్నది అట్టి డిక్రీ ననుసరించి డిప్రీ మేజిస్ట్రేటువారు వైశ్యులకు అమ్మవారి శాలయందు మొహరం పండుగలో శుక్రవారము (24-7-25)(31-7-25) లేదలలో 4 ఘంటలు మొదలు 6 ఘంటలవరకు వుత్సవములు జరుపుకోవలసినదిగా ఆద్యయిచ్చివున్నారు ఈ వుత్సవపు మేరకు వుత్సవము నడిపించుటకు డిప్రీ మేజిస్ట్రేటుగారున్న డిప్రీ నూపరిండెంటువారున్నా పోలీసు వుద్యోగులున్నా టిపాకీల్ దారుగారున్నా సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారున్నా పోలీసు దళముతో 2½ ఘంటకే అమ్మవారి శాలవద్దకు వచ్చి నట్టి బండ్లపైకి చేయుచుండిరి. ఇట్టి తిరుగుములో మహమ్మదీయులు ఘమారు 1000 నుండి అపాయకరమైన కత్తులు, యాటెలు, కప్పెలు, గండ్రొడ్డోలు వగైరా ఆయుధములను సరించి ఆయుధపాణులై అమ్మవారిశాలవద్దకు దొమ్మిలోవొట్టిరాళ్లతో విసరుటయే శ్రీ తపాకీల్ దారుగారికిని సబ్ మేజిస్ట్రేటువారికిని హెడ్డు కానిస్టేబుల్స్ రిజర్వ్ పోలీసులుకు యితరులకు గాయములుకలిగినవి. పోలీసువారు తగు కృషి చేసి యెక్కిన అల్లరులు జరుగకుండా ప్రజలను కాపాడినందుకు వారిని రెంతయో కొనియాడలేకయున్నది అటుపైన మహమ్మదీయుల హిందువుల వుత్సవము జరుగకూడదని దౌర్జన్యముగా ఆటంకపరచుచుండగా 4 ఘంటలకు శ్రీ జిల్లా మేజిస్ట్రేటువారుగ బజారుల్లాసాహేబు గారున్న శ్రీ జిల్లా నూపరిండెంటుదొరవారగు బకెటుదొర గారున్న వచ్చి మహమ్మదీయుల గుంపును జూచియు వారు మహమ్మదీయులపైన ఏలాటివుత్సవము దయచేయించలేదు. జిల్లా మేజిస్ట్రేటువారు క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడ్ 144 సెక్షను ననుసరించి హిందువుల వుత్సవములు నిలుపుదల చేయవలసినదిగా సాయంత్రము 5 ఘంటలకు ఆజ్ఞాపించి హిందువులు అత్తపుత్రై ఉత్సవము నిలిపి గృహములకు జనిరి. శ్రీ జిల్లా నూపరిండెంటుదొరవారగు బకెటుదొరవారి ఉత్తరువు ననుసరించి రిజర్వు పోలీసుదళము బగ్లారి, కర్నూలు, అనంతపురం చిత్రూరుజిల్లాలనుంచి ఘమారు 250 నుండి వచ్చిరి. 26 లేద ఉదయం 100 నుండి మహమ్మదీయులను పోలీసువారు అరెస్టుజేసి కమలాపురం జమీన్దారుడుగ సబ్ జైలుకు 27 లేద ఉదయం పంపబడిరి. 31-7-25 శుక్రవారమున వైశ్యులవుత్సవము జరుపులాగున జిల్లా ఉద్యోగులు వుత్తర్య యిచ్చునట్లు తెలియుచున్నది. శ్రీ దైవకృపవలన ముందు ఏలాటి అల్లరులు జరుగకుండా వుత్సవము నడచుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

నగళా చిన్న వెంకటసుబ్బయ్య.

* * * * *

(2)

గుమారు 7 సంవత్సరములుగా యా యూరిలోహించూ మహమ్మదీయులు సీవిల్ వ్యాజ్యములో పోరాడి హిందువులే సీవిల్ వ్యాజ్యములో గెలుపొందిరి 3 సంవత్సరములుగా మొహరం పండుగలో కన్యకాపరమేశ్వరి దేవాలయములో శుక్రవారపు పూజలు మేళతాళములతో వుత్సవము చేయువారి యింటికి పోయి పూజాప్రవృత్తులతో శాలవచ్చి అచ్చట పూజలునడిపి ప్రసాదములు స్వీకరించి వారివారి యింట్లకు పోవుచుండిరి. 3 వత్సరములుగా మహమ్మదీయులు తమ మొహరంపండుగను జరుపకుండిరి. మహమ్మదీయ కలెక్టరుగారగు జిల్లా సాహేబుగారున్న మహమ్మదీయ తపాలాదారైన అచ్చట సాహేబుగారున్న మహమ్మదీయులను రాజీకమ్మని కోరినను వారి పట్టుదల విడువరైరి. 24 లేద శుక్రవారం హిందువులు వాడుక మేరకు మెరసంగైరా సాయంత్రం 4½ ఘంటలు మొదలు

5½ ఘంటలవరకు జరుపవచ్చునని లై సెన్సు యిచ్చిరి. ఇట్లుండగా 2½ ఘంటకే పోలీసు డిప్రీవంటి నూపరిండెంటుగారు సర్కిల్ యిన సెక్టరుగారు సబ్ ఇన్స్ పెక్టరుగారున్న పోలీసు బందోబస్తుకు గాను శాలవద్దకువచ్చి హాజరైరి. గుమారు 1000 నుండి మహమ్మదీయులు అపాయకరమైన ఆయుధములను గైకొని అతి తీవ్రతతో శాలవద్దకువచ్చి శాలలో దూరుటకు ప్రయత్నించిరి. రాంతో విసరుటచే వుద్యోగులకు ఉద్యోగేతరులకు కూడా గాయములు గల్గినవి. ఇన్నిటికిన్ని వెరువక శ్రీ డిప్రీ నూపరింటువారున్న సర్కిలు యిన సెక్టరు సబుయిక్ సెక్టరుగారున్న అతిదైర్య సాహసములతో వారి యెరుటనిల్చి మాంధిమాటలతో దొమ్మిని నిలిపిరి. వీరిని అప్పుడు ఆపుదలకోయకుండిన యెంత ప్రమాదముకల్గునో యెన్ని వ్రాణములు నష్టము అయినో చెప్ప నలగిగాకుండును. రాత్రి 10 ఘంటలవరకు గుంపును అణచుటకు సాధ్యమైనది. శ్రీ జిల్లాకలెక్టరు వారు హిందూ వుత్సవమును క్రి. ప్రా. కో. 144 సెక్షన్ ననుసరించి హిందువుల వుత్సవమును నిలుపవలసినదిగా ఆజ్ఞాపించగా హిందువులు తమ వుత్సవమును మానివేసి అత్తపుత్రై తమ గృహములకు జనిరి.

శ్రీ జిల్లానూపరిండెంటు దొరవారగు మిస్టర్ బకెటుదొరవారి ఆజ్ఞననుసరించి, కర్నూలు, బగ్లారి, చిత్రూరు, అనంతపురంనుంచి రిజర్వుపోలీసు రప్పించబడిరి. పోలీసువారు మహమ్మదీయులను 100 మందిని అరెస్టుజేసిరి. ఇంకను చాలామంది మహమ్మదీయులు పరారీయినట్లు తెలియుచున్నది. ఇంత కాంతితో యాదొమ్మిని ఆసిన పోలీసు నూపరిండెంటు అగు బకెటుదొరగారికిని డిప్రీ నూపరిండెంటు అగు రావుబహదూరు రంగస్వామి అయ్యగారికిని సర్కిలు యిన సెక్టరు సబుయిక్ సెక్టరు గార్లకు మా హృదయపూర్వకముగా వందనము లర్పించుచున్నాము.

మండేల గోవిందు.

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

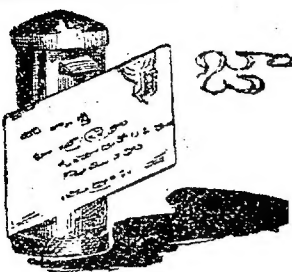
బడ్జెటు సమావేశము

ఆర్థిక కార్యదర్శి బడ్జెటుసభయందు వివరించెను తిరునేంద్రము, జూలై 29—దివాను అధ్యక్షతక్రింద తిరువాన్కూరు శాసనసభయొక్క బడ్జెటు సమావేశము నేడు ఉదయం 11. 30 గంటలకు జరిగెను. ప్రశ్నలతో కార్యక్రమము ఆరంభమయ్యెను. తక్కిన దినములందు కార్యక్రమమును దివానుప్రకటించెను ఆర్థిక కార్యదర్శి బడ్జెటును శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టెను. విమర్శలు శాసనసభ నిర్వీణ్యబడెను. తిరిగి శనివారమునాడు సమావేశమగును. (అ. ప్రె.)

వర్షపాతము

సిమ్లా, జూలై 29 — మధ్యరాష్ట్రముందలి శీతపైను చుట్టును వర్షము మరుకుగ గురి నెను. సరిహద్దులను బెలుచ్చి స్థానమునకు వర్ష పరిమితి విస్తరించెను. బర్మా, అస్సాము, గంగా మైదానములందు వర్షము వందగించెను. దక్షిణబర్మా, ఉత్తరము, ఛోటానాగపురం, పశ్చిమ మధ్యరాష్ట్రములు, కైరుతి పంజాబు, తూర్పు రాజపుత్రస్థానము, మధ్య యిండియా, కొంకణము, ఉత్తరహైదరాబాదులందు వర్షము సామాన్యముగ కురిసెను. బెంగాలు, బీహారు, తూర్పు సంయుక్తరాష్ట్రము, తూర్పు ఉత్తర పంజాబులు, సరిహద్దురాష్ట్రము, బెలుచ్చి స్థానము, ఖూజురము, బెలుచ్చిస్థానము మధ్యయిండియా, తూర్పు బొంబాయి, చక్కన, దక్షిణ హైదరాబాదు, కూర్గు, మళయాళము, లం దచ్చటచ్చట వర్షించెను. ఉత్తరబర్మా, అస్సాము, కాశ్మీరము, ఉత్తర మదరాసు తీరములందు స్వల్పముగ వర్షించెను

రంగం 3, బారిసాల, కలకం, మీరిటు 1, మసోరి, లాహోరు 2, రావల్ పిండి, 1, నల్లే 4, పిసానరు 2, భరతు 3, సాంచిగర్, ఆబూఖిరము 1, ఉదయపురం, దిశా, నీముచ్చి 1½, యిందూరు, హోసంగవాడు, సాగరు, నాగపురం, పాచిమారి 1, సియోజని 2, జగదల్ పురం 1½, మార్కగోనా, కార్వరు 1, బెల్లాము 2, వంగసూరు, నిజామా బాదులందు 1½ అంగళముల వాన గురి నెను నూచన—ఖూజురము, రాజపుత్ర స్థానములందు అధికముగను, ఉత్తరము, తూర్పు హైదరాబాదులందు తక్కువగను వర్షము గురియవచ్చును. (అ. ప్రె)

జూరీలు

గోత్రములు, ప్రవరలు

ఆసేతుగొమాచలమునకు గల బ్రాహ్మణజాతియందం తయ్యదిగిని గోత్రప్రవరలు వ్యవహారమునం దున్నవి. వేదము, స్మృతి, గోత్రప్రవరలు, మున్నగునవి అనాదినుండి స్వయంసిద్ధము లయినవచ్చుచున్నవేగాని వారివారి యిష్టము ననుసరించి అప్పడప్పుడు ఆయా కుటుంబములవారు వేద, స్మృతి, గోత్రాదులు మార్చుకొనుటలేదు. ఆంధ్ర, ద్రావిడ, కర్ణాట, మహారాష్ట్ర, వంగ, ఘాట్, కాశ్యపుజ్జ, గౌడ, మైథిల, మాలవాది భేదములతో బ్రాహ్మణులయందెన్ని భేదములున్నను, వేద, స్మృతి, గోత్రములయందు భేదములేదు. ఆప్రభు, ఆశ్వలాయనాది కల్పనూత్రములందు ప్రవరాధ్యాయ మను శేరుతో గోత్రప్రవరలకు సంబంధించిన నియమముగలదు.

గోత్ర సంఖ్య

గోత్రములు, 3 కోట్ల 30 లక్షల, 3 శేలు అని కొందఱును, 30 కోట్ల 30 లక్షల 3 శేలు అని కొందఱును, తమతమ గ్రంథములందు చెప్పియున్నారు కాని ఆయా గ్రంథములందు గోత్రనామములు ౨౮౨ మార్తమే చెప్పబడియున్నవి. గోత్రము లిన్నియున్నను ప్రవరలమార్తము దాదాపు ౨౬ మార్తమే యని ప్రవరసూత్రము లన్నియు విమర్శించి చెప్పవచ్చును. అనగా ఒకే విధమయిన ప్రవరను చెప్పెడి గోత్రము లనేకములున్నవి యభిప్రాయము. ఇట్టిగోత్రములకు ప్రవరలకు చెప్పునప్పుడు ఋషి నామార్తమునందు వ్యభిచార సాధ్యుచ్చారణము చాల గనబడుచున్నది. గోత్రము లిన్ని యున్నను మన ఆంధ్రదేశమునందు గల నానావిధ బ్రాహ్మణసంఘములందు ప్రచారములోనున్న గోత్రములు దాదాపు ౧౦౦ కంటె అధికముండవని నేను తలంచుచున్నాడను. నాకు జ్ఞప్తికి తగినంత వ ౨౮ గోత్రనామము ప్రవరము పి సంఖ్య యు ఈ క్రింద వ్రాయుచున్నాడను. ఈ మాచి యందుగల గోత్రములకంటె భిన్నమయిన గోత్రములు గలవారలును, భిన్నమయిన గోత్రములు గలవారలును, దయ యించి యీపత్రికాముఖమున గాని ప్రత్యేకముగ నాకుగాని తెలిపినయెడల వానినికూడ నేను యీ విషయము ను గూర్చి ప్రకటింప దలచిన గ్రంథమునందు చేర్చదలచి తమ కి విజ్ఞప్తిని పత్రికాముఖమున తెలుపుకొన్నాడను.

గోత్రనామములు

౧. ఆశ్వేయస	౩ *	౧౭. భార్గవ	౫
౨. అంగీరస	౩	౧౮. భారద్వాజ	౩
౩. కణ్వ	౩	౧౯. మార్కల్య	౩
౪. కాశ్యప	౩	౨౦. లోహిత	౩
౫. "	౨	౨౧. వాధూల	౩
౬. వాండీన్య	౩	౨౨. వీరహన్య	౩
౭. కాళిక	౩	౨౩. వాగ్మ	౩
౮. కుత్స్	౩	౨౪. శకవర్ష	౩
౯. కామకాయన	౩	౨౫. కాలికాయన	౩
౧౦. గార్గ్య	౩	౨౬. కాండీన్య	౩
౧౧. గార్గ్య	౩	౨౭. శ్రీవన్య	౫
౧౨. గౌతమ	౩	౨౮. శౌనక	౫
౧౩. తారకాయన	౩	౨౯. స్వతంత్రకపి	౩
౧౪. నిధన	౩	౩౦. హరిశ	౩
౧౫. పరాశర	౩	౩౧. జామదగ్నివత్స	౫
౧౬. "	౧౧	౩౨. కుంభ	౩
		సంకృతి	౩
		బాదరాయ	౩
		సాంఖ్యాయన	౩

* ౩. అనగా త్యాగ్వేయము, ౫. అనగా పంచాంగము, ౭. సప్తాంగము, ౧౧. ఏకాదశాంగము అని ఎఱుంగునది.

క. మార్కండేయశర్మ,

బృందావనం కీలోపాతు, వదరాసు.

తులసీ సదనం

శారదా నికేతనం - గుంటూరు

గత శ్రావణశుద్ధ సప్తమికి శారదానికేతనమును మహాత్మ్య గోస్వామి తులసీదాసుగారి పేరట నొక హిందీగ్రంథాలయము హిందీ భాషానించు బాలికలచే స్థాపింపబడెను. ప్రస్తుతము ఇందు ఆరు వందలు హిందీ గ్రంథములు గలవు. పాఠశాలయందలి బాలికలు హిందీ భాషాపరిచయముగల తదితర నామీములును హిందీ విద్యార్థులును గ్రంథాలయమునందలి గ్రంథముల నుపయోగించుచున్నారు. మాసమునకు సుమారు రు ౧౦ ల వరకు విరాళముల నిచ్చు ఏదెమంది సభ్యులుగలరు. ఈ పాఠశాలయందలి హిందీ పండితులకు క్రిరామానంద శర్మగారు ఈ గ్రంథాలయమునకు రు 300 లు విలువగల మూడువందలు సద్గ్రంథములను వారిచే రచింపబడి సుమారు రెండువందల రూపాయల విలువగల "రాష్ట్రభాషాప్రభువు" యొక్క వేయిప్రతులును ఉచితముగా నొసరి గ్రంథాలయమునకు ఆంధ్రదేశమునకు విశేష కృతజ్ఞతాదరణలకు పాత్రులయిరి.

ఈశ్రావణశుద్ధ సప్తమికి ఆంధ్రహిందీ ప్రచారకార్యాలయ వ్యవస్థాపకులకు శ్రీమోటూరి సత్యనారాయణగారి అధ్యక్షతవ్రేంద వార్షికోత్సవము జరిగినది. బాలికలచే తులసీరామా యణము శ్రావ్యముగా పాడబడిన పిమ్మట శ్రీరామానంద శర్మగారిచే మహాత్మ్య తులసీదాసుగారి జీవితచరిత్ర హిందీలో సంక్షిప్తముగా చెప్పబడెను. ఈసంవత్సరమునకుగాను శ్రీ ఉన్నన లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు అధ్యక్షులుగాను యామర్తి వరలక్ష్మ్యమ్మగారు కార్యదర్శినిగాను నూగి నేని అననూరూప దేవి, మేకా సీతారామమ్మగార్లు సహాయకార్యదర్శినులుగాను ఎన్నుకొనబడిరి.

సభ్యులకు అల్పాహారములూ సోనపిమ్మట సభముగింపబడెను. జొంబాయి లక్ష్మీపురిమొదలగు పట్టణములందుగల గ్రంథప్రకాశకులు విరివిగాగ్రంథము లొసరి మావందనములకు పాత్రులయిరి. గుంటూరుపౌరులు హిందీభాషాపరిచయముగలవారు తమ భాషాభివృద్ధికొరకై మాగ్రంథాలయమునుండి గ్రంథముల నుపయోగించి ముక్కు ప్రోత్సహింతురనియు ఆంధ్రదేశమందలి హిందీభాషాభిమానులు మా "రాష్ట్రభాషాప్రభువు" నుకొని మాధికముగా చేయూతనొసంగదరనియు పారింబారి ప్రార్థించుచున్నాము.

యీ. వరలక్ష్మి

గో. అనసూయ

పి. ఆ. సీతారామమ్మ

కార్యదర్శినులు.

శ్రీ తులసీ సదనముల

(పరిశులు, బహుమతులు) గుంటూరు

ఉత్తరహిందూస్థానమున విశేషప్రఖ్యాతి గడించినట్టి న్ని రామాయణాదిమహాభక్తిపూర్ణగ్రంథముల రచించి రామభక్తియను స్మృతిమలతో భక్తులనందరిని కట్టిపెచ్చిన శ్రీమహాత్మ్య గోస్వామి తులసీదాసుయొక్క గ్రంథముల సారాంశమును పద్యములందును గద్యయందును ప్రకటించి ఆపరమభాగవతోత్తముని భక్త్యావేశములందు ఆంధ్రమహాజనులకుగూడ యాచందమునుగూర్చుట ఈహాలయొక్క ముఖ్యద్దేశ్యము. సమయానుసారముగా ఇందు ఆంధ్రదేశ పరిశీతుల ననుసరించిన నవలలు నాటకములుగూడ ప్రచురింపబడుచుండును. నూరదాసు, విరాభాయి, కశీరు, మొదలగు మహాభక్తులయొక్క జీవనచరిత్రలుగూడ ప్రచురింపబడును. గ్రంథములు బహుమతులభ్యైలి హిందీలో రాష్ట్రభాషాప్రభుత్వో ప్రచురింపబడుచుండును. ఈ గ్రంథములకు సంపాదకులుగా శ్రీ మోటూరి సత్యనారాయణగారును శ్రీ రామానంద శర్మగారును ఉండురు. ఈ మాలకు ప్రభువువుముగా తులసీసదనతరంగం ప్రచురింపబడుచున్నది.

పరిశులు

మా యీ గ్రంథముల తరపున శేవలము తులసీ రామాయణమునందు ప్రతిసంవత్సరము పరిశులు జరుగుచుండును. తులసీదాసు పర్వం దినమున శ్రావణశుద్ధ సప్తమికిన ఈపరిశులు జరుగును. ఇందు ఉత్తరహిందూస్థాని బహుమానము లివ్వబడును.

బహుమతులు

తై పరిశుయందు ప్రభువు శేవల ను తీర్చులగువారికి

చెన్న పురిలో ఖాదీ అభివృద్ధి

ఈసంవత్సరం జనవరి, ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో చెన్న పురి జిల్లా ఖాదీబోర్డువారు రు 3065-5-3 ల విలువగల ఖద్దరవస్త్రములనుకొని రు 6802-7-4 ల విలువగల ఖద్దర వస్త్రములను అమ్మినారు. నరిమిలా మూడుమాసములలో బోర్డువారు రు 4711-18-7 ల కిమ్మతుగల ఖద్దరునుకొని రు 5220-7-8 ల కిమ్మతుగల వస్త్రములను అమ్మినారు. మొత్తముమీద యీ ఆరునెలలలో రు 12022-15-0 ల కిమ్మతుగల ఖద్దరు అమ్మినారు. అనగా పేరుపెట్టుబడిని అర్ధసంవత్సరములో రెండు పర్యాయములు త్రిప్పగలిగినారు. ఈబోర్డువారు ఆరుమాసములకు రు 531-0-9 ల లాభము తీసినారు. 31-12-24 వరకు యీబోర్డువారికి రు 561-12-0 ల నష్టమువచ్చినది. కాన మొత్తముమీద 30-6-25 న వీరికి వచ్చిన నష్టము రు 30-11-9. ఈమొత్తము స్వల్పముగా నున్నది.

* * * * *

నెల్లూరుజిల్లాలో ఖాదీ అభివృద్ధి

మా ఆదిటరగారకు శ్రీ యుత కామేశ్వరపుగారు యీసంవత్సరం మొదటి మాడునెలలకు జిల్లాఖాదీబోర్డు లెక్కలను తనిఖీచేసిరి. కనుపూరు వీరితరపున చేయు ఉత్పత్తిసానములు రు 3228-15-0 లు ఖరీదుగల నూలును, రు 518-8-10 ఖరీదుగల వస్త్రములను కొనిరి. ఈకాలములో రు 517-6-0 లాభము వచ్చినది.

నెల్లూరులో యీబోర్డువారు అమ్మకము డిపోను 25-8-25 న స్థాపించిరి. 31-8-25 వరకు రు 284-4-5 కిమ్మతుగల వస్త్రములను కొని రు 174-15-2 కిమ్మతుగల వస్త్రములను అమ్మినది. రు 16-13-8 లాభము వచ్చినది. ఈబోర్డు మొత్తము మీద మొదటి మాడునెలలలో రు 457-4-8 నికరం లాభము ఆర్జించినది. దరిమిలా మూడుమాసములలో కనుపూరు ఉత్పత్తి సానములు, రు 1881-7-5 కిమ్మతుగల నూదిని రు 2978-1-0 కిమ్మతుగల నూలును కొనిరి. రు 1408-5-0 కిమ్మతుగల నూదిని రు 3554-11-0 కిమ్మతుగల నూలున్నా రు 960-12-8 కిమ్మతుగల వస్త్రములను అమ్మకము చేసినది.

31-3-25 వరకు అప్పు ఆస్తి లెక్క

అప్పు.	
పెట్టుబడి	10000 0 0
నికరం, లాభం	567 4 9
నడ్డియవ్వలన్నిది	
ఆంధ్రఖద్దర బ్యాంకువారికి	62 8 0
	10,629 12 9
ఆస్తి.	
యితరులకు యివ్వలసిన ఋణములు	1950 0 0
భాగ భనము	505 0 0
కనుపూరు ఉత్పత్తిసానములు వెచ్చించినది	4761 12 6
నెల్లూరు అమ్మకము డిపోలు	25 11 3
నిలవ సరకు	2411 0 0
సగదు	3 4 6
బ్యాంక్లో	934 10 6
నడ్డి రావలసినది	38 6 0
	10,629 12 9

గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి

కార్యదర్శి-ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖద్దరు బోర్డు, గుంటూరు.

రు25-0-0లను ద్వితీయశ్రేణిలో ను తీర్చులగువారికి రు 5 లును, తృతీయశ్రేణివారికి రు10లను యివ్వబడును. కనీసము మద్రాసు హిందీప్రచార కార్యాలయము వారి రాష్ట్ర భాషా పరిశోత్తిర్ణులుగాని ఆపరిశుకు తగిన జ్ఞానముగలవారు మాత్రమే ఈ పరిశుకు రానర్హులు. పరిశాస్థానములు పాత్ర్య పుస్తకములు మొదలగు వివరములు త్వరలో ప్రకటింపబడును. కొన్నాళ్లు శ్రద్ధతో హిందీభక్తినించి ఎట్టి హిందీవాతావరణములేక రాష్ట్రభాషాభివృద్ధి పరచుట తగిన సాధనములు లేని ఈ సమయమున హిందీభాషాభిమానులకు మా యీగ్రంథముల, పరిశులు విశేషపయోగముగానుండుననియు తప్పక యిందు రాష్ట్ర భాషాభిమాను లెల్లరు చేయూతనొసరి నుమ్ము ప్రోత్సహింతురనియు ఆశించుచున్నాము.

(రామానంద శర్మ)

పరిశా మంత్రి.

నూలు చందా

గాంధీజీగారు నూలుచందాను నియమించుటలో విశేషము ముఖ్యమున, బెల్గాం కాంగ్రెసుకు పూర్వము కాంగ్రెసులో సభ్యులుగా జేరుటకు నాలుగజాలు చందాగా చెల్లించబడుచుండెడిది. అపుడు ప్రచారము గ్రామములకు పోయి గ్రామవాసులను కాంగ్రెసులో సభ్యులుగా జేరుటని కోరగానే వారు పెట్టెలోనుంచి తీసియో, లేక యిరుగు పొరుగువారలయెడల చెబుటలు పుచ్చుకొనియో నాలుగజాలను చెల్లించి రసీదుపుచ్చుకొని, అంతటితో ఆసంవత్సరమునకు తమ బాధ్యత తీరినదనుకొని తృప్తిపడి మామూలుప్రకారమే విదేశ వస్త్రములను ధరించు చుండెడివారు. అందువలన కాంగ్రెసు సభ్యులు విశేషముగా నున్నను ఖద్దరు దుస్తులను ధరించువారు చాల తక్కువగా నుండెడివారు. అందుచే ఖద్దరు అభివృద్ధి విశేషముగా లేకుండుటయు, ఉన్నట్లు కన్నడుటయు జరుగుచుండెడిది. దీని నంతయు నా మా లా గ్రామ గా గ్రహించి మహాత్ములవారు కాంగ్రెసు సభ్యత్వమునకు నూలును చందాగా నియమించిరి.

ఈవిధి ననుసరించి కాంగ్రెసు సభ్యత్వముగోరు ప్రతిమనుజుడును నెలకు ౨౦౦౦ గజముల నూలును (స్వంతముగా పడుకబడిగాని, ఇతరులచే వడకుబడినటువంటి గాని ఖద్దరునూలు సభ్యత్వపు చందాగా నొసగుచుండవలయును. ఏమాసమున కియ్యకుండునో అంతటితోనే యాయన సభ్యత్వము సమాప్తయగును. మాసమునకు రెండువేలగజముల నూలిచ్చుటకు ప్రతిదినము రాటమును కనీసముక అరగంటయైనను త్రిప్పదుండవలయును. కాంగ్రెసు సభ్యత్వపు చందాను చెల్లించుటకు ప్రతిదినమును అరగంట కాలమైనను వడకువారు మరియొక అరగంటకాలమువడికి తమకు కావలసిన దుస్తులకు కావలసినంత నూలును తయారుచేసికొనుటలో విశేషమేమియు లేదు. ఇది నిశ్చయము. రాటము నుపయోగింపకుండా దూరముగా నుండి కబుర్లు చెప్పి నంతకాలమేగాని, ఆరాటపు మహిమ యేమియోగాని దాని నవలంబించిన పిదప దానిని వదులుటగాని వేరొకవస్త్రమును నుపయోగించుటగాని మనస్సాక్షి యొప్పుకొనదు.

కాబట్టి ప్రస్తుత మొంతుండి కాంగ్రెసు సభ్యులందఱో అందర గృహములలోను ఖద్దరు వస్త్రములనే యుపయోగించుచుందురు. మన యిరుగుపొరుగువారందఱును యీసంగతినీ యిందు మనరాటపు మహిమను గ్రహించి రాటము నుపయోగించి ఖద్దరు దుస్తులనే వాడుచుందురు. ఈ విధముగా ఖద్దరు వ్యాప్తికి బలమగు పునాది యేర్పడును. ఖద్దరభివృద్ధియే స్వరాజ్యసంపాదనకు మూలాధార మని మహాత్ముడు నెలవిచ్చియున్నాడు. ఖద్దరభివృద్ధివలన ఆర్థికముగా ఏర్పడు లాభములు విశేషముగా గలవని మహానాయకు లందఱు గ్రహించియున్నారు. ఖద్దరు పరిశ్రమ వృద్ధియొనకొలదిని ప్రతిసంవత్సరము విదేశములకు పోవు ధన ప్రవాహము తగ్గిపోవును. ఆహార వస్త్రముల కితరులపై మన మధారపడ కుండుటయే మనకు స్వరాజ్యమగును. ఆరెంటికిని విదేశీయులపై ఆధారపడుటచేతనే మన సోదరు లనేకులు దేశముక్తికై పాటుపడు మహానాయకుల మార్గము ననుసరింప లేకున్నారు. మహాత్ములవారు నూలుచందాను నియమించుటలో యితే అర్థమన్నది.

ప్రస్తుతము కొందరు నాయకులు నూలుచందాను తొలగించవలయుననియు, అట్లు చేయినచే తాము కాంగ్రెసులో చేరమనియు చెప్పుచున్నారు. కాంగ్రెసు నందు అన్నిపక్షములవారును కలిసి పనిచేయవలయునను కోరిక, ఇతరులకన్న మహాత్ముల కధికముగానున్నదనుట నిర్వివాదాంశము. నూలుచందా వరకునైన రద్దుచేయుటకు వారంగీకరించుటయే యిందులకు గొప్ప తార్కాణము.

కీ|| శ్రీ|| దేశబంధు దాసుగారి గౌరవార్థమును, మనదేశములో ప్రభుత్వము, ప్రజలు, తప్ప మాడవపార్టీ లేకుండా చేయుటకును, బర్మను హెడ్డు ప్రభువుగారికి ప్రత్యుత్తరముగాను, దేశక్షేమము ననుసరించిని, మహాత్ముడు నూలుచందాను తొలగించెదనని నెలవిచ్చినను, దేశనాయకులు, విశేషముగా నూలువరకును రద్దుచేయమని కోరు మిత్రవాదులు, యిండి తెండెంటులు, మహాత్ముని హృదయమును, స్వచ్ఛమైన దేశభక్తిని గ్రహించి, బెల్గాం కాంగ్రెసులో సభ్యసంఖ్యకులచే నామోదించబడిన తీర్మానము నీ సంవత్సరాంతమువరకైనను దివరణలో నుంచుట ధర్మము.

స్వరాజ్యపార్టీలో కొందరు సభ్యులకూడ నూలుచందా వరకును తొలగింపమని కోరుచున్నారు. స్వరాజ్యపార్టీ నాయ

కుం శ్రీ|| శ్రీ|| దాసుగారి గౌరవార్థమైనను గాంధీ దాసు యొడంబడికను నెగ్గించుట ధర్మము.

నెలకు ౨ వేల గజములనూలు నిచ్చుట అందుబడిలో లేని కారణమున విశేషముగా సభ్యులుచేరుట లేదు. అందుచే కొందరు నాయకులు నూలించినప్రకారము నూలుచందాను తొలగింపకుండా, బడులు వరకులేమియు నేర్పాటుచేయకుండా, మాసమునకు చెల్లించవలసినలోన చందా ౨ వేల గజములనుండి ౨౫౦ లేక ౩౦౦ గజములతో తగ్గించిన పిలుగానుండును.

అందువలన కాంగ్రెసు సభ్యత్వము వీలగుట అందుబడిలోనుండును. ఇందుకై దినమునకరగంటకాలము వ్యయపరచజాలమని చెప్పమితివాదేత్తాది ప్రముఖులకు పిలుగానుండును. (వారమునకుగాని, పక్షమునకుగాని ఒకదినము నియమించుకొనిన సభ్యత్వమునకు కావలసినతూట తయారగును.) నూలును కాంగ్రెసు సభ్యత్వపుచందాగా నియమించుటలోగల మహాత్ములవారి కోరికకొనసాగును. ఏదియెట్లున్నను ప్రస్తుతపరిస్థితులలో బర్మను హెడ్డుప్రభువోసంగిన యుపన్యాసమునకు బదులుచెప్పటకు అసర్వపక్షనాయకులు నొకటియై ఒకే దక్షతో పనిచేయవలయును.

నందూరు. వెంకటరంగాచార్యులు.

కోడేరు నల్లచర్ల రోడ్డు దుస్థితి

ఈ రోడ్డుకు మన పశ్చిమగోదావరిజిల్లా, గోదావరిజిల్లా తో కలిసియున్నప్పుడు కాకినాడ-నల్లచర్ల రోడ్డు అనిపేరు. ఇది గోదావరిజిల్లాలోని కాకినాడ-గన్నవర రోడ్డుకు, కలిపేరోడ్డు. గోదావరిజిల్లానుంచి ప్రయాణికులు కోడేరువద్ద గోదావరి దాటి యిచ్చట బండిచేసుకొనిగాని, నడచిగాని ఈ రోడ్డుమీద ప్రయాణము చేయుదురు. ఈ కోడేరురేవునకు కృష్ణాజిల్లాబోర్డు వారికి సం 1 కి రు 3200-0-0 పైన వచ్చుచున్నది. అందువల్ల యీ రోడ్డుమీద ఎందరు ప్రయాణము చేయుదురో తెలియనగును.

ఈ రోడ్డులోని 1 కేసు ను 3 వ మైలునుంచి 7 వ మైలువరకు వర్షాకాలంలో బండ్లువడచుటగాని, ప్రయాణికులునడచి వెళ్లుటగాని చాలా కష్టము. అచ్చటచ్చట, మెటలు కుప్పలుగా చేర్చబడినది. కాని పరచలేదు. ఖామారు 4 సంవత్సరములనుండి యీ ప్రాంతవాసులున్నా ప్రయాణికులున్నా చాలా కష్టపడుచున్నారు. ఈరోడ్డున తాడేపల్లిగూడెంనుండి కోడేరు వరకు మోటారుబస్ సర్వీసు ఉన్నది. వర్షాకాలంలో సవరు మోటారుబస్ సర్వీసువున్నది. వర్షాకాలంలో సవరు మోటారుబస్ మార్గేవరకు వచ్చి అగిపోవును. నేనున్నా ఆచంట కాపర క్షులైన నెక్కంటి దొరయ్యగారున్నా ఎన్నియోసార్లు వెనుక కృష్ణాజిల్లాబోర్డుకు ప్రెసిడెంటుగావున్న తిక్కాని బాలాజీరావునాయుడుగారితోను, ఇప్పుడు ప్రెసిడెంటుగానున్న మీర్జాపురం జమీదారువారితోను చెప్పితిమి. వారు సవరురోడ్డు చూచి వెంటనే పనిచేయించుటకు ఉత్తరవులు యిచ్చెదమని చెప్పిరి గాని యంతవరకు పనిచేయలేదు. డిప్రీటీవ్ బోర్డు యిన్ జనీయరు వారికి అనేకపు త్రరములు వ్రాసితిని. వారితో స్వయముగాచెప్పితిని. వారు స్వయంగా చూచిరి. ఏమిచేసినను నిరర్థకమయ్యెను. ఏమీ తోచక చేపట్టో ప్రమరపర్చిన, కృష్ణాజిల్లాబోర్డు మెంబర్లు అందరు చదువుకొని యీరోడ్డుకు సామ్యు కాంక్షనుచేసి, నూకష్టముల బాపెదరని నమ్ముచున్నాను.

మన్నె సత్యనారాయణమూర్తి, నర్సాపురం తాలూకాబోర్డు మెంబరు.

ఆది యాంధ్రుల సభ

రాజమండ్రిలో డి. వల్లయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన ఆది ఆంధ్రసభవారు 12-7-25 లేదీన యాదిగవ తీర్మానముల గావించిరి.

(1) కార్మిక కాఖవారు తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో గత నాలుగేండ్లలోను 110 పాతకాలను, స్థాపించి, అల్లవరంలో ఆది ఆంధ్రుల యుపయోగాత్మక మోయరునలిమెంటరీస్కూలును స్థాపించిన నంగీకరించినందులకీ సభవారు ప్రభుత్వమువారివభి నందించుచున్నారు.

(2) కాని యాపాతకాల సుపరెంటెంట్ ఉద్యోగమునకు యెందరో ఆది ఆంధ్రులు దరఖాస్తులు పెట్టియుండగా, పై సంఘము దాని నియమించినందులకు చింతించుచున్నారు. ఇప్పుడు దార్ద్రులను మార్చి ఆది ఆంధ్రులలో నొకరినే నియమించి, సంఘమువారి కృతజ్ఞతను బహువలసిన దని కోరుచున్నాడు.

వృత్తాంతలేఖలు

నరసారావుపేట (స్వకీయవిలేఖరి)

స్వరాజ్యపక్ష విజయము

జూలై 29:—నిన్న జరిగిన స్థానిక సంఘపు టెన్నికలలో స్వరాజ్యపక్ష నాయకుల శ్రీయుత బెల్లంకొండ రాఘవ రావుగారు అఖండవిజయముగాంచిరి. ఈ యెన్నికయే ఈజిల్లాలో స్వరాజ్యపక్షమునకు గల పలుకుబడిని వేనోళ్ల చాటుచున్నది. ఇది ప్రధానమును మార్గదర్శకము నని యెల్లరు నామోదించిరి. ఎందులకనగా ఈ యెన్నికయందలి ప్రత్యేక శ్రీయుత చింతలచెర్వు కోటిశ్వరరావుగారు చాలకాలమునుండియు స్థానిక సంఘాధ్యక్షులు, న్యాయవాదులలో నగ్రగణ్యులు, నిరుపమానమగు పలుకుబడిగలవారు. కావుననే ప్రజలందఱును వేలకొలదిగ దీనియందు పాల్గొనిరి. మహారు నూటికి ఎనుబదిమంది ఓట్లు గలవారు ఇరుతెగలకు ఓట్లు నొసగిరి. ఈ సంవత్సరమున స్వరాజ్య పక్షోద్యోగులగు శ్రీయుత ఉన్నవ లక్ష్మీ నారాయణగారును, విజయూరి, రంగారావుగారు మొదలగువారును విచ్చేసిరాఘవ రావుగారి పక్షమువారి కుత్సాహము గల్గించిరి. వారెంతయు పందనీయులు. ముందు రాబోవుయెన్నికలకుగూడ స్వరాజ్యపక్ష విజయము సులువుగా చేకూర్చుటకు ప్రబల ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

తపాలాసమము

జూలై 29:—ఈమధ్యనే వెలగలేరు బ్రాంచి పోస్టాఫీసు సేపులోనుండి సుమారు వెయ్యిరూపాయలు దొంగిలించబడిన సమాచారమును తెలియపరచితిని. దాని విషయమై ఇంతవరకు పోలీసువారిచే ఎట్లు పోయినదో ఎవరు దొంగిలించిరో నిర్ధారణ గావించబడలేదు. పులివిడపుట యిప్పుడు తిరిగి ఇంకొకటి విశేషము బయలుదేరినది. నాల్గోజుల క్రిందట బెజవాడనుండి యిచ్చటకు వెయ్యిరూపాయలు ఇన్స్పెక్టర్ కవరు వచ్చినదట. అది పేరుపాలెం చేరవలెను. పేరుపాలెం పోవులోపలను ఇదిగాక ఇంకొక రెండు ఆఫీసులు దాటవలెను. ఇచ్చటనుండి భద్రముగా ఆ ఇన్స్పెక్టర్ కవరు పంపబడినట్లు తెలియుచున్నది. కాని పేరుపాలెము మాత్రము ఆకవరు చేరలేదు. వెంటనే అనుకోన్నరోజుకు కవరు రాకపోవుట సూపరిం తెండెంటుగారికి తెలియపరచబడెను. వారు వెంటనే యిచ్చటకు వచ్చి యిచ్చటి ఆఫీసులో కైఫీదులు తీసికొని పోలీసువారి మద్దతు తీసికొని మొగల్తూరు మత్తాలపిల్లి వెంటనే పోయిరి. ఆరెండు స్థలములలోను పేరుపాలెములోను డిపోజిషనులు తీసికొని వచ్చితేసీరి. కాని కవరువాడమాత్రము కనుబడలేదని విన్నాను.

ఒకసవరణ

నా క్రిందటిలేఖలో గొర్న మెంటు ప్రెయినింగుస్కూలు డ్రాయింగుమేష్టరు విశాఖపట్నము బదిలీ కాబడినట్లు వ్రాసితిని. కాని దానిలో నిజములేదని నా కిప్పుడు తెలిసినది.

టైలరోన్నత పాతకాల పిటీషను

టైలరోన్నత పాతకాలను మాజిల్లాబోర్డునకు ఒప్పజెప్పవలయునని పెట్టిన పిటీషను నిన్నటిదినము మాప్రిన్సిపల్ సభాగ్రినేటు జడ్జిగారి యెదుటకు లేబడినది. కాని కొంటరు పిటీషన్ నర్లలో నొకరికి సమన్లు జారీ కాబడవందున తిరిగి వచ్చేనెల 17 వ లేదీకి విచారణకు వాయిదా వేయబడెను.

15 వేల యెకరముల భూమి నీటిచే మునిగి

గొప్ప నష్టము కలుగుట

డి. 28-7-25 తారీఖున ఉదయం గొల్లపూలు పిఠాపురం మధ్య గొట్టికండి అనే పేరుగల రైల్వేవంతెన దాని స్పాన్సుకుండా నీరు వెలుపుటలేదని వద్రాసు రైల్వే కంపెనీవారి తాలూకుఉద్యోగి సవరు కాల్యమయెడమవైపునున్న గట్టుదగ్గర వుండి రహితులు మొరకెట్టుకున్నను మానక త్రెగగొట్టివేసినాడు. అందుచే ప్రవాహపునడిచే వూడుకున్న సోలములన్నియు 5 అడుగులయెత్తు నీటితో సమద్రమునకు కొట్టుకుపోయి ఎనుకతో పూడ్చివేయబడినవి.

(ఒకవిలేఖరి)

అమృతాంజనము

దక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

పూర్ణచంద్రోదయము

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి

దేహపుష్టికి, శుక్రవృద్ధికి సంజీవి వెల 1-కి రు 16-0-0 ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

లోకాయహర కస్తూరిమాత్రలు

549

విజ్ఞాపన

హాహాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకహర యేయమందుసంగతి త తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయా, ఫ్రీ, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరును నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకాయహర కస్తూరిమాత్రలు)చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారి, ముసలివారు, వారు పీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త కీటకములు, సకలజ్వరములు, మాంష్యము, కీటకాతము, ప్రక్కలయ్యాడు, ఆకలిలేకుండుట, వలబడము, జీర్ణించినభేదములు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (శ్వాసకాసము, పల్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకల్లాయెంజా, ప్లేగు, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులను, ఇతరవ్యాధులను అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసవలెలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెవ్వరు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో రు. 1-8-0. 12 బుడ్లు రు. 2-18-0. 25 బుడ్లు రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు అమూల్య గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషా హిందీ ప్రథమపుస్తకము (రామానందశర్మ విరచితము)	వెల 0 3 0
తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా॥ సత్యనా రాయణశాస్త్రి విరచితము)	... 2 4 0
హిందీబాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు స్వయముగ హిందీ నేర్చు కొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	... 0 6 0
5 రూ॥ మదింపు అయిన 50 సామానులు ఇనాం. ఈయొక్క నెలవఆకు ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	... 4 8 0
సత్యవత్సరాభ్యాసము-పద్యకావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్య మేని వదల మది జనింపదు.	1 0 0
శ్రీ గురుభాష్యము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	0 4 0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	0 8 0
హిందీ మొదటివాచకము డిటో	0 6 0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులో నిముడునది)	1 4 0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	0 4 0

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు	ధర రు 2 8
నిఘంకాలికొబైండు ఫెడర్ పైటు కాగితములు	పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0	సంగీత శమంతకమణి ... వెల 0-8-0
తత్వమచంద్రిక ... వెల 1-0-0	నటికా ఆస్థాశబ్దచింతామణి 0-12-0

తపాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6, 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

ధర స ర స ము జర్జనీ ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును	
ఓవల్ లెన్సు	రూ. 2 0 0
బుల్ లెన్సు	2 8 0
పెద్దలెన్సు	3 0 0
సాదా స్క్రూ-థ్రాత్ లెన్సు	3 0 0
,, స్కెంట్రల్ బిగ్గలెన్సు	3 8 0
చేతిరాండరు 1 కి	4 0 0
ప్రత్యేక బాట్లీ 1 కి	0 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	0 5 0
ఆటోసిగార్ లెన్సు 1 కి	1 12 0
సాదా సిగార్ లెన్సు 1 కి	0 12 0
1803 ప్యాకింగు, పోస్టేజీ ప్రత్యేకము	
లక్ష్మీ వర్తకశాల	
తాపాలు పెట్టె నెం. 35. మద్రాస్!	

తెనుగు ఇండియన్ వీనల్ కోడ్

గ్రంథముచింతించు, దళసరికాగితములు, గట్టిపైండు వెల రు 4. ధర్మవిక్రయము- ప్రతి 1-కి రూ 8-0-0. ఇది సంపూర్ణమైన వీనల్ కోడ్ గ్రంథము. గ్రంథాంతమున ఆయాసేరముల స్వభావము, భౌగోళికపటములు తేట తెనుగున వ్రాసిన వైఖ్య కోడ్లు వకీలు, బి. ఏ., బి. ఎల్. రెంటాల వైద్యవేంకటసుబ్బారావు పంతులుగారి ముఖ్యాంశ నిర్దర్శనము. వారంటు, జామీను, రాజీ, విచారణ, అప్పీలు మొదలగు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్లకు సంబంధించిన అంశములును- చేర్చినది. అనేకనేలప్రతులు సర్వత్ర వ్యాపించి యున్నవి.

విక్టోరియా డిపో, మెలాపూరు - మదరాసు

మోహనీ తైలము

5 తం॥నూనె గల సీసా 1-కి రూ 0-12-0
శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది
ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శ, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి 'సఖినిధి, విశ్రాంతి నిచ్చును ముందుల ముఖలాభమునకు ప్రాపక కరుణను మహాహాసుగ బెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందు కల రస బీయ మగు మహా పన చెప్ప నలవిగాదు. తలకురాచి దువ్వుకొనిన ఇట్టి గౌరవ వారలకుటాడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలోచుండున్న పుట్టి నీయరు, దీనియందు మహాహామగు స్వవాసన ద్రవ్యము లన్నియు కలదుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పుబడసియ న్నాము. కేయిల, ఒకసారి శరీరశుభించిన నిజము తెలియగలదు అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి